

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking Skills)

เมตตา ไชยเชษฐ์
15 พฤษภาคม 2566

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ผลการศึกษารวบรวมในวิทยานิพนธ์ “เสริมพลังการเรียนรู้ของอาจารย์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์
สำหรับนักศึกษาพยาบาล” (Empowering teachers' learning in order to develop the Critical Thinking
Skills of Nursing Students) โดยระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

ตามทัศนะของวิโรจน์ สารรัตนะ (2561) ที่กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาหรือ
ทางการบริหารการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้เกิดผลผลิต (Product) ที่เป็นนวัตกรรม
(Innovation) แล้วนำนวัตกรรมนั้นไปพัฒนาคนสู่การพัฒนา (Developing People for Job
Development) ที่มีปรากฏการณ์หรือข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็น (Need)
เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลสืบเนื่องจากการกำหนดความคาดหวังใหม่ที่ท้าทาย (Challenging New
Expectations) ของหน่วยงาน หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนทัศน์การทำงานจากเก่าสู่ใหม่
(Changes in The Work Paradigm from Old to New) หรือเกิดจากการปฏิบัติงานที่ยังไม่บรรลุผล
สำเร็จตามที่คาดหวัง (Performance that has not Achieved the Expected Results) จึง
ต้องการนวัตกรรมมาใช้

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 นี้ มีแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Perspectives) ที่ถือเป็น
นวัตกรรมทางการศึกษาหรือทางการบริหารการศึกษาเกิดขึ้นมากมาย ที่คาดหวังว่าหากบุคลากร
ทางการศึกษามีความรู้ (Knowledge) แล้วกระตุ้นให้พวกเขานำความรู้สู่การปฏิบัติ (Action) ก็
จะก่อให้เกิดพลัง (Power) ให้การปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ตามแนวคิด “Knowledge + Action = Power” หรือตามคำกล่าวที่ว่า “Make Them Know What
To Do, Then Encourage Them Do What They Know” หรือ “Link To On-The-Job
Application”

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ การศึกษารวบรวมที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่ต้องการพัฒนาขึ้นจึงถือเป็น
จุดเริ่มต้นที่สำคัญ เพราะจะทำให้ได้เนื้อหา (Content) ที่เป็นองค์ความรู้เพื่อบรรจุไว้ใน
“โปรแกรมอบรมออนไลน์ด้วยตนเอง (Online Self-Training Program)” ที่ประกอบด้วยโครงการ
อย่างน้อย 2 โครงการ คือ โครงการพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่กำหนดเป็น
กลุ่มเป้าหมาย และโครงการบุคลากรทางการศึกษาที่กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมายนำความรู้ที่ได้รับสู่การ
ปฏิบัติหรือการพัฒนา ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนาในรูปแบบ R1D1..R2D2..R3D3..Ridi มี
ขั้นตอนสุดท้ายเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experiment) กับกลุ่มทดลอง (Experimental Group) ที่

เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรเป้าหมาย (Target Population) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรมในลักษณะ If X...Then Y หากพบว่ามีความสัมพันธ์ที่กำหนด ก็แสดงว่านวัตกรรมนั้นมีคุณภาพที่มีผลงานวิจัยรองรับ สามารถนำไปเผยแพร่เพื่อใช้อย่างแพร่หลายในกลุ่มประชากรเป้าหมาย (Target Population) ต่อไปได้

สำหรับโครงการพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยต้องจัดทำคู่มือประกอบโครงการขึ้นมาจำนวนหนึ่ง เป็นคู่มือที่นำเสนอความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมที่จะพัฒนาขึ้น รวมทั้งโครงการบุคลากรทางการศึกษาที่กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมายนำความรู้ที่ได้รับสู่การปฏิบัติหรือการพัฒนา ผู้วิจัยก็ต้องจัดทำคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางให้มีการปฏิบัติของบุคลากรทางการศึกษาที่กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งการจัดทำคู่มือประกอบโครงการทั้ง 2 โครงการดังกล่าวนี้ ถือเป็นภาระงานที่ต้องใช้เวลาและความพยายามสูง แต่หากได้ศึกษารวบรวมที่เกี่ยวข้อไว้ได้ก็ทำให้มีเนื้อหาหรือองค์ความรู้ที่จะจัดทำเป็นคู่มือประกอบโครงการที่ดีและเพียงพอ

ดังนั้น การศึกษารวบรวมที่เกี่ยวข้อในหัวข้อ 2.3 นี้ จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้เนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้จากทัศนะของนักวิชาการ นักปฏิบัติ หรือนักวิจัย ที่ถือเป็นแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Perspectives) เกี่ยวกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาพยาบาล (Critical Thinking Skills for Nursing Students) จากหลากหลายทัศนะ จากหลากหลายแหล่งทุกมุมโลก อันจะทำให้ได้เนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การจัดทำคู่มือประกอบโครงการทั้งสองโครงการของโปรแกรมอบรมออนไลน์ด้วยตนเอง (Online Self-Training Program) ในงานวิจัยนี้ได้ อย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งการศึกษาค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตอันเนื่องมาจากความเป็นสังคมดิจิทัล (Digital Society) และความเป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society) ที่องค์ความรู้จากนักวิชาการ นักปฏิบัติ หรือนักวิจัยที่มีชื่อเสียงจากประเทศต่างๆ ทุกมุมโลก ได้มีการนำมาเผยแพร่ไว้อย่างสอดคล้องกับกระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 และอย่างหลากหลายที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้อย่างเพียงพอ โดยมีผลการศึกษานโยบายเชิงทฤษฎี (Theoretical Perspectives) ในเนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะการคิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาพยาบาล (Critical Thinking Skills for Nursing Students) ดังต่อไปนี้

หมายเหตุ - เนื้อหาของแหล่งอ้างอิงบางแหล่ง ผู้เขียนใช้สำนวนภาษาสนทนา (Conversation Language) ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาที่คำนึงถึงนำเนื้อหาสู่การพัฒนาครูให้สามารถเชื่อมโยงความเข้าใจในเนื้อหาสู่การปฏิบัติที่ดี จึงยังคงสำนวนภาษานั้นไว้

นิยามของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Wigmore (2017) เป็นบรรณาธิการเว็บไซต์ WhatIs.com ได้เขียนบทความชื่อ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) ได้ให้ทัศนะต่อนิยามของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่า คือ ความสามารถในการมีวัตถุประสงค์ มีเหตุผล และวิเคราะห์เกี่ยวกับหัวข้อ สถานการณ์ และปัญหาทางความคิด ในเชิงกระบวนการ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ ความพยายามอย่างต่อเนื่องในการปรับปรุงความสามารถทางปัญญาของเราในความสามารถนั้น ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันไปอย่างมากในแต่ละคน แต่สามารถเพิ่มขึ้นได้ผ่านความพยายามและ

การศึกษา พื้นที่แรกในการสำรวจคือกระบวนการรับรู้ของเราเองเพื่อทำความเข้าใจวิธีที่เรามักจะทำผิดพลาดอคติทางความคิดเป็นแนวโน้มในกระบวนการคิดของเราที่นำเราไปสู่การตัดสินใจที่ไร้เหตุผล อคติมักเป็นผลมาจากการประยุกต์ใช้ฮิวริสติก (วิธีการแก้ปัญหาที่ดูเหมือนว่าจะไม่มีแนวทางหรือกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนตายตัว คงมีแต่การทดลองหรือคาดเดาหลาย ๆ ทางให้ตัดสินใจเลือกทางที่คิดว่าจะได้ผลดีที่สุด ซึ่งมักจะใช้ผลจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ตรงข้ามกับกับ "สามัญสำนึก" หรือ common sense) โดยไม่รู้ตัว ซึ่งเป็นทางเลือกทางปัญญาที่เราใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ความพยายามอย่างมากในการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ตัวอย่างเช่น ความมีอคติคือแนวโน้มของมนุษย์ที่จะคิดว่าตัวอย่างของสิ่งที่นึกขึ้นได้นั้นเป็นตัวแทนมากกว่าที่เป็นจริง ความลำเอียงในการยืนยันซึ่งเป็นข้อผิดพลาดอีกประเภทหนึ่งคือแนวโน้มของเราที่จะเชื่อมั่นมากเกินไปในเนื้อหาที่สนับสนุนความเชื่อและทัศนคติของเราเอง ค้นหาเนื้อหาดังกล่าวและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ทำลายเรา ความลำเอียงแบบเห็นแก่ตัวคือแนวโน้มของเราที่จะมองกิจกรรมของเราในเชิงบวกและตีความข้อมูลที่คลุมเครือในลักษณะที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ของเรา

ประวัติการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่บันทึกไว้ย้อนกลับไปถึงโสกราตีสในสมัยกรีกโบราณ วิธีการสอนแบบโสกราตีสเกี่ยวข้องกับการให้คำถามแก่นักเรียนและให้คำตอบทั้งหมดเป็นกระบวนการที่เข้มงวดซึ่งเกี่ยวข้องกับการให้คำถามเพิ่มเติมที่ออกแบบมาเพื่อทดสอบความถูกต้องของคำตอบเหล่านั้น วิธีการแบบโสกราตีสยังถือเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มูลนิธิเพื่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เสนอคำแนะนำในการปรับปรุงความสามารถของเราผ่านการตั้งคำถาม สอบสวน:

- เป้าหมายและวัตถุประสงค์
- แนวคิดและแนวคิดหลัก
- ลักษณะของปัญหาหรือคำถาม
- ข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่
- มีการตีความทางเลือกที่ควรพิจารณาหรือไม่
- มีการตั้งสมมติฐานที่ไม่สมเหตุสมผลหรือไม่
- ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและผลที่ตามมาของการแก้ปัญหาที่กำหนด
- มุมมองทางเลือก

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ บางครั้งตรงกันข้ามกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปิดกว้าง ความอยากรู้อยากเห็น จินตนาการ และนวัตกรรม ทั้งสองโหมดของความคิดนั้นเสริมกันมากกว่าที่จะขัดแย้งกัน และทั้งสองแบบนี้มีความสำคัญในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

Wooll (2022) นักวิจัย นักเขียน และวิทยากรที่ Deloitte Center for the Edge ได้เขียนบทความชื่อ การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่คุณไม่สามารถขาดได้ (Critical thinking is the one skillset you can't afford not to master) ได้ให้ทัศนะด้วยภาษาสนทนาต่อนิยามของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่า คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและตัดสินใจเป็นรูปแบบหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ คนที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถคิดได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผลเมื่อสถานการณ์ต้องการ ช่วยให้พวกเขาสามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ คุณจึงมองได้ไกลกว่าที่คุณเห็นที่มูลค่าที่ตราไว้ คุณสามารถ

วิเคราะห์สิ่งที่คุณเห็นจากสถานการณ์และรับข้อมูลเชิงลึกที่ไปไกลกว่าที่เห็นได้จากภายนอก การคิดอย่างมีวิจารณญาณยังต้องสามารถเข้าใจความเชื่อมโยงเชิงตรรกะระหว่างความคิดหรือแนวคิดสองข้อขึ้นไป ตัวอย่างเช่น ทีมงานที่ทำงานเกี่ยวกับกลยุทธ์การกำหนดราคาของบริษัทจำเป็นต้องคิดอย่างมีวิจารณญาณ เกี่ยวกับแนวคิดต่างๆ ทั้งทีมการตลาดและการขายต้องทำงานร่วมกัน พวกเขาต้องวิเคราะห์ว่าจะเพิ่มยอดขายได้อย่างไร แต่พวกเขาต้องทำในขณะที่บรรลุเป้าหมายผลกำไรด้วย สิ่งสำคัญคือต้องเข้าใจความเชื่อมโยงเชิงตรรกะระหว่างกลยุทธ์การขายและโลจิสติกส์ทางการตลาด เป็นวิธีเดียวที่จะได้ผลลัพธ์ที่ดี การคิดอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างจากการคิดเชิงสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์คือความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ในทางกลับกัน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องการให้คุณวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับอย่างรอบคอบและมีเหตุผล ทั้งสองมีความสำคัญต่อการเพิ่มผลลัพธ์ในทุกสถานการณ์

Ryan (2022) เป็นผู้อำนวยความสะดวกชั่วคราวของ Rethink IrelandR ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร ที่มีนวัตกรรมสูงสุดที่ทำงานในชุมชนทั่วประเทศ ได้เขียนบทความชื่อ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คืออะไร? | คำจำกัดความและตัวอย่าง (What is critical thinking? | Definition & examples.) ได้ให้ทัศนะด้วยภาษาสนทนาต่อนิยามของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ว่า คือความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คุณต้องตระหนักถึงอคติและสมมติฐานของตนเองเมื่อพบข้อมูล และใช้มาตรฐานที่สอดคล้องกันเมื่อประเมินแหล่งที่มา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ช่วยให้คุณ:

- ระบุแหล่งที่มาที่น่าเชื่อถือ
- ประเมินและตอบสนองต่อข้อโต้แย้ง
- ประเมินมุมมองทางเลือก
- ทดสอบสมมติฐานกับเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

เหตุใดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จึงสำคัญ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจแหล่งที่มาของข้อมูลและสร้างข้อโต้แย้งของตนเอง โดยเน้นแนวทางที่มีเหตุผล มีวัตถุประสงค์ และตระหนักรู้ในตนเอง ซึ่งสามารถช่วยให้คุณระบุแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเสริมสร้างข้อสรุปของคุณ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความสำคัญในทุกสาขาวิชาและตลอดทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัยประเภทของหลักฐานที่ใช้ในวิทยาศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจแตกต่างกัน แต่ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นั้นเกี่ยวข้องกับทั้งสองอย่าง ในบริบททางวิชาการ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถช่วยให้คุณตัดสินใจว่าแหล่งข้อมูล:

- ปราศจากอคติในการวิจัย
- แสดงหลักฐานเพื่อสนับสนุนการค้นพบ
- พิจารณามุมมองทางเลือก

นอกจากวิชาการแล้ว การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ยังควบคู่กับการรู้เท่าทันข้อมูลเพื่อช่วยให้คุณสร้างความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและมีส่วนร่วมอย่างอิสระและวิจารณ์กับสื่อยอดนิยม

Niwlikar (2022) เป็นนักจิตวิทยาและศาสตราจารย์ภาควิชาจิตวิทยาของ Savitribai Phule Pune University, Pune รัฐมหาราษฏระ อินเดีย ได้เขียนบทความชื่อ การคิดอย่างมี

วิจารณ์ญาณ : ความหมายและธรรมชาติ (Critical thinking :definition and nature) ได้ให้ทัศนะด้วยภาษาสนทนาต่อนิยามของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณว่าเป็นกระบวนการที่มีระเบียบวินัยทางสติปัญญาในการคิด นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากหรือสร้างขึ้นจากการสังเกต ประสบการณ์ การสะท้อน การให้เหตุผล หรือการสื่อสารอย่างกระตือรือร้นและมีทักษะ เพื่อเป็นแนวทางไปสู่ความเชื่อและการกระทำ เป็นรูปแบบหนึ่งของการคิดที่มุ่งเน้นปัญหาโดยตรง ซึ่งแต่ละคนจะทดสอบแนวคิดหรือวิธีแก้ไขที่เป็นไปได้สำหรับข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่อง การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ กำหนดในรูปแบบต่าง ๆ โดยนักปรัชญาและนักคิดข้ามกาลเวลา การคิด คุณลักษณะที่สำคัญสามประการของการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ที่จะเป็นประโยชน์ดังนี้

ประการแรก การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เกี่ยวข้องกับการคิดเกี่ยวกับคำถาม 'ทำไม' หรือชุดสมมติฐานและอคติที่มีอิทธิพลต่อความคิดหรือการกระทำใดๆ ทำไมผู้บริโภคถึงต้องการซื้อผลิตภัณฑ์เฉพาะจากตลาด?

ประการที่สอง การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ หมายถึงการดูหลักฐานที่มีอยู่และประเมินผลเป็นไปไม่ได้ที่จะหาคำตอบสำหรับคำถามบนพื้นฐานของความคิดเห็นของเพื่อนและครอบครัว นั่นอาจทำให้เข้าใจผิดได้ สิ่งสำคัญคือต้องพิจารณาหลักฐานที่เป็นไปได้ทั้งหมด ตัวอย่างเช่น ข้อมูลที่รวบรวมจากการวิจัยเบื้องต้น ข้อมูลที่มีอยู่ในการวิจัยที่มีอยู่ มุมมองของผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกัน

ประการที่สาม การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เกี่ยวข้องกับการตีความและการวิเคราะห์ปัญหาและประเด็นต่างๆ ที่พบในชีวิตประจำวัน ปัญหาเหล่านี้มีตั้งแต่ความขัดแย้งระหว่างบุคคลไปจนถึงปัญหาทางการเมือง เราจะสังเกตและระบุได้ดีขึ้นได้อย่างไร

ตอนนี้ไม่มีสูตรสำเร็จสำหรับทุกสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม ในการระบุสาเหตุของสถานการณ์หรือปัญหา คุณจะต้องทำอย่างน้อยสามอย่างคือ สังเกตปัญหาอย่างใกล้ชิด อธิบายปัญหาอย่างสอดคล้องกัน และกำหนดกรอบปัญหา

ก. การสังเกตปัญหา : การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (A. Observing the Problem: Critical Thinking.)

คุณต้องสังเกตพฤติกรรมและรูปแบบการทำงานของเพื่อนร่วมงานตั้งแต่ต้น และคอยเตือนสติและให้กำลังใจในการทำงาน ประการที่สอง คุณต้องสังเกตว่าเหตุใดพวกเขาจึงไม่สามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง เป็นเพราะปัญหาครอบครัวหรือปัญหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการทำงานหรืออย่างอื่น? พวกเขาไม่สามารถทำงานเพราะขาดการฝึกฝนหรือความมั่นใจ? จากการสังเกตปัญหา อาจต้องการสนับสนุนที่แตกต่างกัน อีกทางหนึ่ง งานอาจต้องมีโครงสร้างที่รัดกุมมากขึ้น เพื่อให้สมาชิกทั้งสามพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอและมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง การสังเกตช่วยให้คุณปรับความเข้าใจปัญหาและเรียนรู้ว่าปัจจัยใดสร้างและรักษาปัญหาไว้

ข. การอธิบายปัญหา (B. Describing the Problem)

การสังเกตมักตามมาด้วยคำอธิบาย ซึ่งคุณจะเริ่มให้รายละเอียดองค์ประกอบต่างๆ ของปัญหา ด้วยคำอธิบาย คุณสามารถแกะชิ้นต่างๆ ของปัญหา ระบุและอธิบายรายละเอียดปลีกย่อยของสิ่งที่คุณสังเกตและสัมผัสได้ผ่านคำอธิบาย เพื่ออธิบายปัญหา ก่อนอื่นคุณต้องอธิบายสิ่งที่คุณสังเกตเห็น ตัวอย่างเช่น นักเรียนทำอะไรกันแน่ในห้องเรียน พวกเขากำลังจดบันทึก ดูหนังสือเรียน

สบตากับคุณหรือไม่? พวกเขา นั่งด้านหลังหรือด้านหน้าของห้องเรียน พวกเขาเข้าเรียนเป็นประจำหรือบางคนผิดปกติหรือไม่? สิ่งนี้จะช่วยให้คุณระบุพฤติกรรมและความประพฤติของนักเรียนในห้องเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม นี่เป็นสิ่งสำคัญเพราะคุณต้องแน่ใจว่าการสังเกตของคุณไม่ใช่ภาพลวงตาหรือไม่สมบูรณ์

ค. การตีกรอบปัญหา (C. Framing the Problem)

หลังจากสังเกตและอธิบายปัญหาแล้ว เราก็เหลือรายละเอียดอีกมาก แต่บางครั้งก็มีรายละเอียดมากเกินไปในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเราไม่จัดระเบียบและจัดหมวดหมู่ เมื่อคุณจัดกรอบและจัดระเบียบเหตุผลภายในหมวดหมู่เฉพาะแล้ว การแก้ปัญหาจะง่ายขึ้น คุณต้องคิดใหม่เกี่ยวกับเนื้อหาที่กำลังสอนหรือวิธีการนำเสนอ ทำงานเพื่อสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัยและสะดวกสบายสำหรับนักเรียนในการแสดงออก ตอบสนองความต้องการด้านภาษาของนักเรียนผ่านการฝึกพูด การเขียน และการฟัง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การวางกรอบปัญหาตามการสังเกตและคำอธิบายของคุณ ช่วยให้

การตีความอย่างมีวิจารณญาณในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การตีความหมายถึงการทำความเข้าใจกับทุกสิ่งที่คุณสังเกตเห็นและสัมผัส เมื่อคุณอ่านหนังสือ คุณจะตีความความหมายหรือสิ่งที่มันพยายามจะสื่อ ขณะที่คุณดูภาพยนตร์ คุณจะตีความสิ่งต่างๆ เช่น การนำเสนอตัวละคร การตีความเป็นสิ่งที่คุณหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าคุณกำลังพูดคุยกับใครบางคนหรือทำงานพิเศษในโครงการ คุณจะต้องตีความสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะตอบสนอง ได้ตอบ และดำเนินการ อย่างไรก็ตาม เพื่อจุดประสงค์ของเรา เราจะแยกความแตกต่างระหว่างการตีความเชิงหน้าที่และอย่างมีวิจารณญาณ การตีความเชิงหน้าที่ หมายถึงความเข้าใจในระดับพื้นผิวของสิ่งที่คุณสังเกต การตีความอย่างมีวิจารณญาณ เป็นขั้นตอน (หรือหลายขั้นตอน) ที่ไกลออกไป โดยสะท้อนจากการสังเกตหรือประสบการณ์โดยละเอียดยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น สมมติว่าคุณกำลังฟังเพลงที่คุณชอบมากๆ การตีความตามหน้าที่จะเป็นดังนี้: เพลงนี้สนุกเพราะมีจังหวะที่ดีและทำนองที่สนุกสนาน ในทางกลับกัน การตีความอย่างมีวิจารณญาณจะมีลักษณะดังนี้: เพลงนี้เล่นด้วยจังหวะสูง และกรู๊ฟเกิดจากการใช้ tabla ร่วมกับบองโก จังหวะนี้ผสมผสานจังหวะคลาสสิกของฮินดูสถานเข้ากับจังหวะละตินอย่างสร้างสรรค์ ท่วงทำนองที่ผ่อนคลายทว่าเร้าร้อน เริ่มแรกสร้างเมโลดี้หลักจากนั้นจึงตัดสินใจเองเพื่อให้รู้สึกถึงการขยายตัวและการเคลื่อนไหว การไตร่ตรองหมายถึงการใคร่ครวญเกี่ยวกับสิ่งที่คุณอ่านและสังเกต มันเกี่ยวข้องกับการถามว่าทำไมและสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นได้อย่างไรและปลูกฝังการมีส่วนร่วมที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นกับสิ่งที่เราอ่านและสังเกต การสังเคราะห์หมายถึงการกระทำที่เชื่อมโยงการตอบสนองและการสะท้อนของเราเข้ากับเรื่องเล่าหรือการโต้เถียงที่สอดคล้องกัน

Lau (n.d.) เป็นอาจารย์ภาควิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยฮอว์กส์ เจ้าของเว็บไซต์ Critical thinking web ได้เขียนบทความชื่อ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คืออะไร (What is critical thinking?) ได้ให้ทัศนะต่อนิยามของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ว่าคือความสามารถในการคิดอย่างชัดเจนและมีเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำหรือสิ่งที่ควรเชื่อ รวมถึงความสามารถในการมีส่วนร่วมในการคิดไตร่ตรองและเป็นอิสระ ผู้ที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้:

- เข้าใจความเชื่อมโยงเชิงตรรกะระหว่างความคิด
- ระบุ สร้าง และประเมินข้อโต้แย้ง

- ตรวจสอบความไม่สอดคล้องกันและข้อผิดพลาดทั่วไปในการให้เหตุผล
- แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
- ระบุความเกี่ยวข้องและความสำคัญของความคิด
- สะท้อนถึงเหตุผลของความเชื่อและค่านิยมของตนเอง

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ใช่เรื่องของการสะสมข้อมูล คนที่มีความจำดีและรู้ข้อเท็จจริงมากมายไม่จำเป็นต้องคิดวิเคราะห์เก่งเสมอไป นักคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถอนุมานผลจากสิ่งที่เขาารู้ และเขารู้วิธีใช้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา และแสวงหาแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลให้กับตนเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ควรสับสนกับการโต้แย้งหรือวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น แม้ว่าทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะสามารถนำมาใช้ในการเปิดเผยความผิดพลาดและการให้เหตุผลที่ไม่ดีได้ แต่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ยังสามารถมีบทบาทสำคัญในการใช้เหตุผลร่วมกันและงานที่สร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถช่วยให้เราได้รับความรู้ ปรับปรุงทฤษฎีของเรา และเสริมสร้างข้อโต้แย้ง เราสามารถใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานและปรับปรุงสถาบันทางสังคม บางคนเชื่อว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นอุปสรรคต่อความคิดสร้างสรรค์ เพราะต้องปฏิบัติตามกฎแห่งตรรกะและเหตุผล แต่ความคิดสร้างสรรค์อาจต้องการการแหกกฎ นี่เป็นความเข้าใจผิด การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ค่อนข้างจะเข้ากันได้ดีกับการคิดแบบ "นอกกรอบ" ซึ่งท้าทายความเห็นพ้องต้องกันและการทำตามแนวทางที่เป็นที่นิยมน้อยกว่า หากมีสิ่งใด การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นส่วนสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ เพราะเราต้องการการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อประเมินและปรับปรุงความคิดสร้างสรรค์ของเรา

สรุป จากทัศนะของ Niwlikar (2022), Ryan (2022), Wooll (2022), Wigmore, I. (2017). และ Lau (n.d.). ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึงรูปแบบหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ เป็นกระบวนการที่มีระเบียบวินัยทางสติปัญญาในการคิด มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่รวบรวมทั้งจากการสร้างขึ้น จากการสังเกต ประสบการณ์ สถานการณ์ การสะท้อน การให้เหตุผลเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำหรือสิ่งที่ควรเชื่อ รวมถึงความสามารถในการมีส่วนร่วมในการคิดไตร่ตรองและเป็นอิสระ โดยใช้มาตรฐานที่สอดคล้องกันในการประเมินแหล่งที่มา ที่เป็นไปได้สำหรับข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Carson-Newman (2018) เป็นมหาวิทยาลัยที่ผลิตหลักสูตรปริญญา MSN-FNP ด้านการพยาบาลที่ได้รับการรับรองโดย Commission on Collegiate Nursing Education Washington ได้เขียนบทความชื่อความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการพยาบาล (The Importance of Critical Thinking in Nursing) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ ความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของพยาบาล ว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพยาบาลทุกคน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดูแลทางคลินิกที่ปลอดภัยและมีคุณภาพสูง ปัจจุบันพยาบาลดูแลผู้ป่วยที่มีความต้องการด้านสุขภาพที่ซับซ้อน และมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้ความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการ

พยาบาลมีความสำคัญยิ่ง จากการเพิ่มขึ้นของงานวิจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงของการเจ็บป่วยของผู้ป่วย ความซับซ้อนของการดูแลและความต้องการทักษะการคิดขั้นสูง การขาดประสบการณ์สามารถจำกัดความสามารถของพยาบาลในการใช้เหตุผล คิด และตัดสินใจ ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยได้ ดังนั้นประสิทธิภาพการพยาบาลผู้เชี่ยวชาญ จึงขึ้นอยู่กับความรู้และการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลากว่า 50 ปีแล้วที่การศึกษาทางการพยาบาลได้เน้นย้ำถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่จำเป็นในการพยาบาล หน่วยงานวิชาชีพและหน่วยงานกำกับดูแลด้านการศึกษาพยาบาลควรกำหนดให้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นส่วนประกอบของหลักสูตรการพยาบาลทั้งหมด

การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลคืออะไร

National League for Nursing Accreditation Commission (NLNAC) ได้นิยามการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ว่าเป็น “กระบวนการที่ไม่เป็นเชิงเส้นโดยเจตนาในการรวบรวม ตีความ วิเคราะห์ สรุปผล นำเสนอ และประเมินข้อมูลที่เป็นทั้งข้อเท็จจริงและความเชื่อ สิ่งนี้แสดงให้เห็นในการพยาบาลโดยการตัดสินใจทางคลินิก ซึ่งรวมถึงมิติและการวิจัยด้านจริยธรรม การวินิจฉัย และการรักษา” การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการพยาบาลนั้นเกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้และประสบการณ์เพื่อระบุปัญหาของผู้ป่วยและชี้แนะการตัดสินใจทางคลินิกโดยการเลือกจากทางเลือกอื่น การชั่งน้ำหนักหลักฐาน การใช้สัญชาตญาณ และการจดจำแบบแผน ซึ่งรวมถึงการตั้งคำถาม การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การตีความ การอนุมาน การให้เหตุผลแบบอุปนัยและนิรนัย สัญชาตญาณ การประยุกต์ใช้ ความคิดสร้างสรรค์ และการตรวจสอบ พยาบาลที่คิดอย่างมีวิจารณญาณจะใช้ทักษะการคิดเชิงหลักการ รู้คิดหลักและการให้เหตุผลตามหลักฐานเพื่อดำเนินการที่ส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับผลลัพธ์เชิงบวก

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางปัญญา

พยาบาลที่มีทักษะสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณได้เนื่องจากมีลักษณะดังต่อไปนี้ ได้แก่ การมีแรงจูงใจ มีความเพียร มีใจเป็นธรรม มีความคิดค้นนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์ มีความยืดหยุ่น มีสัญชาตญาณมีความตั้งใจและระมัดระวังในการคิด นักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เชี่ยวชาญในการใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีหลักดังต่อไปนี้

— การตีความเกี่ยวข้องกับการชี้แจงความหมายของข้อมูลผู้ป่วย การตีความหมาย อาจรวมถึงการระบุปัจจัยสำคัญของค่าทางห้องปฏิบัติการ สัญญาณชีพ และข้อมูลการประเมินทางกายภาพ ตลอดจนการทำความเข้าใจความหมายของพฤติกรรมหรือข้อความของผู้ป่วย

— การวิเคราะห์เป็นการระบุปัญหาของผู้ป่วยตามข้อมูลการประเมิน ในบางครั้ง ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงไม่สามารถตรวจสอบได้ในเบื้องต้น แต่สามารถระบุสมมติฐานได้หลายข้อ

— การประเมินคือการระบุผลลัพธ์การดูแล พยาบาลที่คาดหวังและประเมินว่าเป็นไปตามนั้นหรือไม่ หากไม่พบ พยาบาลจะตรวจสอบเหตุผล เพื่อให้สามารถแก้ไขการดำเนินการและเป้าหมายได้

การอนุมานเป็นการสรุปเกี่ยวกับข้อมูล ตัวอย่างเช่น พยาบาลใช้การติดตามอย่างรอบคอบเพื่อพิจารณาว่าสถานะสุขภาพของผู้ป่วยดีขึ้นหรือลดลงเมื่อใด การอนุมานถูกสร้างขึ้นผ่านแนวคิดและสมมติฐานที่พยาบาลตั้งไว้

— คำอธิบายคือความสามารถในการพิสูจน์การกระทำ คำอธิบายรวมถึงการประยุกต์ใช้ ทฤษฎีและแบบจำลองทางการพยาบาล กรอบจริยธรรมที่เหมาะสม และความรู้จากการวิจัยทางการพยาบาลและวิทยาศาสตร์โดยพยาบาลสามารถดำเนินการปรับเปลี่ยนการให้การดูแลตามผลการวิจัย หรือแหล่งหลักฐานอื่น ๆ ได้

— การควบคุมตนเองเป็นกระบวนการประเมินการปฏิบัติตนและปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุง หากจำเป็น พยาบาลต้องสามารถวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนา ความตระหนักในความสามารถของตน สิ่งนี้สร้างผู้เรียนตลอดชีวิตที่กำกับตนเองได้

ข้อผิดพลาดทางความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณอาจผิดพลาดได้เมื่อการดูแลผู้ป่วยถูกกำหนดโดยอคติ ความชอบ ผลประโยชน์ส่วนตัว หรือความกลัว เมื่อกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่เข้าใจและนำไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง การตัดสินใจทางคลินิกของพยาบาลอาจไม่ถูกต้องและเกี่ยวข้องกับดูแลที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่ดีของผู้ป่วย พยาบาลที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่ดี มักจะตรวจไม่พบการเสื่อมสภาพของผู้ป่วย ซึ่งส่งผลให้เกิด 'ความล้มเหลวในการช่วยเหลือ' ซึ่งหมายถึงการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่มีการแทรกซ้อนจากโรงพยาบาล ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ พยาบาลอาจมีปัญหาในการแยกความแตกต่างระหว่างปัญหาทางคลินิกที่ต้องให้ความสนใจทันทีกับปัญหาที่ไม่รุนแรง ข้อผิดพลาดอาจเกิดขึ้นเมื่อต้องประมวลผลข้อมูลที่ซับซ้อนจำนวนมากในเวลาทีละเอียดย่อน

วิธีการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาล

การเรียนรู้ที่จะให้การดูแลสุขภาพที่ปลอดภัยและมีคุณภาพต้องอาศัยประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญทางเทคนิค ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการตัดสินใจทางคลินิก ความคาดหวังในการปฏิบัติงานระดับสูงของพยาบาลขึ้นอยู่กับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความรับผิดชอบในวิชาชีพ การตัดสินใจที่เป็นอิสระและพึ่งพาซึ่งกันและกัน และความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พยาบาลสามารถได้รับความเชี่ยวชาญที่จำเป็นโดยการมีส่วนร่วมในการทบทวนตนเองและการสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิบัติวิชาชีพ การเป็นอาสาสมัครในคณะกรรมการและหน่วยเฉพาะกิจ และการเข้าร่วมโอกาสทางการศึกษา อนุสัญญา และการประชุมอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นและแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะการรู้คิดที่เป็นหัวใจสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทุกคนสามารถพัฒนาทักษะเหล่านี้ได้ด้วยการฝึกฝน อบรมสั่งสอน และเสริมทักษะเหล่านี้เมื่อเวลาผ่านไป ในการเริ่มต้น พยาบาลสามารถมุ่งเน้นไปที่ 'สิทธิห้าประการ' ของการใช้เหตุผลทางคลินิก (หรือที่เรียกว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณ) ดังนี้

1. ตัวชี้หน้าที่ถูกต้อง (Right cues) คือข้อมูลของผู้ป่วยที่มีอยู่ (เช่น รายงานการส่งมอบประวัติผู้ป่วย การประเมินทางการพยาบาล/การแพทย์ก่อนหน้า) ข้อมูลการประเมินทางคลินิกในปัจจุบัน และการเรียกคืนความรู้ทางการพยาบาล

2. ผู้ป่วยที่ถูกต้อง (Right patient) หมายถึง กระบวนการระบุและจัดลำดับความสำคัญของผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อโรคร้ายแรงหรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่รุนแรง

3. เวลาที่เหมาะสม (Right time) หมายถึง พยาบาลระบุผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงทางคลินิกได้ทันที และดำเนินการพยาบาลในเวลาที่เหมาะสมและตามลำดับที่ถูกต้อง

4. การดำเนินการที่ถูกต้อง (Right action) เกิดขึ้นเมื่อพยาบาลตัดสินใจว่าส่วนใดของแผนมีความสำคัญที่สุด ใครควรดำเนินการพยาบาล ขั้นตอนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง และใครควรได้รับแจ้ง

5. เหตุผลที่ถูกต้อง (Right reason) บ่งชี้ว่าเหตุผลนั้นถูกต้องตามหลักจริยธรรม ถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นมืออาชีพ "ถูกต้อง" อาจหมายถึงข้อสรุปที่ถูกต้องที่กำลังมาถึง หรืออาจหมายถึงกระบวนการ หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งทั้งสองอย่าง

ความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลไม่สามารถพูดเกินจริงได้ เนื่องจากผู้ป่วยมีความหลากหลาย การนำเสนอทางคลินิกของพวกเขา มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว พยาบาลต้องมีความสามารถในการตัดสินใจทางคลินิกอย่างมีเหตุผลและแก้ปัญหาเพื่อให้การดูแลที่ปลอดภัยและมีคุณภาพสูง

Meinke (2021) เป็นนักเขียนที่ Collegis Education เพื่อการช่วยเหลือผู้คนด้วยการสร้างเนื้อหาทางการศึกษาและอาชีพในนามของมหาวิทยาลัย Rasmussen ได้เขียนบทความชื่อ ทำไมเรื่องทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงต้องมีในพยาบาล (Why critical thinking skills in nursing matter) ได้ให้ทัศนะด้วยภาษาแบบสนทนาเกี่ยวกับ ความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาล ว่า วิชาชีพการพยาบาลมีแนวโน้มที่จะดึงดูดผู้ที่มีความชอบในการดูแลเอาใจใส่โดยธรรมชาติ มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้อื่น และมีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์หรือกายวิภาคศาสตร์ แต่ยังมีอีกหนึ่งทักษะที่สำคัญที่พยาบาลที่ประสบความสำเร็จมักมองข้าม นั่นคือความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การระบุปัญหา การกำหนดวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด และการเลือกวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการแก้ปัญหาคือทุกส่วนของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หลังจากดำเนินการตามแผนแล้ว นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะพิจารณาสถานการณ์เพื่อดูว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ และสามารถทำได้ดีกว่านี้หรือไม่ อย่างที่เห็น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะที่สามารถถ่ายทอดได้ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายแง่มุมของชีวิตเรา แต่เหตุใดจึงสำคัญสำหรับพยาบาลที่จะใช้ ทีมงานได้พูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญหลายคนเพื่อเรียนรู้ว่าทำไมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อภาคสนาม ผู้ป่วย และความสำเร็จของพยาบาล

เหตุใดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลจึงมีความสำคัญ

คุณได้เรียนรู้ทักษะเชิงปฏิบัติทุกประเภทในโรงเรียนพยาบาล เช่น การทำแผลอย่างไม่มีที่ติ การช่วยชีวิตอย่างมืออาชีพ หรือการเริ่มต้น การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำโดยไม่สะดุ้ง แต่หากไม่มีความสามารถในการคิดอย่างชัดเจนและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทักษะเหล่านี้เพียงอย่างเดียวจะไม่ทำให้คุณไปได้ไกลมากนัก คุณต้องคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยเช่นกัน "พยาบาลต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจในการดูแลผู้ป่วย และการตัดสินใจแต่ละครั้งจะส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ของผู้ป่วย ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาลช่วยขับเคลื่อนกระบวนการตัดสินใจและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการดูแลที่ได้รับ" Georgia Vest, DNP, RN และคณบดีอาวุโสด้านการพยาบาลของ Rasmussen University School of Nursing กล่าว ตัวอย่างเช่น พยาบาลมักต้องทำการตัดสินใจในห้องฉุกเฉินด้วยจำนวนคนไข้ที่ล้นมือและบุคลากรที่จำกัดจึงต้องประเมินว่าคนไข้รายใดควรได้รับการรักษา ก่อนแม้ว่าพวกเขาอาศัยการฝึกฝนเพื่อวัดสัญญาณชีพและระดับความรู้สึกตัว พวกเขาต้องใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อวิเคราะห์ผลที่ตามมาของการรักษาล่าช้าในแต่ละกรณี ไม่ว่าพวกเขาจะทำงานใน

แผนกใด พยาบาลใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณในกิจวัตรประจำวัน เมื่อคุณเผชิญกับการตัดสินใจที่อาจหมายถึงชีวิตหรือความตายในท้ายที่สุด ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และหาทางแก้ไขจะแยกพยาบาลที่ดีออกจากพยาบาลที่เก่ง

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้มาอย่างไรในโรงเรียนพยาบาล

โรงเรียนพยาบาลมีเนื้อหามากมายเพื่อให้คุณเชี่ยวชาญและรักษาความคาดหวังที่สูงสำหรับประสิทธิภาพของคุณ แต่การที่จะเรียนรู้ในแบบที่จะช่วยให้คุณเป็นพยาบาลที่ดีได้นั้น คุณต้องทำมากกว่าการท่องจำคำศัพท์เท่านั้น คุณต้องใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตรวิธีหนึ่งสำหรับนักเรียนในการเริ่มใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ การใช้กระบวนการพยาบาล กระบวนการประกอบด้วยห้าขั้นตอน ได้แก่ การประเมิน การวินิจฉัย ผลลัพธ์/การวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินผล "หนึ่งในหลักการพื้นฐานสำหรับการพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณญาณคือกระบวนการพยาบาล" ซึ่ง Vest กล่าวว่า "จำเป็นต้องเป็นประสบการณ์จริงในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้" นักศึกษาพยาบาลมักพบว่ามีวิธีแก้ปัญหาที่ถูกต้องหลายวิธี ญูญแจสำคัญในการพยาบาลคือการเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ "ถูกต้องที่สุด" ซึ่งจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดและเหมาะสมที่สุดสำหรับสถานการณ์นั้นๆ การใช้กระบวนการพยาบาล นักเรียนสามารถจำกัดตัวเลือกให้แคบลงเพื่อเลือกสิ่งที่ดีที่สุด เมื่อต้องตอบคำถามในชั้นเรียนหรือในการสอบ ให้ทำทนายตัวเองให้เป็นมากกว่าแค่การเลือกคำตอบ เริ่มคิดว่าเหตุใดคำตอบนั้นจึงถูกต้องและผลที่อาจเกิดขึ้นตามมาคืออะไร การท่องจำเนื้อหาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแปลเป็นสภาพแวดล้อมการพยาบาลในชีวิตจริงได้

CircleDNA (2021) เป็นทีมบรรณาธิการที่อยู่เบื้องหลัง CircleMagazine ซึ่งอุทิศตนเพื่อนำเสนอเคล็ดลับสุขภาพขนาดพอเหมาะ เรื่องราวด้านสุขภาพในชีวิตจริง และการค้นพบล่าสุดเกี่ยวกับพันธุกรรมที่ศูนย์สุขภาพดิจิทัลแห่งนี้ กล่าวถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยสำนวนแบบสนทนาดังนี้

1. บรรลุความสงบของจิตใจ (Achieve Peace of Mind)

นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมักจะแสดงออกได้ดี เพราะพวกเขาสามารถคิดอย่างชัดเจนและเป็นระบบเกี่ยวกับปัญหาใดๆ ก็ตามที่อยู่ตรงหน้า พวกเขาแยกข้อความที่พวกเขาเห็นและเข้าใจสิ่งที่สื่ออย่างชัดเจน ป้องกันการสื่อสารที่ผิดพลาดและความเข้าใจผิด นอกจากนี้ยังให้เครื่องมือแก่ผู้คนในการสะท้อนตนเองและประเมินสิ่งที่พวกเขาต้องทำ เมื่อคุณสามารถใช้ชีวิตอย่างสบายใจ คุณสามารถ

- ลดความเครียดในชีวิตประจำวัน
- ลดความขัดแย้งในความสัมพันธ์ของคุณให้เหลือน้อยที่สุด
- ใจเย็นขึ้น
- มีชีวิตที่มีความสุขมากขึ้น

จำไว้ว่าการอยู่กับความเครียดอาจทำให้คุณป่วยได้ มันส่งผลเสียต่อระบบภูมิคุ้มกันของคุณ ทำให้คุณไวต่อแบคทีเรียและไวรัสมากขึ้น นอกจากนี้ ภูมิคุ้มกันที่ลดลงยังหมายถึงการทำให้ร่างกายของคุณอ่อนแอต่อโรคเรื้อรังต่างๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจ คุณสามารถหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านี้ได้โดยการฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งนำไปสู่การดำรงอยู่อย่างสันติและมีความสุขมากขึ้น

2. ช่วยในการตัดสินใจ (Helps with Decision Making)

ผู้ที่ฝึกฝนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่เพียงแต่จะแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น แต่พวกเขาจะวิเคราะห์แนวคิดและคิดหาแนวทางที่สร้างสรรค์และวิธีแก้ปัญหาทางเลือกแทน ด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คุณสามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ได้เสมอ ไม่ว่าจะ เป็นกับ ครอบครัวหรือที่ทำงาน ด้วยเหตุนี้ คุณจึงสามารถเลือกทางเลือกที่ดีกว่าสำหรับตัวคุณเองและ ครอบครัวได้ หากคุณใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณคุณก็สามารถรับมือกับปัญหาที่เข้ามาได้ และด้วยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ กระบวนการคิดของคุณจะทำได้สำเร็จในระดับจิตใต้สำนึกแล้ว หมายความว่า คุณทำตามสิ่งต่าง ๆ โดยสัญชาตญาณ เพราะคุณสอดคล้องกับความคิดของคุณและมีความเข้าใจอย่าง ลึกซึ้งว่าทำไมคุณถึงคิดแบบนั้น ด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณคุณจะมีความสุขกับผลลัพธ์มากขึ้น เพราะ

- คุณเข้าใจตัวเองดีขึ้น
- คุณมุ่งเน้นไปที่จุดแข็ง
- คุณหลีกเลี่ยงความเชื่อเชิงลบและการจำกัด
- คุณแบ่งปันความคิดของคุณกับผู้อื่น
- คุณฟังสิ่งที่คนอื่นพูดเช่นกัน

องค์ประกอบทั้งหมดเหล่านี้รวมกันเท่ากับการตัดสินใจที่ถูกต้องซึ่งคุณจะไม่ต้องเสียใจ

3. ปรับปรุงความสัมพันธ์ (Improves Relationships)

อีกครั้ง จำไว้ว่าการวิจารณ์นั้นแตกต่างจากการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การออกกำลังกาย อย่างหลังจะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่กลมกลืนกัน ไม่ว่าจะ เป็นในครอบครัว ที่ทำงาน หรือชุมชน ของคุณ ทำไม คุณเต็มใจที่จะเข้าใจมุมมองของผู้อื่น คุณไม่ได้ยึดเยียดความคิดของคุณให้กับพวกเขา แต่คุณเปิดใจกว้างมากขึ้นต่อความคิดเห็นและมุมมองที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น การคิดอย่างมี วิจารณญาณสามารถหยุดคุณไม่ให้พูดคำที่ทำร้ายจิตใจระหว่างการโต้เถียง จิตใจที่ดียังสามารถช่วยให้คุณสงบสติอารมณ์และรวบรวมสติท่ามกลางความทุกข์ยาก เป็นผลให้คุณมีหัวที่ชัดเจนซึ่งขับเคลื่อน ให้คุณเลือกสิ่งที่คุณต้องการซึ่งส่งเสริมความสามัคคีและปลูกฝังความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ในทางตรงกันข้าม การขาดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการต่อต้าน ส่งผลให้เกิดความสับสน ความเครียด และความ เศร้า

4. กรองเสียงรบกวน (Filters Out Noise)

นับตั้งแต่การถือกำเนิดของการปฏิวัติดิจิทัล ไม่มีการขาดแคลนข้อมูลที่มาจากทุกที่ ซึ่งรวมถึง ข่าวปลอม การทบทวนประวัติศาสตร์ และข้อมูลที่ไม่ถูกต้องโดยสิ้นเชิง "สัญญาณรบกวน" ดิจิทัล เหล่านี้อาจทำให้ใครก็ตามรู้สึกสับสน และนี่คือเหตุผลว่าทำไมคุณต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มากยิ่งขึ้น คุณควรดูเรื่องราวให้รอบด้านก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อในสิ่งใด ด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คุณสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้

- วิเคราะห์ข้อมูล
- ประเมินแหล่งข้อมูลทั้งหมด
- ทำทายความคิดเห็นทั้งหมด
- ใช้มุมมองที่แตกต่างกัน

- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าความคิดเห็นมีพื้นฐานมาจากข้อเท็จจริง
- ป้องกันการโอเวอร์โหลดข้อมูล

5. การคิดอย่างมีวิจารณญาณส่งเสริมความสำเร็จในอาชีพ (Critical Thinking Fosters Career Success)

เส้นทางอาชีพทั้งหมดต้องการนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในความเป็นจริง ตัวแทนฝ่ายทรัพยากรบุคคลต้องการให้คุณกรอกประกาศรับสมัครงานหากคุณคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความหวังสูงแบบนี้ไม่ได้มีไว้สำหรับนักวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงนักกฎหมาย แพทย์ นักข่าว วิศวกร ครู นักบัญชี และอื่นๆ ในทุกอาชีพคุณต้องคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากข้อมูลของ World Economic Forum ทักษะที่ต้องการมากที่สุดในที่ทำงานคือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะนี้ช่วยให้คุณ

- วิเคราะห์ข้อมูล
- แก้ปัญหาด้วยวิธีการแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์
- วางแผนอย่างเป็นระบบ
- คิดนอกกรอบ

6. ส่งเสริมสังคมที่ดีและมีระเบียบ (Promotes a Good and Orderly Society)

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นหนึ่งในปรากฏการณ์ของประชาธิปไตย ดังที่ Thomas Jefferson อดีต POTUS เคยกล่าวไว้ว่า "พลเมืองที่มีการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอยู่รอดของเราในฐานะประชาชนที่มีอิสระ!" หากไม่มีสิ่งนี้ ทุกคนสามารถยอมจำนนต่อการจัดการและการโฆษณาชวนเชื่อได้อย่างง่ายดาย เพื่อให้สังคมทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกคนต้องใช้ความรู้เพื่อประเมินข้อมูลและสถานการณ์ต่างๆ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณสร้างพลเมืองที่ดีเพราะพวกเขาสามารถมองเห็นภาพรวมโดยไม่ทำให้การตัดสินใจของพวกเขาขุ่นมัวด้วยอคติ

Wilson (2021) เป็นพยาบาลวิชาชีพที่เป็นผู้ก่อตั้งและเจ้าของ The Nerdy Nurse® และ TheNerdyNurse.com เป็นผู้ร่วมก่อตั้ง Health Media Academy และเป็นนักเขียนและบล็อกเกอร์ที่ได้รับรางวัล วิทยากรระดับนานาชาติ และผู้มีอิทธิพลในชุมชนเทคโนโลยีการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ เป็นผู้เขียน The Nerdy Nurse's Guide to Technology และผู้เขียนร่วมของ The Nurse's Guide to Blogging เกี่ยวกับการพยาบาล เทคโนโลยี ไอทีด้านสุขภาพ ในหัวข้อการดูแลสุขภาพอื่นๆ ที่ thenerdynurse.com ได้เขียนบทความชื่อ เหตุใดการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงมีความสำคัญในการพยาบาล (Why Critical Thinking Is Important in Nursing) ได้ให้ทัศนะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลว่า พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่มีความสามารถในการเล็งดูตามธรรมชาติ มีความปรารถนาที่จะให้การสนับสนุนผู้อื่น และชื่นชมวิทยาศาสตร์และกายวิภาคศาสตร์ พยาบาลที่ประสบความสำเร็จยังมีทักษะที่มักถูกมองข้าม กล่าวคือ พวกเขาสามารถคิดวิเคราะห์ได้ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะระบุปัญหา กำหนดแนวทางแก้ไขที่ดีที่สุด และเลือกวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุด นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะประเมินการดำเนินการตามแผนเพื่อดูว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ และสามารถทำได้ดีกว่านี้หรือไม่ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีประโยชน์หลายอย่างในชีวิตของเรา อย่างที่เห็น แต่ทำไมการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงมีความสำคัญในการพยาบาล เรารู้ว่าทำไมและคุณจะพัฒนา

ทักษะนี้ได้อย่างไร การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาพยาบาล และไม่ใช่สิ่งที่สอนในห้องเรียนได้ แต่จะต้องพัฒนาไปตามกาลเวลาผ่านประสบการณ์และการฝึกฝน การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการของการใช้ตรรกะและเหตุผลในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้เราตัดสินใจได้ดีขึ้นด้วยตัวเราเอง และทำงานร่วมกับผู้อื่นเมื่อแก้ปัญหา ซึ่งทั้งสองอย่างนี้เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับพยาบาล การพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องพึ่งพาการคิดอย่างมีวิจารณญาณเสมอมา พยาบาลต้องเผชิญกับสถานการณ์และปัญหาใหม่ ๆ อยู่เสมอซึ่งพวกเขาจำเป็นต้องคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อแก้ไข การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพยาบาล เพราะช่วยให้พวกเขาตัดสินใจโดยอิงจากข้อมูลที่มีอยู่ ประสบการณ์ที่ผ่านมาและความรู้ในสาขานั้นๆ อีกทั้งยังทำให้พยาบาลสามารถวางแผนก่อนทำการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับพยาบาลที่จะต้องให้การดูแลที่ดีที่สุด นักคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถเข้าใจปัญหาและคิดว่าพวกเขาจะแก้ปัญหาได้อย่างไร แทนที่จะคิดโต้ตอบหรือโดยอัตโนมัติ การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับแพทย์ พยาบาล และผู้ให้บริการด้านสุขภาพอื่นๆ

เหตุผลที่การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลเป็นสิ่งสำคัญ

จากประสบการณ์ของพยาบาล มักจะรวมถึงการตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลงชีวิต การกำหนดอำนาจในสถานการณ์ที่ตึงเครียด และการช่วยเหลือผู้ป่วยและบุคคลที่พวกเขาได้รับมือกับช่วงเวลาที่ยากลำบากและสะท้อนอารมณ์ที่สุดในชีวิต การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งสำคัญของการพยาบาล เหตุผลดังต่อไปนี้

- การคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลมีผลกระทบอย่างมากต่อการดูแลผู้ป่วย
- การตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงในสถานะของผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญ
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผยเป็นสิ่งสำคัญ
- ช่วยให้พยาบาลมั่นใจในความปลอดภัยของผู้ป่วย
- พยาบาลสามารถหาวิธีแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว
- การปรับปรุงสามารถทำได้ผ่านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- มีส่วนช่วยในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

— การคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มเติม เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพยาบาล เพราะพยาบาลสามารถสร้างอำนาจในสถานการณ์ที่ตึงเครียดได้ เช่น การออกคำสั่งหรือการดูแลเมื่อจำเป็น

สิ่งนี้อาจเป็นเรื่องยากเพราะอาจต้องใช้ความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ที่สมดุลกับการเอาใจใส่และความเห็นอกเห็นใจต่อความรู้สึกของผู้ป่วย ทำให้พวกเขาสงสัยการตัดสินใจของพยาบาลในบางช่วงเวลา อีกเหตุผลหนึ่งที่ทักษะนี้มีความสำคัญ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของผู้ป่วย สิ่งเหล่านี้มักเป็นตัวเลือกที่เปลี่ยนไม่ได้ซึ่งมีเพียงพยาบาลเท่านั้นที่รู้ว่ามันหนักเท่าใดในบริบทของแต่ละสถานการณ์ ดังนั้นพยาบาลต้องแน่ใจว่าปัจจัยทั้งหมดได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะดำเนินการใดต่อไปโดยไม่ลังเล

CEUfast, Inc. (n.d.) ได้รับการรับรองว่าเป็นผู้ให้บริการการศึกษาด้านการพยาบาล ต่อเนื่องโดย COA (ANCC) ของ American Nurses Credentialing Center กล่าวถึง เหตุใดทักษะ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงจำเป็น (Why are Critical Thinking Skills Necessary) ด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาเกี่ยวกับ ความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลว่า ด้วยการเรียนรู้ พัฒนา และฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจนเชี่ยวชาญ พยาบาลสามารถเป็นผู้นำในวิชาชีพของตน การตรวจสอบให้แน่ใจว่าทักษะเหล่านี้สามารถส่งต่อไปยังผู้อื่นและสร้างแบบอย่างใหม่ในวิชาชีพ ในฐานะผู้นำในสาขาของตน พยาบาลเหล่านั้นสามารถท้าทายสมมติฐาน พัฒนาความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแก้ปัญหา และสร้างวิธีแก้ไขปัญหาที่พบในโรงพยาบาลและสถานพยาบาลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์มากขึ้น โดยพื้นฐานแล้วกระบวนการพยาบาลประกอบด้วย การประเมิน การวินิจฉัย การวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินผล และเมื่อคุณเริ่มเชี่ยวชาญกระบวนการนี้แล้ว คุณสามารถก้าวต่อไปในเส้นทางอาชีพของคุณในฐานะพยาบาลวิชาชีพ การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพยาบาล และยังคงเป็นทักษะที่มีคุณค่าสูงในวิชาชีพการพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกปัจจุบัน ในความเป็นจริง พยาบาลถูกผลักดันให้ทำงานในระบบการรักษาพยาบาลที่ซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ และถูกขอให้บูรณาการการปฏิบัติการพยาบาลเข้ากับ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลักสูตรของ CEUfast ระบุว่า “ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณถือเป็นความรับผิดชอบของพยาบาลแต่ละคนในท้ายที่สุด” และเพื่อรักษาทักษะเหล่านั้นให้เฉียบคม การศึกษาต่อของคุณเป็นกุญแจสำคัญในการรักษาและทำให้แน่ใจว่าพวกเขาจะเติบโตและดีขึ้น

สรุป จากทัศนะของ Wilson (2021), CircleDNA (2021), Meinke (2021) , Carson-Newman (2018). และ CEUfast, Inc. (n.d.) ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลมีความสำคัญ ด้วยเหตุผลต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาล เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดูแลทางคลินิกที่ต้องการความปลอดภัยและมีคุณภาพสูง เพราะจากการเพิ่มขึ้นของงานวิจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงของการเจ็บป่วยของผู้ป่วย ความซับซ้อนของการดูแลและความต้องการทักษะการคิดขั้นสูงจากผู้ป่วยมีความหลากหลาย การนำเสนอทางคลินิกของพวกเขาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว พยาบาลต้องมีความสามารถในการตัดสินใจทางคลินิกอย่างมีเหตุผลและแก้ปัญหาเพื่อให้การดูแลที่ปลอดภัยและมีคุณภาพสูง

3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาลช่วยขับเคลื่อนกระบวนการตัดสินใจและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการดูแลที่ผู้ป่วยได้รับ เพราะพยาบาลต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจในการดูแลผู้ป่วย และการตัดสินใจแต่ละครั้งจะส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ของผู้ป่วย

4. พยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องพึ่งพาการคิดอย่างมีวิจารณญาณเสมอมา พยาบาลต้องเผชิญกับสถานการณ์และปัญหาใหม่ ๆ อยู่เสมอซึ่งพวกเขาจำเป็นต้องคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อแก้ไข การคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถเข้าใจปัญหาและคิดว่าพวกเขาจะแก้ปัญหาได้อย่างไร แทนที่จะคิดโต้ตอบหรือโดยอัตโนมัติ การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับแพทย์ พยาบาล และผู้ให้บริการด้านสุขภาพอื่นๆ

5. การคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลมีผลกระทบอย่างมากต่อการดูแลผู้ป่วย การตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงในสถานะของผู้ป่วย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผย ช่วยให้พยาบาลมั่นใจในความปลอดภัยของผู้ป่วย พยาบาลสามารถหาวิธีแก้ไขได้อย่าง

รวดเร็ว การปรับปรุงสามารถทำได้ผ่านการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีส่วนช่วยในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพยาบาล เพราะพยาบาลสามารถสร้างอำนาจในสถานการณ์ที่ตึงเครียดได้ เช่น การออกคำสั่งหรือการดูแลเมื่อจำเป็น

6. พยาบาลถูกผลักดันให้ทำงานในระบบการรักษาพยาบาลที่ซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ และถูกขอให้บูรณาการการปฏิบัติการพยาบาลเข้ากับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สิ่งนี้อาจเป็นเรื่องยากเพราะอาจต้องใช้ความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ที่สอดคล้องกับการเอาใจใส่และความเห็นอกเห็นใจต่อความรู้สึกของผู้ป่วย ทำให้พวกเขาสงสัยการตัดสินใจของพยาบาลในบางช่วงเวลา สิ่งเหล่านี้มักเป็นตัวเลือกที่เปลี่ยนไม่ได้ซึ่งมีเพียงพยาบาลเท่านั้นที่รู้ว่ามือน้ำหนักเท่าใดในบริบทของแต่ละสถานการณ์ ดังนั้นพยาบาลต้องแน่ใจว่าปัจจัยทั้งหมดได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะดำเนินการใดต่อไปโดยไม่ลังเล

7. การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพยาบาล เพราะช่วยให้พวกเขาตัดสินใจโดยอิงจากข้อมูลที่มีอยู่ ประสบการณ์ที่ผ่านมาและความรู้ในสาขานั้นๆ อีกทั้งยังทำให้พยาบาลสามารถวางแผนก่อนทำการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับพยาบาลที่จะต้องให้การดูแลที่ดีที่สุด

8. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาลช่วยให้สามารถ วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินแหล่งข้อมูลทั้งหมด ทำหายความคิดเห็นทั้งหมด ใช้มุมมองที่แตกต่างกัน ตรวจสอบให้แน่ใจว่าความคิดเห็นมีพื้นฐานมาจากข้อเท็จจริง ป้องกันการโอเวอร์โหลดข้อมูล

9. พยาบาลที่คิดอย่างมีวิจารณญาณจะใช้ทักษะการคิดเชิงหลักการ รู้คิดหลักและการให้เหตุผลตามหลักฐานเพื่อดำเนินการที่ส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับผลลัพธ์เชิงบวก พยาบาลที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่ตีความจะตรวจไม่พบการเสื่อมสภาพของผู้ป่วย ซึ่งส่งผลให้เกิด 'ความล้มเหลวในการช่วยเหลือ' ซึ่งหมายถึงการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่มีอาการแทรกซ้อนจากโรงพยาบาล

10. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ไม่เข้าใจและนำไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง การตัดสินใจทางคลินิกของพยาบาลอาจไม่ถูกต้องและเกี่ยวข้องกับการดูแลที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่ดีของผู้ป่วย นอกจากนี้ การขาดประสบการณ์สามารถจำกัดความสามารถของพยาบาลในการใช้เหตุผล คิด และตัดสินใจ ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยได้

11. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาลช่วยแยกข้อความที่พวกเขาเห็นและเข้าใจสิ่งที่สื่ออย่างชัดเจน ป้องกันการสื่อสารที่ผิดพลาดและความเข้าใจผิด เป็นการปรับปรุงความสัมพันธ์ เปิดใจกว้างมากขึ้นต่อความคิดเห็นและมุมมองที่แตกต่างกัน หยุดตนเองไม่ให้พูดคำที่ทำร้ายจิตใจระหว่างการโต้เถียง ส่งเสริมความสามัคคีและปลูกฝังความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น

12. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาลช่วยในการตัดสินใจ เข้าใจตัวเองดีขึ้น มุ่งเน้นไปที่จุดแข็งของตนเอง หลีกเลี่ยงความเชื่อเชิงลบและการจำกัด รู้จักการแบ่งปันความคิดของตนเองกับผู้อื่น และฟังสิ่งที่คนอื่นพูดเช่นกัน

13. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาลเป็นทักษะที่สามารถถ่ายโอนได้ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายแง่มุมของชีวิตเรา การคิดอย่างมีวิจารณญาณจะส่งเสริมความสำเร็จในอาชีพทักษะนี้ช่วยให้ วิเคราะห์ข้อมูล แก้ปัญหาด้วยวิธีการแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์ วางแผนอย่างเป็นระบบ คิดนอกกรอบ

14. การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการของการใช้ตรรกะและเหตุผลในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้เราตัดสินใจได้ดีขึ้นด้วยตัวเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นเมื่อแก้ปัญหา ซึ่งทั้งสองอย่างนี้เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับพยาบาล

15. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาลช่วยประเมินการดำเนินการตามแผนเพื่อดูว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ และสามารถทำได้ดีกว่านี้หรือไม่ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะระบุปัญหา กำหนดแนวทางแก้ไขที่ดีที่สุด และเลือกวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

17. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาลช่วยให้สามารถใช้ชีวิตอย่างสบายใจลดความเครียดในชีวิตประจำวัน ลดความขัดแย้งในความสัมพันธ์ให้เหลือน้อยที่สุดใจเย็นขึ้น มีชีวิตที่มีความสุขมากขึ้นซึ่งนำไปสู่การดำรงอยู่อย่างสันติและมีความสุขมากขึ้น

ลักษณะหรือคุณลักษณะของบุคคลที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Patel (2018) เป็นผู้ประกอบการ นักการตลาด และนักลงทุนต่อเนื่อง เป็นผู้ก่อตั้งแบรนด์สุขภาพ Penguin CBD บริษัทได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 1 แรนด์ CBD ของปี 2020 กล่าวถึง 16 คุณลักษณะของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ (16 Characteristics of Critical Thinkers) ด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนา ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) การสังเกตเป็นหนึ่งในทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เราเรียนรู้ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ซึ่งเป็นความสามารถของเราในการรับรู้และเข้าใจโลกรอบตัวเรา การสังเกตอย่างรอบคอบรวมถึงความสามารถของเราในการบันทึกรายละเอียดและการรวบรวมข้อมูลผ่านประสาทสัมผัสของเรา การสังเกตของเรานำไปสู่การหยั่งรู้และเข้าใจโลกอย่างลึกซึ้งในที่สุด

2. ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ความอยากรู้อยากเห็นเป็นลักษณะสำคัญของผู้นำที่ประสบความสำเร็จหลายคน ความอยากรู้อยากเห็นโดยเนื้อแท้แล้วเป็นความสนใจในโลกและคนรอบข้าง ถือเป็นจุดเด่นของผู้นำที่เป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ แทนที่จะมองทุกอย่างตามมูลค่า คนที่ขบสงสัยก็มักจะสงสัยว่าทำไมบางอย่างถึงเป็นอย่างนั้น เมื่อเราโตขึ้น มักจะละเลยหรือละทิ้งสิ่งนี้อาจดูเหมือนความอยากรู้อยากเห็นแบบเด็กๆ จริงๆ แล้วความอยากรู้อยากเห็นจะบังคับให้เราเปิดใจและผลักดันให้เราได้รับความรู้ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นพื้นฐานในการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

3. ความเป็นปรนัย (Objectivity) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดีสามารถอยู่อย่างเป็นกลางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เมื่อดูข้อมูลหรือสถานการณ์ พวกเขามุ่งเน้นไปที่ข้อเท็จจริงและการประเมินทางวิทยาศาสตร์ของข้อมูลที่อยู่ในมือ นักคิดที่มีเป้าหมายจะพยายามรักษารมณณ์ของตน (และของผู้อื่น) ไม่ให้กระทบต่อการตัดสินใจของตน อย่างไรก็ตาม เป็นไปไม่ได้ที่คนเราจะยังคงมีจุดมุ่งหมายอย่างสมบูรณ์ เพราะเราทุกคนถูกกำหนดขึ้นจากมุมมอง ประสบการณ์ชีวิต และมุมมองของเรา การตระหนักถึงอคติของเราเป็นขั้นตอนแรกในการตั้งเป้าหมายและมองปัญหาอย่างไม่มีอคติ เมื่อเราสามารถดึงตัวเองออกจากสถานการณ์ได้แล้ว เราก็จะสามารถวิเคราะห์ได้ละเอียดยิ่งขึ้น

4. การใคร่ครวญ (Introspection) การใคร่ครวญ คือศิลปะของการตระหนักถึงความคิดของคนเรา หรือพูดอีกอย่างก็คือ การคิดว่าเราคิดอย่างไรเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจำเป็นต้องมีการไตร่ตรองเพื่อให้พวกเขาตระหนักถึงระดับความตื่นตัวและความเอาใจใส่ของตนเอง

ตลอดจนอคติของพวกเขา นี่คือความสามารถของบุคคลในการตรวจสอบความคิด ความรู้สึก และความรู้สึกที่อยู่ลึกสุดของตนเอง การใคร่ครวญมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการไตร่ตรองตนเอง ซึ่งช่วยให้เราเข้าใจสภาวะทางอารมณ์และจิตใจของตนเองอย่างถ่องแท้

5. การคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking) นักคิดเชิงวิเคราะห์ที่ดีที่สุดคือนักคิดอย่างมีวิจรรณญาณด้วยเช่นกัน และในทางกลับกัน ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกุญแจสำคัญในการดูเกือบทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นสัญญา รายงาน รูปแบบธุรกิจ หรือแม้แต่ความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลหมายถึงการแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนต่างๆ และประเมินว่าส่วนต่างๆ ทำงานร่วมกันและแยกกันได้ดีเพียงใด การวิเคราะห์อาศัยการสังเกต ในการรวบรวมและประเมินหลักฐานเพื่อให้เราได้ข้อสรุปที่มีความหมาย การคิดวิเคราะห์เริ่มต้นด้วยความเป็นกลาง

6. การระบุอคติ (Identifying biases) นักคิดอย่างมีวิจรรณญาณจะทำนายตนเองในการระบุหลักฐานที่สร้างความเชื่อของตนและประเมินว่าแหล่งข้อมูลเหล่านั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ การทำเช่นนี้จะช่วยให้เราคิดเข้าใจอคติของตนเองและตั้งคำถามเกี่ยวกับความคิดอุปาทานของตนเอง นี่เป็นขั้นตอนสำคัญในการตระหนักว่าอคติเข้ามาแทรกแซงความคิดของคนเรา อย่างไร และตระหนักเมื่อข้อมูลอาจบิดเบือน เมื่อดูข้อมูล ให้ถามตัวเองว่าใครได้รับประโยชน์จากข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูลนี้มีวาระการประชุมหรือไม่ แหล่งที่มาของข้อมูลให้ข้อมูลที่ไม่นับสนุนการอ้างสิทธิ์หรือความเชื่อของตน

7. การกำหนดความเกี่ยวข้อง (Determining relevance) ส่วนที่ยากที่สุดอย่างหนึ่งในการคิดวิเคราะห์คือการหาข้อมูลว่าข้อมูลใดมีความเกี่ยวข้อง มีความหมาย และมีความสำคัญต่อการพิจารณาของเรามากที่สุด ในหลาย ๆ สถานการณ์ เราจะเห็นข้อมูลที่อาจดูเหมือนมีค่า แต่อาจกลายเป็นเพียงจุดข้อมูลเล็กน้อยที่ควรพิจารณา พิจารณาว่าแหล่งข้อมูลมีความเกี่ยวข้องอย่างมีเหตุผลกับประเด็นที่กำลังสนทนากันอยู่หรือไม่ มันมีประโยชน์และเป็นกลางจริง ๆ หรือเป็นเพียงการหันเหความสนใจจากประเด็นที่เกี่ยวข้องมากกว่า

8. การอนุมาน (Inference) บางครั้งข้อมูลก็ไม่ได้มาพร้อมกับการสรุปที่สะกดความหมายได้ตรงเสมอไป นักคิดอย่างมีวิจรรณญาณจำเป็นต้องประเมินข้อมูลและสรุปผลตามข้อมูลดิบ การอนุมานคือความสามารถในการคาดการณ์ความหมายจากข้อมูลและค้นพบผลลัพธ์ที่เป็นไปได้เมื่อประเมินสถานการณ์ สิ่งสำคัญคือต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างการอนุมานและสมมติฐาน ตัวอย่างเช่น หากเราเห็นข้อมูลว่ามีคนหนัก 260 ปอนด์ เราอาจคิดว่าพวกเขามีน้ำหนักเกินหรือไม่แข็งแรง อย่างไรก็ตาม จุดข้อมูลอื่นๆ เช่น ส่วนสูงและส่วนประกอบของร่างกายอาจเปลี่ยนแปลงข้อสรุปนั้นได้

9. ความเห็นอกเห็นใจและความเข้าอกเข้าใจ (Compassion and empathy) การมีความเห็นอกเห็นใจและความเข้าอกเข้าใจอาจดูเหมือนเป็นแง่ลบสำหรับนักคิดอย่างมีวิจรรณญาณท้ายที่สุดแล้ว การมีอารมณ์อ่อนไหวและเต็มไปด้วยอารมณ์อาจทำให้การรับรู้สถานการณ์ของเราผิดเพี้ยนไปได้ แต่ประเด็นของการมีความเห็นอกเห็นใจคือการมีความห่วงใยต่อผู้อื่นและเห็นคุณค่าของสวัสดิภาพของผู้อื่น หากเราจะดูข้อมูลและสถานการณ์ทั้งหมดจากมุมมองของข้อเท็จจริงและข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่เย็นชาและไร้หัวใจ มันคงเป็นเรื่องง่ายที่จะปล่อยให้การเหยียดหยามกลายเป็นพิษและระแวงทุกสิ่งที่เรามอง แต่การที่จะเป็นนักคิดวิเคราะห์ที่ดีนั้น เราต้องคำนึงถึง

องค์ประกอบของมนุษย์ด้วย ไม่ใช่ทุกสิ่งที่เราทำเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศที่แยกออกมาแต่ยังเกี่ยวกับผู้คนด้วย

10. ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility) ความอ่อนน้อมถ่อมตนคือความเต็มใจที่จะยอมรับข้อบกพร่องของตนและมองเห็นคุณลักษณะที่เป็นบวกของตนในทางที่ถูกต้อง เมื่อเรามีความอ่อนน้อมถ่อมตน เราจะตระหนักถึงข้อบกพร่องของตนเอง แต่ยังคงรวมถึงจุดแข็งของเราด้วย และนี่คือองค์ประกอบสำคัญในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเต็มใจที่จะยืดดอกและเปิดใจของเรา เมื่อเรามีความอ่อนน้อมถ่อมตนทางสติปัญญา เราจะเปิดรับมุมมองของผู้อื่น รู้ตัวเมื่อผิด และเต็มใจที่จะท้าทายความเชื่อของตัวเองเมื่อจำเป็น

11. เต็มใจที่จะท้าทายสภาพที่เป็นอยู่ (Willing to challenge the status quo) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึงการตั้งคำถามถึงหลักปฏิบัติทางธุรกิจที่มีมาอย่างยาวนาน และการปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามวิธีการแบบเดิมๆ เพียงเพราะนั่นเป็นวิธีที่ทำมาโดยตลอด นักคิดอย่างมีวิจารณญาณกำลังมองหาคำตอบและวิธีการที่ชาญฉลาดและรอบคอบ ซึ่งคำนึงถึงข้อมูลและแนวปฏิบัติที่เป็นปัจจุบันและเกี่ยวข้องทั้งหมดที่มีอยู่ ความตั้งใจของพวกเขาที่จะท้าทายสถานะที่เป็นอยู่อาจดูขัดแย้ง แต่เป็นส่วนสำคัญของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ

12. ความใจกว้าง (Open-mindedness) เป็นความสามารถในการถอยห่างจากสถานการณ์และไม่เข้าไปพัวพัน ช่วยให้นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมองเห็นมุมมองที่กว้างขึ้น นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะหลีกเลี่ยงการโต้เถียงอย่างบ้าคลั่งหรือเข้าข้างฝ่ายใด พวกเขาต้องการฟังทุกมุมมอง นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะไม่ด่วนสรุป พวกเขาเข้าหาคำถามหรือสถานการณ์ด้วยใจที่เปิดกว้างและยอมรับความคิดเห็นและมุมมองอื่นๆ

13. ตระหนักถึงข้อผิดพลาดในการคิดทั่วไป (Aware of common thinking errors) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่ยอมให้ตรรกะและเหตุผลของพวกเขาถูกบดบังด้วยภาพลวงตาและความเข้าใจผิด พวกเขาตระหนักถึงความผิดพลาดทางตรรกะทั่วไป ซึ่งเป็นข้อผิดพลาดในการให้เหตุผลที่มักจะเล็ดลอดไปสู่ข้อโต้แย้งและการโต้เถียง ข้อผิดพลาดทั่วไปบางประการในการคิด ได้แก่ การให้เหตุผลแบบวงกลม ซึ่งใช้สมมติฐานของการโต้แย้งหรือข้อสรุปเพื่อสนับสนุนการโต้แย้ง อคติทางลัดทางปัญญา ซึ่งเรายึดติดกับมุมมองหรือข้อโต้แย้งที่ชอบอย่างตื้อรั้นเมื่อมีความเป็นไปได้หรือคำอธิบายอื่นที่มีประสิทธิภาพมากกว่า

14. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพมักเป็นนักคิดที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนใหญ่ นักคิดสร้างสรรค์มักจะปฏิเสธรูปแบบที่เป็นมาตรฐานสำหรับการแก้ปัญหา พวกเขาคิดนอกกรอบ พวกเขาที่มีความสนใจที่หลากหลายและใช้มุมมองที่หลากหลายเกี่ยวกับปัญหา พวกเขายังเปิดให้ทดลองด้วยวิธีการต่างๆ และพิจารณามุมมองที่แตกต่างกัน ความแตกต่างที่ใหญ่ที่สุดระหว่างนักคิดอย่างมีวิจารณญาณและนักคิดสร้างสรรค์ก็คือความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวข้องกับการสร้างความคิด ในขณะที่การคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และประเมินความคิดเหล่านั้น ความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการนำแนวคิดใหม่ ๆ การคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถนำความคิดเหล่านั้นไปสู่จุดสนใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

15. นักสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective communicators) ในหลายกรณี ปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสาร เกิดจากการไม่สามารถคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์หรือมองสถานการณ์จาก

มุมมองที่แตกต่างกัน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเริ่มต้นจากกระบวนการคิดที่ชัดเจน การคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณเป็นเครื่องมือที่เราใช้เพื่อสร้างความคิดและแสดงออกอย่างสอดคล้องกัน การคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณขึ้นอยู่กับกระบวนการคิดและแนวการให้เหตุผลของบุคคลอื่น นักคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ที่มีประสิทธิภาพจะต้องสามารถถ่ายทอดความคิดของตนได้อย่างน่าสนใจ จากนั้นจึงซึมซับการ ตอบสนองของผู้อื่น

16. ผู้ฟังที่ตั้งใจ (Active listeners) นักคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณไม่เพียงแต่ต้องการเอา ประเด็นของตนไปให้คนอื่นฟังเท่านั้น พวกเขายังระมัดระวังที่จะมีส่วนร่วมในการฟังอย่าง กระตือรือร้นและรับฟังมุมมองของผู้อื่นอย่างแท้จริง แทนที่จะเป็นผู้ฟังเฉยๆ ในระหว่างการสนทนา หรือการสนทนา พวกเขาพยายามมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน

Invajy (2021) เป็นบล็อกที่นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองที่สร้างแรงบันดาลใจและ สร้างแรงบันดาลใจช่วยให้ผู้คนใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในทุกด้านของชีวิต กล่าวถึง คุณลักษณะของนัก คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณหรือทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical Thinkers Characteristics or Critical Thinking Skills) ด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาดังนี้

1. ความอยากรู้อยากเห็น (Inquisitiveness) คุณสมบัติพื้นฐานและโดยธรรมชาติของนัก คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณคือความอยากรู้อยากเห็น นักคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณที่แท้จริงนั้นกระหาย ความคิดใหม่ๆ การเรียนรู้ และข้อมูลเชิงลึกอยู่ตลอดเวลา ความอยากรู้อยากเห็นและถามคำถามที่ สร้างสรรค์อย่างสม่ำเสมอเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เป็นหนึ่งในลักษณะที่กำหนดของพวกเขา พวกเขา อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวและโลก กราฟการเรียนรู้ของพวกเขาไต่ขึ้นไปเรื่อยๆ ความอยากรู้อยาก เห็นทำให้เกิดความปรารถนาที่จะรู้มากขึ้น ได้ยินมากขึ้น และคิดมากขึ้น

2. การเป็นนักวิเคราะห์ที่ดี (good analyzer) การวิเคราะห์ข้อมูลหมายถึงการแบ่ง ข้อมูลออกเป็นส่วนต่างๆ และประเมินว่าส่วนต่างๆ ทำงานร่วมกันและแยกกันได้ดีเพียงใด นักคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นนักวิเคราะห์ที่ดีมาก พวกเขามีความสามารถพิเศษในการวิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้น รอบตัวพวกเขาจากมุมต่างๆ พวกเขาตรวจสอบทุกสิ่งอย่างรอบคอบ ไม่ว่าจะเป็นปัญหา สถานการณ์ ชุดข้อมูล หรือข้อความ สิ่งนี้ซึมซับความคิดที่ชัดเจน มีเหตุผล มีเหตุมีผล และไตร่ตรองในการ ตัดสินใจหรือแก้ปัญหา

3. มีการเติบโตทางความคิด (have growth mindset) อย่างที่ผู้เขียนได้กล่าวไปก่อน หน้านี้ ความคิดแบบเติบโตและการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นของคู่กัน คนที่มีความคิดแบบเติบโต รู้สึกสบายใจที่จะตั้งคำถามกับข้อมูลที่ไม่สมเหตุสมผลสำหรับพวกเขา เส้นทางการเรียนรู้ของพวกเขา ไม่มีวันสิ้นสุด พวกเขาเชื่อในความสามารถในการเรียนรู้ชุดทักษะใหม่ ๆ และได้รับความรู้ที่จำเป็นใน สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ความคิดแบบการเติบโตสนับสนุนบุคคลเพื่อ เพิ่มความสามารถในการไตร่ตรองตนเอง คนเหล่านี้สะท้อนผ่านการประเมิน เมื่อผู้คนมีความคิดแบบ เติบโต พวกเขามองว่าการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เป็นโอกาสที่น่าตื่นเต้นในการเติบโต

4. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะสำคัญของนักคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ พวกเขามีความสามารถพิเศษในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากรูปแบบ เมื่อ ตรวจสอบและประเมินข้อมูล คนเหล่านี้จะคิดวิธีแก้ปัญหาที่ไม่มีใครคิดมาก่อน ทั้งหมดนี้ต้องใช้

สายตาที่สร้างสรรค์ซึ่งสามารถใช้แนวทางที่แตกต่างจากแนวทางอื่นๆ ทั้งหมด การเชื่อมโยงจินตนาการและการวาดภาพช่วยให้พวกเขาเห็นภาพสิ่งใหม่ พวกเขาคิดต่างและสร้างความแตกต่าง

5. ปรับตัวและยอมรับ (adapt and accept) คุณลักษณะที่ทรงพลังอีกประการหนึ่งของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการยอมรับและการปรับตัว นักคิดสร้างสรรค์ยอมรับว่าความเชื่อและความคิดของพวกเขาอาจไม่ดีที่สุดเสมอไป และพวกเขาไม่สามารถรู้ทุกอย่างได้ ดังนั้นพวกเขาจึงเปิดใจรับและปรับความคิด ความเห็น และข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น การยอมรับในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าพวกเขายอมรับสิ่งที่พวกเขาได้ยินหรืออ่านอย่างเฉยเมย พวกเขาค่อนข้างยอมรับหลังจากวิเคราะห์ประเมิน และซึ่งน้ำหนักรับข้อดีข้อเสียแล้ว

6. เป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง (are change agents) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นตัวเร่งให้เกิดการจัดการการเปลี่ยนแปลง พวกเขาตั้งคำถามต่อแนวทางปฏิบัติในปัจจุบันในทุกด้านของชีวิตด้วยความกระตือรือร้นอยู่เสมอ พวกเขามองหาวิธีการปรับปรุงแนวทางและแนวทางปฏิบัติแบบดั้งเดิมอย่างแข็งขัน นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความยืดหยุ่น พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลง หารวิธีใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์มากขึ้นในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า พวกเขายังเชื่อสัจจะที่จะเผชิญกับอคติส่วนตัว พวกเขามีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง นักคิดอย่างมีวิจารณญาณแสดงความเต็มใจที่จะท้าทายสภาพที่เป็นอยู่ พวกเขาปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามวิธีการดั้งเดิม? พวกเขาไม่ทำตามเพียงเพราะนั่นเป็นวิธีที่ทำมาตลอด

7. เป็นกลาง (Unbiased) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสามารถพิเศษในการมองสิ่งต่าง ๆ และปัญหาในทางที่เป็นกลาง อคติและความคิดเห็นที่เกิดขึ้นล่วงหน้าส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณในทางลบ เมื่อมองปัญหา ผู้คน และสถานการณ์อย่างไม่มีอคติ เราก็จะอยู่ในฐานะที่จะวิเคราะห์ปัญหาเหล่านั้นในทางที่ดีขึ้นได้ ทักษะในการตัดสินใจของเราจะดีขึ้น และเรามีวิธีแก้ไขที่ดีขึ้นสำหรับปัญหาใดๆ ที่เราเผชิญ

Singh (2022) เป็นวิศวกร เป็นผู้เชี่ยวชาญคณิตศาสตร์ เป็นครูสอนพิเศษออนไลน์ และเป็นนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรี กล่าวถึง 8 ลักษณะของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (8 Characteristics Of Critical Thinking) ด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาดังนี้

1 อภิปัญญา - รู้เกี่ยวกับกระบวนการคิดของตนเอง (Metacognition) คือ การรับรู้ถึงความคิด แนวคิด ความคิด และความเชื่อของตนเอง สิ่งนี้ใช้เพื่อทำงานบางอย่างด้วยความตระหนักรู้เป็นพิเศษ เพื่อให้พวกเขาสามารถควบคุมสิ่งที่พวกเขากำลังทำอยู่ ซึ่งหมายถึงการวางแผน ติดตาม และเข้าถึงความคิดเห็น ความเข้าใจ และการปฏิบัติงานของตนเองส่วนหนึ่ง การคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องการการตรวจสอบตนเองและการประเมินตนเอง

2. ข้อโต้แย้ง (Argument) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณระบุและประเมินสิ่งต่าง ๆ เพื่อสร้างข้อโต้แย้งที่ถูกต้อง ข้อโต้แย้งนี้ช่วยให้บุคคลสามารถใช้และใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการให้เหตุผลเชิงตรรกะ ข้อโต้แย้งมีเนื้อหา และนักคิดต้องสามารถสรุปข้อสรุปของชุดข้อความได้ อยู่ที่การเข้าใจบริบทและเหตุผลที่จะสามารถโต้เถียงได้ดีขึ้น และในที่สุดก็ได้รับคำตัดสิน

3. การใช้เหตุผล (Reasoning) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณเข้าใจทุกสิ่งอย่างมีเหตุผลเพื่อสร้างข้อสรุป ความสามารถในการให้เหตุผลของพวกเขาทำให้พวกเขาเข้าใจทั้งสองด้านของเรื่องที่จะจบลงด้วยสมมติฐานที่เหมาะสม การให้เหตุผลเป็นสิ่งสำคัญเพราะมันประเมินความสามารถของบุคคลใน

การคิดอย่างมีเหตุผลและให้เหตุผลได้ดี นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและความคิด จากนั้นจึงค้นหาผลลัพธ์ที่เป็นไปได้

4. มุมมอง (Point of view) มุมมองหมายถึงวิธีที่บุคคลมองสิ่งต่างๆ มุมมองที่แตกต่างกันให้สมมติฐานที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะพิจารณาปรากฏการณ์ทั้งหมดจากทุกมุมมอง การมีมุมมองเป็นสิ่งจำเป็นในขณะที่มีเหตุผลและตรรกะ เนื่องจากแง่มุมนี้ทำให้ความคิด ความคิด และมุมมองไม่เหมือนใคร ด้วยมุมมอง เรามองในมุมมองที่แตกต่างกันและเป็นวิธีที่คนทั่วไปรับรู้ทั่วโลก

5. ขั้นตอนการใช้หลักเกณฑ์ (Criteria applying procedures) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะมองสิ่งต่าง ๆ จากมุมมองที่แตกต่างออกไป และมีหลักเกณฑ์ที่หลากหลายในการแบ่งสิ่งต่าง ๆ เช่น คำถาม การตัดสินใจ และการสันนิษฐาน มีการถามคำถามเพื่อชี้แจงข้อสงสัย การตัดสินใจ และการสันนิษฐานขึ้นอยู่กับทางเลือกหลายมิติที่แม่นยำ และสุดท้าย ขั้นตอนจะเกี่ยวข้องกับการวาดผลลัพธ์ คนที่ระดมสมองเพื่อหาข้อสรุปมักจะทำตามขั้นตอนเพื่อให้มีเหตุผลและมีเหตุผลที่ดี

6. หลีกเลี่ยงการทำให้เข้าใจง่ายเกินไป (Avoiding oversimplification) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่เคยประเมินค่าสูงเกินไปหรือประเมินใครหรือสิ่งใดต่ำเกินไป การสังเกตที่แม่นยำโดยไม่ทำให้ซับซ้อนมากเกินไปจะนำไปสู่การตั้งสมมติฐานที่สมบูรณ์แบบ สิ่งนี้ก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะการประเมินค่าที่สูงเกินไปหรือการประเมินค่าต่ำเกินไปนี้มักจะบดบังข้อสรุป และบุคคลที่คิดอย่างมีวิจารณญาณและวิเคราะห์สถานการณ์อย่างลึกซึ้งจะไม่ต้องการสิ่งนั้น

7. การตรวจสอบหลักฐาน (Examining the evidence) หลักฐานคือข้อพิสูจน์ของทุกข้อโต้แย้งและถ้อยแถลง นักคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่หยุดเพียงแคเห็นหลักฐาน แต่พวกเขาจะไม่ตั้งสมมติฐานก่อนที่จะตรวจสอบหลักฐาน นักระดมสมองต้องการเห็นข้อพิสูจน์แล้วจึงเชื่อในบางสิ่ง หากปราศจากข้อพิสูจน์และหลักฐานที่ถูกต้อง นักคิดเชิงลึกไม่ชอบที่จะสรุปผล

8. อดทนต่อความคลุมเครือ (Tolerating Ambiguity) ความคลุมเครือบ่งบอกถึงความไม่ถูกต้องของข้อมูลและทรัพยากร ความคลุมเครือมีอยู่ทั่วไปในทุกพื้นที่ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมักจะรู้สึกสบายใจกับความไม่แน่นอน คาดเดาไม่ได้ ทิศทางที่ขัดแย้งกัน และความต้องการที่หลากหลาย การยอมรับความสับสนหรือความงุนงงทำให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาที่ไม่มีลักษณะที่กำหนดไว้ได้ สิ่งนี้มีประโยชน์เมื่อผู้คนกำลังแก้ไขปัญหาในกลุ่ม เนื่องจากพวกเขาสามารถพิจารณาตัวเลือกที่มีอยู่มาภายใต้ได้ง่ายดาย

Indeed Editorial Team (2022) ทีมบรรณาธิการของ Indeed ประกอบด้วยทีมนักเขียน นักวิจัย และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีความหลากหลายและมีความสามารถ พร้อมด้วยข้อมูลและข้อมูลเชิงลึกของ Indeed เพื่อมอบคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เพื่อช่วยแนะนำเส้นทางอาชีพ กล่าวถึง 14 ลักษณะและคุณลักษณะของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่จำเป็น (14 Essential Critical Thinker Characteristics and Traits) ดังนี้

1. ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) กระบวนการเรียนรู้เกือบทั้งหมดเริ่มต้นด้วยคำถามและการค้นหาคำตอบ ความอยากรู้อยากเห็นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้นำ และผู้จัดการ เพื่อให้ได้รับความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับปัญหา กระบวนการ และบุคคล สนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา ถามคำถาม ทำความเข้าใจว่า 'ทำไม' ที่อยู่เบื้องหลังแนวคิดทั่วไป และยอมรับว่าเราไม่รู้ทุก

สิ่งซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการอยาก رؤ้อยากเห็น สิ่งสำคัญคือต้องสังเกตว่านักคิดอย่างมีวิจารณญาณอยาก رؤ้อยากเห็นเกี่ยวกับหัวข้อและประเด็นต่าง ๆ มากกว่าแค่อาชีพหรือความเชี่ยวชาญของตน พวกเขาชื่นชมมุมมองวัฒนธรรม และความเชื่อที่แตกต่างกัน และเต็มใจที่จะเรียนรู้จากพวกเขา

2. การพิจารณาใคร่ครวญความคิดหรือความรู้สึกของตัวเอง (Introspection)

ความสามารถในการคิดเกี่ยวกับการกระทำ ความคิด การตระหนักรู้ การตัดสินใจ และการตระหนักถึงอคติของตนเองจะช่วยให้เรามีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะใคร่ครวญอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ตระหนักถึงการตัดสินใจและปฏิกิริยาของตนเอง และที่สำคัญกว่านั้น เกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดภายในของพวกเขา การตระหนักถึงสภาวะทางอารมณ์และจิตใจของตนเองสามารถช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ การวิจัย การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา การใคร่ครวญช่วยให้แต่ละคนระบุและรับทราบอคติของตนเอง และเรียนรู้จากอคติเหล่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเติบโตและพัฒนาทางอารมณ์

3. ความเป็นปรนัย (Objectivity) สิ่งที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการใคร่ครวญคือ

ความสามารถในการลบบอคติของตนเองเมื่อวิเคราะห์ข้อมูล นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมักให้ความสำคัญกับข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ได้ การประเมินทางวิทยาศาสตร์ และข้อมูลที่ตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันไม่ให้อารมณ์และอคติของมนุษย์มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์สุดท้าย แม้ว่าการใคร่ครวญจะเป็นขั้นตอนแรกที่จะช่วยให้ผู้คนระบุอคติของตนเองได้ แต่การมีอคติเกี่ยวข้องกับการไม่แยกจากความเชื่อเหล่านั้น แม้จะเป็นการชั่วคราวก็ตาม ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน นักคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถระบุได้ว่าข้อมูลที่นำเสนอเหล่านั้นมีวัตถุประสงค์หรือได้รับอิทธิพลจากความสนใจส่วนตัวหรืออคติบางประเภท

4. ทักษะการวิเคราะห์ (Analytical skills) ทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและตรวจสอบข้อมูลจากมุมมองที่แตกต่างกัน การลดข้อมูลหรือการสื่อสารให้เหลือเพียงองค์ประกอบพื้นฐานและการประเมินความถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความหมาย ทักษะการวิเคราะห์สามารถช่วยให้ผู้คนตรวจสอบส่วนใดส่วนหนึ่งของชีวิตส่วนตัวหรืออาชีพ รวมถึงรายงาน การนำเสนอ การโต้ตอบ หรือแม้แต่ความสัมพันธ์ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการที่ดีที่สุด นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะใช้การคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจว่าการตัดสินใจหรือแนวทางแก้ไขใดจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด

5. ความเห็นอกเห็นใจ (Compassion) การมีความเห็นอกเห็นใจ เป็นแรงผลักดันที่

แข็งแกร่งสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเห็นคุณค่าของผู้อื่นในโลก สิ่งนี้อาจขัดแย้งกับการตั้งเป้าหมาย แต่การดูแลผู้อื่นและการตระหนักว่าข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดถูกขับเคลื่อนโดยมนุษย์ในที่สุด มีความสำคัญต่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ การยึดความเข้าใจหรือการวิเคราะห์ทั้งหมดของเราจากข้อมูลหรือตัวเลขเพียงอย่างเดียวอาจทำให้เราไม่เข้าใจองค์ประกอบของมนุษย์ในการโต้ตอบ กระบวนการ และการทำธุรกรรม สิ่งนี้ทำให้อารมณ์เช่นความเห็นอกเห็นใจ ความเห็นอกเห็นใจ และความอ่อนน้อมถ่อมตนมีความสำคัญต่อนักคิดอย่างมีวิจารณญาณในการสร้างสมดุลของอารมณ์กับความเที่ยงธรรม

6. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้นักคิดอย่างมีวิจารณญาณ

พบวิธีแก้ปัญหาคือเป็นนวัตกรรมและไม่เหมือนใครสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำหรือที่เกิดขึ้นซ้ำ

ความคิดสร้างสรรค์ในแนวทางการแก้ปัญหาและการรวบรวมข้อมูลจำเป็นต้องปฏิเสธหรือตั้งคำถามกับบรรทัดฐานและแนวคิดที่มีอยู่ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะตรวจสอบกระบวนการและแนวทางแบบดั้งเดิมเพื่อหาทางออกใหม่ๆ ทดลองและดำเนินการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวข้องกับการปฏิเสธความคิดที่เป็นมาตรฐานและวิธีแก้ปัญหาในการคิดจากมุมมองและแนวทางใหม่ในการตัดสินใจ การตั้งคำถามกับสภาพที่เป็นอยู่และการให้ความบันเทิงกับแนวคิดที่ต่างไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิงและดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ

7. การสื่อสาร (Communication) นอกจากความสามารถในการคิดและประมวลผลข้อมูลอย่างชัดเจนแล้ว นักคิดอย่างมีวิจารณญาณยังต้องสื่อสารแนวคิดและวิธีแก้ปัญหาของตนกับคนรอบข้างด้วย พวกเขาอาจต้องเสนอความคิดด้วยวาจาหรือผ่านรูปแบบลายลักษณ์อักษรแก่ผู้อื่น เช่น ผู้นำระดับสูงหรือคนรู้จักที่เป็นการส่วนตัว เพื่อโน้มน้าวใจพวกเขา ในการแสดงความคิดเห็นของพวกเขาอย่างชัดเจน การถ่ายทอดความคิดโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะและการโน้มน้าวใจผู้อื่นในข้อดีของพวกเขา นั้นต้องการทักษะการสื่อสารที่แข็งแกร่ง นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ฟังที่กระตือรือร้นและให้ความสนใจกับข้อเสนอแนะที่ไม่ใช่คำพูดของผู้ชม สิ่งนี้ทำให้การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณในการโต้ตอบและระดมความคิดเห็นกับผู้อื่น

8. การตัดสินใจ (Decision-making) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องการทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่แข็งแกร่งเพื่อใช้ในการเรียนรู้และการค้นพบของพวกเขา หลังจากการใคร่ครวญ การวิเคราะห์ และการคิดตามวัตถุประสงค์แล้ว ความสามารถในการเลือกวิธีแก้ปัญหาหรือการกระทำที่มีประสิทธิภาพสูงสุดจะช่วยให้ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณแก้ปัญหาได้ สิ่งนี้สำคัญอย่างยิ่งเมื่อไม่มีคำตอบที่ชัดเจนหรือมีวิธีแก้ปัญหาหลายอย่างที่เกี่ยวข้งกันพอๆ กัน หลายคนประสบปัญหาทางจิตใจและไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์เช่นนี้ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะมีความเด็ดขาดและเข้าใจเหตุผลและผลของการตัดสินใจของพวกเขา พวกเขา มักจะตัดสินใจโดยคำนึงถึงเวลาและประสิทธิภาพควบคู่ไปกับประสิทธิผล

9. การอนุมานและการนิรนัย (Inference and deductions) ทักษะการอนุมานและการนิรนัยที่แข็งแกร่งจะสนับสนุนการอนุมานและการนิรนัยของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ การอนุมานคือความสามารถในการประมวลผลข้อมูลและหาข้อสรุป การอนุมานเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เกินมูลค่าที่ตราไว้และรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดเพื่อสร้างข้อสรุปที่น่าเชื่อถือที่สุด อาจดูเหมือนง่ายที่จะสรุปตามข้อมูลที่เป็นกลาง แต่การตัดสินใจดังกล่าวอาจถูกเข้าใจผิดว่าเป็นสมมติฐานได้ง่าย ตัวอย่างเช่น หากมีคนสูง 140 ซม. เราอาจคิดว่าพวกเขาเตี้ยเมื่อเทียบกับผู้ใหญ่ทั่วไป แต่นั่นเป็นข้อสันนิษฐานเนื่องจากเราไม่ทราบอายุของพวกเขา

10. การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Continuous learning) ความปรารถนาที่จะเรียนรู้และความอยากรู้อยากเห็นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด แต่การเรียนรู้ยังรวมถึงความสามารถในการปล่อยให้ความผิดพลาด ความสำเร็จ และประสบการณ์ของเราพัฒนาความรู้และมุมมองของเราด้วย นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสงสัยใคร่รู้และใคร่ครวญเกี่ยวกับการตัดสินใจของพวกเขาเพื่อทำความเข้าใจว่าอะไรที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนรู้จากสิ่งนั้น พวกเขา ยังขยายวิธีการเรียนรู้ไปยังคนอื่นๆ รอบตัวพวกเขา และมักจะมี ความปรารถนาที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์

ของผู้อื่น พวกเขาถอดบทเรียนจากประสบการณ์ทั้งหมด ไม่ว่าจะในด้านบวกหรือด้านลบ และมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ ปรับปรุง และเติบโต

11. ความมั่นใจ (Confidence) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะมีความมั่นใจในความสามารถและทักษะในการตัดสินใจที่ถูกต้อง พวกเขาตระหนักถึงจุดแข็งและข้อบกพร่องของตน พวกเขาไว้วางใจหน่วยงานทางปัญญาและทักษะการใช้เหตุผลเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้องและทำให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจจากผู้อื่น นักคิดอย่างมีวิจารณญาณเข้าใจว่าพวกเขาไม่รู้ทุกอย่างและขอความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น นอกจากนี้ พวกเขายังถ่อมตัวและอ่อนน้อมถ่อมตนที่จะไม่ปล่อยให้ความสำเร็จครอบงำพวกเขา พวกเขาเต็มใจที่จะเรียนรู้ เปิดรับคำแนะนำใหม่ๆ เสมอ และไม่ปล่อยให้ความมั่นใจกลายเป็นความเย่อหยิ่งหรือมั่นใจมากเกินไป

12. ความยืดหยุ่น (Flexibility) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจะไม่เข้มงวดในแนวทางของพวกเขา แต่จะใช้ความยืดหยุ่นและความสามารถรอบด้าน พวกเขาสามารถระบุได้เมื่อแผนหรือกลยุทธ์ไม่ทำงานตามที่คาดไว้และทำการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พวกเขามักจะไม่ปฏิบัติตามกระบวนการเดียวกันหรือขึ้นอยู่กับแนวทางที่กำหนดไว้ เนื่องจากพวกเขาเข้าใจว่าแต่ละสถานการณ์หรือปัญหานั้นไม่ซ้ำกัน ความเก่งกาจยังหมายถึงความสามารถในการมุ่งเน้นไปที่หลาย ๆ อย่างพร้อมกัน เรียนรู้เกี่ยวกับสาขาต่าง ๆ และอยากรู้อยากเห็นอย่างแท้จริงเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ พวกเขายอมรับการตัดสินใจที่ผิดพลาดและยินดีที่จะเปลี่ยนแปลง ระวังหรือปรับปรุงการตัดสินใจและข้อสรุป

13. ช่างสังเกตและใส่ใจในรายละเอียด (Observation and attention to detail) การสังเกตและใส่ใจในรายละเอียดเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณในการระบุรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ในงานของพวกเขาและระบุข้อผิดพลาด การตระหนักถึงข้อผิดพลาดในการคิดร่วมกัน การรับรู้สิ่งต่าง ๆ และประเด็นต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และการรวบรวมข้อมูลผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ สามารถช่วยประเมินสถานการณ์ได้อย่างเป็นกลาง การตื่นตัวเมื่อวิเคราะห์สถานการณ์และหาทางแก้ไขยังสามารถช่วยให้นักคิดอย่างมีวิจารณญาณคาดการณ์สถานการณ์ในอนาคตและเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์เหล่านั้นได้ พวกเขายังระบุโอกาสได้อย่างรวดเร็วด้วยการเอาใจใส่ พวกเขายังต้องการทักษะการสังเกตที่แข็งแกร่งเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คน ใช้ทักษะและรวบรวมคำติชมจากผู้อื่น

14. ความมุ่งมั่นและตั้งใจจริง (Commitment and determination) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมุ่งมั่นที่จะค้นหาความจริง ทางออก หรือคำตอบ แม้จะมีอุปสรรคและความพ่ายแพ้ก็ตาม ความล้มเหลวซ้ำแล้วซ้ำเล่าอาจทำให้หมดกำลังใจชั่วคราว แต่ความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาเป็นสิ่งสำคัญ พวกเขามักจะเผชิญกับปัญหาและสถานการณ์ที่ไม่มีคำตอบง่าย ๆ และอาจเผชิญกับการต่อต้านจากผู้อื่น นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความเพียรพยายามที่ทำให้พวกเขาทุ่มเทและมุ่งมั่น นักปรัชญา นักประดิษฐ์ และผู้นำส่วนใหญ่ในประวัติศาสตร์ต่างเผชิญกับการต่อต้านหรือความล้มเหลว แต่มีความมุ่งมั่นแน่วแน่ที่จะบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งท้ายที่สุดก็ช่วยให้พวกเขาได้รับชัยชนะ

Ho (n.d.) เป็นผู้ก่อตั้งและ CEO ของ Lifehack ให้เป็นหนึ่งในเว็บไซต์ที่ผลิตและนำเสนอเกี่ยวกับ สุขภาพ และไลฟ์สไตล์ที่มีผู้อ่านมากที่สุดในโลก โดยมีผู้อ่านมากกว่า 12 ล้านคนต่อเดือน เขาได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 4 ของสัปดาห์ธุรกิจ "24 ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเอเชีย" และด้วยบทความกว่า 30,000 บทความที่ตีพิมพ์ที่ Lifehack ปัจจุบันได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็น

ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตและการจัดการผ่านงานบุกเบิกในการค้นหา ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ ความลับส่วนบุคคล พัฒนาสู่โลก กล่าวถึง 11 คุณลักษณะของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ (11 Characteristics of a Critical Thinker) ด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาดังนี้

1. มีความอยากรู้อยากเห็น (Having Curiosity) หากเราต้องการเป็นนักคิดอย่างมี วิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ เราต้องอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวและโลก ผู้ที่อยากรู้อยาก เห็นจะเริ่มกระบวนการเรียนรู้เมื่อพวกเขาถามคำถามและเริ่มค้นหาคำตอบ แต่สิ่งสำคัญคือพวกเขาทำ สิ่งนี้สำหรับหัวข้อที่หลากหลายมากกว่าในพื้นที่เฉพาะกลุ่มเดียว ดังนั้นจึงยุติธรรมที่จะบอกว่าพวกเขา มีความอยากรู้อยากเห็นที่ดีเกี่ยวกับโลกและผู้คนเช่นกัน พวกเขามีความชื่นชมและหลงใหลใน วัฒนธรรม ความเชื่อและมุมมองที่แตกต่างไปจากพวกเขาเอง แต่ก็สอดคล้องกับพวกเขาเช่นกัน

2. มีความเห็นอกเห็นใจ (Being Compassionate) การคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่ได้ เกี่ยวกับการมีสติปัญญามากมาย แม้ว่าการมีทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญ แต่สิ่งสำคัญคือต้องจำไว้ว่าเรา ยังเป็นมนุษย์อยู่ และเรามีแง่มุมทางอารมณ์และสัญชาตญาณ โลกทุกวันนี้เต็มไปด้วยการตัดสินและ การแบ่งแยก ดังนั้นเราจะไม่ได้ช่วยอะไรมากนักหากเรามุ่งความสนใจไปที่ข้อมูลและแยกวิเคราะห์ เท่านั้น จำไว้ว่าทุกคนมีเรื่องราวที่ทำให้พวกเขากลายเป็นตัวตนของพวกเขา เราทุกคนได้ผ่านความทำ ทายและการทดลองที่หล่อหลอมชีวิตของเราให้เป็นอย่างที่เราเป็นในทุกวันนี้ นักคิดอย่างมี วิจารณญาณรู้เรื่องนี้และเฉลิมฉลองความเป็นเอกลักษณ์ของทุกคน

3. มีความตระหนักรู้สูง (Having High Awareness) ความตระหนักรู้ก็มีบทบาทสำคัญ เช่นกัน ลักษณะนี้ช่วยให้เรารู้ว่าเมื่อใดควรใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ยิ่งเราตระหนักถึงทุกสิ่งมาก เท่าไหร่ เราก็ยิ่งเริ่มเห็นโอกาสในการใช้ทักษะเหล่านี้มากขึ้นเท่านั้น เพื่อให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น เราต้อง ปรับตัวให้ทันโลกและอยู่กับปัจจุบัน นักคิดอย่างมีวิจารณญาณก็มีความสงสัยที่ดีต่อสุขภาพเช่นกัน พวกเขาไม่ได้ใช้สิ่งต่าง ๆ ตามมูลค่า พวกเขาจะตกอยู่กับทักษะอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการถามคำถาม - แสดงความอยากรู้อยากเห็น - หรืออย่างอื่น คุณลักษณะนี้เป็นรากฐานของทักษะการแก้ปัญหาใน ฐานะนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4. เป็นคนเด็ดขาด (Being Decisive) บ่อยครั้งที่เราพบปัญหาที่ต้องใช้ความคิดอย่างมี วิจารณญาณและก็ต้องทำให้เราดำเนินการอย่างรวดเร็วและเด็ดขาด การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ การชั่งน้ำหนักตัวเลือกของเราและจินตนาการถึงผลลัพธ์ที่เป็นไปได้จากการตัดสินใจ และความ รวดเร็วในการดำเนินการ ในการทำเช่นนี้ ให้ละทิ้งความกลัวของตนเองเมื่อทำการตัดสินใจ บางครั้ง เราต้องยอมรับความจริงที่ว่าเราจะไม่มีข้อมูลทั้งหมดที่เราต้องการ การยอมรับว่าไม่ใช่ทุกการตัดสินใจ ที่ดีที่สุดเป็นสิ่งสำคัญ

5. มีความซื่อสัตย์ (Having Total Honesty) ความซื่อสัตย์เป็นนโยบายที่ดีตามที่พวก เขาพูด แต่ก็ยังเป็นกุญแจสำคัญในฐานะนักคิดอย่างมีวิจารณญาณเช่นกัน ความซื่อตรงทางศีลธรรม การ คำมั่นถึงจริยธรรม และการกระทำของเราล้วนเป็นคุณลักษณะเฉพาะของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทั้งหมดนี้เกิดจากการที่พวกเขาซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ยังขยายไปสู่การมองตนเองและยอมรับว่า เราเป็นใคร ต้องอาศัยการจัดการอารมณ์และการควบคุมแรงกระตุ้น เช่นเดียวกับการตระหนักรู้ว่าเรากำลังหลอกตัวเองเมื่อใด สิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่ทำให้เราเป็นมนุษย์ ดังนั้นจึงไม่ใช่สิ่งที่เราจะหลบเลี่ยงได้ ด้วย

เหตุนี้ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงไม่เพียงแต่ยอมรับผู้อื่นที่อยู่รอบตัวพวกเขาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงตนเองด้วย

6. มีความเต็มใจ (Having Willingness) นี่คือนักคิดที่ควบคู่กับความยืดหยุ่น ลองนึกถึงสิ่งนี้คล้ายกับกรอบความคิดแบบเติบโต หากเราไม่มีความเต็มใจหรือมีความยืดหยุ่น ทักษะที่ต้องการเรียนรู้ของเราจะไม่มีอยู่จริง เรายังจะต่อต้านการเปลี่ยนแปลงและเชื่อสิ่งที่เราหรือคนอื่นบอกเรา พฤติกรรมนี้คล้ายกับความคิดคงที่ ในทางกลับกัน เมื่อเรามีทักษะเหล่านี้ เราก็เรียนรู้ที่จะทบทวนความคิดเห็น เปลี่ยนแปลง และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และพัฒนาต่อไปในด้านอื่นๆ เรามีสายตาที่กระตือรือร้นสำหรับการเติบโต

7. มีความคิดสร้างสรรค์ (Being Creative) แม้ว่าเราจะไม่คิดว่านักคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ แต่พวกเขาก็เป็นเช่นนั้น ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากตำแหน่งงานจำนวนมากต้องการวิธีการแก้ปัญหาหรือการจัดการใหม่ๆ และสร้างสรรค์

8. คิดวิเคราะห์ (Thinking Analytically) แน่นอนว่า ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมองข้อมูลรูปแบบต่างๆ แล้ววิเคราะห์ ไม่ว่าจะป็นรายงาน ถ้อยแถลง รูปแบบธุรกิจ หรือความสัมพันธ์ การใช้ทักษะการวิเคราะห์ที่ดีคือสามารถแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ และประเมินผลโดยลำพังและโดยรวม

9. การอนุมานการวาดภาพ (Drawing Inference) ข้อมูลบางอย่างไม่ได้ถูกสะกดไว้สำหรับเรา มีหลายสิ่งที่คุณอนุมานได้ สิ่งสำคัญคือต้องสามารถประเมินข้อมูลและข้อสรุปพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลและหลักฐานได้

10. สื่อสารอย่างชัดเจน (Communicating Clearly) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่สื่อสารอย่างชัดเจน สามารถอธิบายและสื่อสารได้อย่างกระชับ เป็นผลให้พวกเขาเป็นผู้ฟังที่เอาใจใส่และกระตือรือร้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดและแสดงออกซึ่งหมายถึงการอธิบายแนวเหตุผลและกระบวนการคิด

11. การกำหนดความเกี่ยวข้อง (Determining Relevance) ลักษณะสุดท้ายอย่างหนึ่งของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการตัดสินใจว่าอะไรเป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ สิ่งนี้ลงมาเพื่อกำหนดความเกี่ยวข้องของข้อมูล ในการพัฒนาทักษะนี้ ให้ปะติดปะต่อว่าข้อมูลใดที่สำคัญที่สุด มีความหมาย และเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของเรา มีหลายกรณีที่คุณอาจเจอข้อมูลสำคัญแต่ไม่สำคัญในสถานการณ์เฉพาะนี้ ในทางกลับกัน ข้อมูลอาจมีความหมายและมีความเกี่ยวข้อง แต่อาจไม่มีความสำคัญในการแก้ปัญหาปัจจุบัน สรุปแล้ว เราจะต้องสามารถดูข้อมูลต้นทางและพิจารณาว่าข้อมูลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรากำลังติดต่อกันหรือไม่

สรุป จากทักษะของ Patel (2018), Invajy (2021) Singh (2022), Indeed Editorial Team (2022), และ Ho (n.d.) ดังกล่าวข้างต้น สังเคราะห์ได้ถึงลักษณะที่แสดงให้เห็นถึง ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สังเคราะห์สรุปลักษณะที่แสดงถึงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ลักษณะที่แสดงถึงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	Patel	Indeed Editorial	Ho	Singh	Invaly
1. ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity)	/	/	/		/
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking skills)	/	/	/		/
3. การอนุมานและการนิรนัย (Inference and deductions)	/	/	/		
4. ความเห็นอกเห็นใจและความเข้าอกเข้าใจ (Compassion and empathy)	/	/	/		
5. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking)	/	/	/		/
6. เป็นนักสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective communicators)	/	/	/		
7. การสังเกตและใส่ใจในรายละเอียด (Observation and attention to detail)	/	/			
8. ความเป็นปรนัย (Objectivity)	/	/			
9. การพิจารณาใคร่ครวญความคิดหรือความรู้สึกของตัวเอง (Introspection)	/	/			
10. ความเป็นกลาง (Unbiased)	/				
11. การกำหนดความเกี่ยวข้อง (Determining relevance)	/		/		
12. ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility)	/				
13. เต็มใจที่จะท้าทายสภาพที่เป็นอยู่ (Willing to challenge the status quo)	/				
14. ความใจกว้าง (Open-mindedness)	/				
15. ตระหนักถึงข้อผิดพลาดในการคิดทั่วไป (Aware of common thinking errors)	/				
16. เป็นผู้ฟังที่ตั้งใจ (Active listeners)	/				
17. การตัดสินใจ (Decision-making)		/			
18. การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Continuous learning)		/			
19. ความมั่นใจ (Confidence)		/			
20. ความยืดหยุ่น (Flexibility)		/			
21. ความมุ่งมั่นและตั้งใจจริง (Commitment and determination)		/			
22. มีความตระหนักรู้สูง (Having High Awareness)			/		
23. เป็นคนเด็ดขาด (Being Decisive)			/		

24. มีความซื่อสัตย์ (Having Total Honesty)			/	
25. มีความเต็มใจ (Having Willingness)			/	
26. อภิปัญญา - รู้เกี่ยวกับกระบวนการคิดของตนเอง (Metacognition)				/
27. ข้อโต้แย้ง (Argument)				/
28. การใช้เหตุผล (Reasoning)				/
29. มุมมอง (Point of view)				/
30. ขั้นตอนการใช้หลักเกณฑ์ (Criteria applying procedures)				/
31. หลีกเลี่ยงการทำให้เข้าใจง่ายเกินไป (Avoiding oversimplification)				/
32. การตรวจสอบหลักฐาน (Examining the evidence)				/
33. อดทนต่อความคลุมเครือ (Tolerating Ambiguity)				/
34. มีการเติบโตทางความคิด (have growth mindset)				/
35. ปรับตัวและยอมรับ (adapt and accept)				/
36. เป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง (are change agents)				/

แนวทางเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Kluwer (2017) เป็นเว็บไซต์ผู้ให้บริการระดับโลกด้านข้อมูลระดับมืออาชีพ โคลูชัน ซอฟต์แวร์ และบริการสำหรับแพทย์ พยาบาล นักบัญชี หนายความ และภาคส่วนภาษี การเงิน การตรวจสอบ ความเสี่ยง การปฏิบัติตามข้อกำหนด และกฎระเบียบ ได้เขียนบทความชื่อ เคล็ดลับ 5 ข้อ ในการเสริมสร้างความคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาล (Five tips for honing nursing critical thinking) ให้ทันสมัยด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญต่อการรักษาความปลอดภัยของผู้ป่วยในขณะเดียวกันก็รักษาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพโดยทั่วไป

ห้าองค์ประกอบที่เป็นตัวแทนของแต่ละแง่มุมของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น

- การรับรู้ปัญหา
- การจัดลำดับความสำคัญ
- การตัดสินใจทางคลินิก
- การดำเนินการทางคลินิก
- การสะท้อนกลับ

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราเริ่มพัฒนาในโรงเรียนพยาบาล ที่ซึ่งเราต้องเผชิญปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น กรณีศึกษา และท้ายที่สุดคือผู้ป่วยจริง แต่ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลยังไม่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์จนกระทั่งหลายปีหลังจากที่เขาหรือเธอเข้าสู่การปฏิบัติทางคลินิก เมื่อพยาบาลพัฒนาจากผู้เริ่มต้นเป็นผู้เชี่ยวชาญ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ของเขาหรือเธอก็จะก้าวหน้าตามไปด้วย แทนที่จะเป็นเพียงความรู้เชิงทฤษฎีที่ได้รับในโรงเรียน ประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงช่วยเพิ่มความสามารถของพยาบาลในการทำนายและตอบสนองต่อความท้าทายเฉพาะของการดูแลผู้ป่วย ประสบการณ์สะสมเมื่อเวลาผ่านไป และแต่ละประสบการณ์จะช่วยเพิ่มพูนความชำนาญของพยาบาลในสาขาเฉพาะทางที่พวกเขาเลือก ในที่สุด การคิดอย่างมีวิจารณญาณจะกลายเป็นธรรมชาติที่สองของพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาล

ทำอะไรได้บ้างเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ในฐานะพยาบาลใหม่ เราสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ แม้ว่าเราจะเคยประสบปัญหาในอดีตก็ตาม

1. การถามอาจารย์พี่เลี้ยง (Ask your preceptor) พยาบาลพี่เลี้ยงมีค่าอย่างยิ่งในการช่วยพยาบาลมือใหม่เปลี่ยนจากนักเรียนไปปฏิบัติข้างเตียง แต่นอกเหนือไปจากหน้าที่พยาบาลพี่เลี้ยงที่เราอาจทราบแล้ว พยาบาลพี่เลี้ยงยังมีตำแหน่งสำคัญที่จะช่วยเราคิดวิเคราะห์ การขอให้พยาบาลพี่เลี้ยงของเราไตร่ตรองและพูดคุยเกี่ยวกับผู้ป่วยของเราจะช่วยให้เราเข้าใจภาพรวมได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้พยาบาลพี่เลี้ยงของเราเห็นว่าทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเรามีความก้าวหน้าอย่างไรจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของเรา

2. การใช้เครื่องมือ (Use tools) เครื่องมือบางอย่าง เช่น แผนผังความคิด สามารถใช้ต่อไปได้เมื่อเราเข้าสู่การฝึกปฏิบัติเพื่อเชื่อมโยงจุดต่างๆ แผนผังความคิดช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้ที่มีอยู่ในรูปแบบที่ดูได้และเข้าใจง่าย เราอาจเคยใช้เครื่องมือนี้ในโรงเรียนพยาบาลแล้ว ตอนนี้นำเครื่องมือนี้เพื่อช่วยให้เราเชื่อมโยงจุดต่างๆในการดูแลผู้ป่วย

3. การจดบันทึก (Write it down) งานวิจัยบางชิ้นระบุว่า การจดบันทึกและรูปแบบอื่นๆ ของการเขียนช่วยให้พยาบาลรุ่นใหม่พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยแนะนำให้พวกเขา รู้จักกับการพัฒนาใหม่ๆ และมุมมองที่กว้างขึ้นในการดูแลสุขภาพ ชมรมวารสารออนไลน์ที่ผู้อื่นสามารถตรวจทานงาน ห้องสนทนา และแม้แต่กระดานข้อความบางแห่งสามารถช่วยให้เราตีกลับแนวคิดจากเพื่อนร่วมงานและรับข้อมูลเชิงลึกจากแหล่งข้อมูลที่เป็นกลาง

4. การจำลองประสบการณ์การดูแลผู้ป่วย (Simulate a patient care experience) ไม่มีให้บริการในสถานพยาบาลทุกแห่ง แต่องค์กรด้านการดูแลสุขภาพหลายแห่งมีห้องปฏิบัติการจำลอง เพื่อให้พยาบาลทุกระดับประสบการณ์มีโอกาสพัฒนาทักษะของตน ห้องปฏิบัติการจำลองให้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับประสบการณ์จริงกับกรณีการดูแลผู้ป่วยที่ซับซ้อน สิ่งที่เราเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการสามารถถ่ายโอนไปยังการปฏิบัติการพยาบาลประจำวันของเราได้อย่างง่ายดาย

5. รับทัศนคติ (Get an attitude) หนึ่งในวิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราเองคือการท้าทายฐานความรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ แทนที่จะปล่อยให้ทุกอย่างผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ให้พัฒนาทัศนคติในการตรวจสอบและตั้งคำถามอย่างใกล้ชิด การถามว่าทำไมเราถึงทำบางอย่างช่วยเพิ่มทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราโดยใช้เหตุผลและหลักฐาน ไม่ใช่แค่ "เพราะเราทำแบบนี้มาตลอด"

Regis College (2021) เป็นมหาวิทยาลัยคาทอลิกในมหานครบอสตัน โดยมีนักศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิต และปริญญาเอกจำนวน 3,000 คนในสาขาศิลปะ วิทยาศาสตร์ และสุขภาพ เปิด

สอนสาขาวิชาเอกและหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา/วิชาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในสาขาที่ต้องการ เช่น การพยาบาล, สุขภาพ, การบริการสาธารณสุข, การศึกษา และการสื่อสารทางธุรกิจได้เขียนบทความชื่อ วิธีการใช้ประโยชน์จากความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการปฏิบัติการพยาบาล (How to Leverage Critical Thinking in Nursing Practice) ได้ให้ทัศนะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาว่า มีความถนัดหลายอย่างที่สามารถช่วยให้พยาบาลวิชาชีพ (RNs) ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานได้ และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณก็เป็นสิ่งสำคัญที่สุด พยาบาลที่มีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ที่ซับซ้อนและตัดสินใจอย่างรอบรู้มักจะมีตำแหน่งที่ดีที่จะแข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งที่มีอิสระมากขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น และมีโอกาสที่จะได้รับเงินเดือนที่สูงขึ้น หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการพยาบาล (MSN) สนับสนุนให้ RNs ปรับปรุงความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาพัฒนาทักษะทางคลินิกขั้นสูงและเข้าใกล้การบรรลุเป้าหมายในอาชีพมากขึ้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการที่ควบคุมตนเองที่เกี่ยวข้องกับการใช้การสังเกตและการให้เหตุผลแบบนิรนัยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล บรรลุข้อสรุป และดำเนินการอย่างเหมาะสม นักคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความตระหนักในตนเองและสามารถสะท้อนกระบวนการคิดของตนเองได้ ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาตัดสินใจได้ดีขึ้นในอนาคต ความสามารถเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในสภาพแวดล้อมการพยาบาลทางคลินิก เนื่องจาก RN ต้องสามารถจัดลำดับความสำคัญและตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วซึ่งอาจส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ป่วย ตามข้อมูลของวารสาร Minority Nurse

1. ผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพการพยาบาลขั้นสูงควรเชี่ยวชาญทักษะต่อไปนี้ที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Those who aspire to pursue an advanced career in nursing should master the following skills associated with critical thinking)

— การสังเกต (Observation) พยาบาลประจำคลินิกต้องสังเกตผู้ป่วยอย่างรอบคอบเพื่อระบุปัจจัยเสี่ยงที่เป็นไปได้และระบุการเปลี่ยนแปลงในสถานะของพวกเขาอย่างรวดเร็ว จากนั้นพวกเขาสามารถใช้การสังเกตเพื่อให้คำแนะนำแก่ทีมแพทย์เกี่ยวกับทางเลือกการรักษาที่เหมาะสม RNs ควรสังเกตว่าพยาบาลคนอื่น ๆ ในทีมของพวกเขาตอบสนองต่อสถานการณ์ทางคลินิกประเภทต่าง ๆ อย่างไร เรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากความสำเร็จและข้อผิดพลาดของพวกเขา

— การวิเคราะห์ (Analysis) พยาบาลควรสามารถวิเคราะห์การสังเกตของตนเองและข้อมูลอื่น ๆ ทั้งหมดที่มีอยู่ เพื่อตัดสินใจได้ดีที่สุดในทุกสถานการณ์ ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและระบุแนวโน้มที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญมากขึ้นในการดูแลผู้ป่วยที่มีคุณภาพ

— การตีความ (Interpretation) ผู้ที่สนใจในอาชีพการพยาบาลทางคลินิกจะต้องสามารถตีความผลลัพธ์ของการรักษาผู้ป่วยและเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในเวลาของพวกเขาได้

— การสะท้อนคิด (Reflection) องค์ประกอบที่สำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือความสามารถในการสะท้อนกระบวนการคิดของตนเองและปัจจัยหลายอย่างที่สามารถนำไปสู่ข้อสรุปเฉพาะได้ พยาบาลคลินิกควรเปิดใจกว้างและเต็มใจที่จะพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนของกระบวนการของตน โดยระบุโอกาสในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

— การประเมิน (Evaluation) พยาบาลที่ประสบความสำเร็จสามารถประเมินทุกแง่มุมของแนวทางการรักษาผู้ป่วยของทีมอย่างมีวิจารณญาณ ปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมตามความจำเป็น

— การแก้ปัญหา (Problem-solving) ทีมพยาบาลปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติที่กำหนดไว้ในแต่ละวัน แต่ขั้นตอนมาตรฐานอาจไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุดในทุกสถานการณ์ พยาบาลวิชาชีพ ควรมองเห็นปัญหาจากทุกมุมและพัฒนาวิธีแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพได้อย่างรวดเร็ว

— การตัดสินใจ (Decision-making) พยาบาลวิชาชีพ ควรสามารถตัดสินใจได้ดีด้วยความมั่นใจโดยดึงความรู้ทางคลินิก ประสบการณ์เดิม และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พวกเขาควรให้ความสำคัญกับการตัดสินใจทั้งหมดในการให้การดูแลที่ดีที่สุดแก่ผู้ป่วย

2. ใช้แนวทางแบบองค์รวม (Taking a Holistic Approach)

นอกจากการใช้ทักษะข้างต้นเพื่อแก้ปัญหาและตัดสินใจแล้ว พยาบาลที่มีความสามารถยังใช้แนวทางแบบองค์รวมในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่คำนึงถึงทุกองค์ประกอบของการดูแลผู้ป่วย ด้วยเหตุนี้ RN จึงต้องใช้ทักษะการฟัง การเขียน การอ่าน และการพูดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขากำลังสื่อสารความคิดของพวกเขาอย่างชัดเจน ตามข้อมูลของ Foundation for Critical Thinking

— การฟังอย่างมีวิจารณญาณ (Critical listening) การฟังผู้ป่วย แพทย์ และเพื่อนร่วมงานในทีมพยาบาลอย่างรอบคอบช่วยให้ RN ได้รับมุมมองที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและเรียนรู้ข้อมูลใหม่ ๆ ที่สามารถช่วยปรับปรุงคุณภาพการดูแลที่พวกเขาให้ องค์ประกอบที่สำคัญของการฟังอย่างมีวิจารณญาณคือการเข้าใจตรรกะพื้นฐานของวิธีการสื่อสารของผู้คน ซึ่งทำให้ผู้ฟังสามารถใส่ข้อมูลลงในบริบทที่เหมาะสมและดำเนินการอย่างเหมาะสมตามสิ่งที่คุณได้ยิน

— การเขียนอย่างมีวิจารณญาณ (Critical writing) พยาบาลอาจใช้ทักษะการเขียนอย่างมีวิจารณญาณเพื่อพัฒนาเหตุผลที่ชัดเจนและอธิบายแนวคิดของพวกเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการทำเช่นนั้น พวกเขาต้องประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ กำหนดข้อสรุป และแบ่งปันสิ่งที่ค้นพบกับแพทย์และเพื่อนร่วมงาน

— การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading) ในการดูแลผู้ป่วย พยาบาลคลินิกชั้นสูงมักปรึกษาประวัติทางการแพทย์ การวิจัยด้านสุขภาพ และเอกสารอื่นๆ ที่มีข้อมูลสำคัญ การอ่านแหล่งข้อมูลเหล่านี้อย่างมีวิจารณญาณทำให้ RN สามารถตรวจสอบหลักฐานและข้อโต้แย้งอย่างรอบคอบ ประเมินการตีความของผู้อื่น และตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

— การพูดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical speaking) พยาบาลต้องมีความสามารถในการอภิปรายผลการวิจัยและข้อสรุปกับผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์คนอื่นๆ พวกเขาจำเป็นต้องพูดอย่างรอบคอบและนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีที่มีประสิทธิภาพและเข้าใจได้

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างไร

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลแนะนำนักศึกษาในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่สามารถช่วยให้พวกเขาดูแลผู้ป่วยได้ดีขึ้น ปรับปรุงผลการรักษา และกลายเป็นผู้นำทีมที่มีความสามารถ RNs ที่แสดงความสามารถเหล่านี้ในสถานพยาบาลอาจมี

คุณสมบัติเหมาะสมสำหรับบทบาทที่มีอิสระมากขึ้นและมีความรับผิดชอบที่หลากหลายมากขึ้น โดยวางตำแหน่งให้พวกเขาก้าวไปอีกขั้นสู่อาชีพการพยาบาลขั้นสูง ผู้สำเร็จการศึกษาอาจหางานทำต่อไป ในฐานะผู้นำพยาบาลทางคลินิก ผู้ปฏิบัติการพยาบาล ผู้บริหาร นักการศึกษา และนักวิจัย ท่ามกลางบทบาทอื่น ๆ ที่มีศักยภาพสูงในการ

Faubion (2022) เป็นพยาบาลและนักการศึกษาด้านสหเวชศาสตร์ที่มีประสบการณ์มากกว่ายี่สิบปี ได้ช่วยพัฒนาหลักสูตรการพยาบาลและสอนนักศึกษาทั้งในระดับวิทยาลัยชุมชนและระดับมหาวิทยาลัย เป็นนักยุทธศาสตร์การทำข้อสอบและเป็นโค้ชในการเตรียมสอบ NCLEX และช่วยเหลือผู้สำเร็จการศึกษาด้านการพยาบาลทั่วสหรัฐอเมริกาที่กำลังเตรียมตัวสอบ National Council Licensure Examination (NCLEX) ได้เขียนบทความชื่อ 18 เคล็ดลับง่ายๆ ในการปรับปรุงความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาล (18 Simple Tips to Improve Critical Thinking in Nursing) ได้ให้ทัศนะว่า การพยาบาลที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะหลายอย่างที่ใช้ในการสื่อสารกับผู้ป่วย ครอบครัว และทีมแพทย์ ทักษะที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่พยาบาลต้องพัฒนาคือความสามารถในการแสดงความคิดอย่างมีวิจารณญาณหากเราเป็นพยาบาล เราอาจเคยถามว่ามีวิธีที่จะปรับปรุงการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลหรือไม่ จากบทความนี้ เราจะได้เรียนรู้ว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลคืออะไร และเหตุใดจึงมีความสำคัญ เราจะพบเคล็ดลับง่ายๆ 18 ข้อในการปรับปรุงการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลและสถานการณ์ตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณในอาชีพการพยาบาลของเรา

วิธีการปรับปรุงการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาล (How To Improve Critical Thinking in Nursing)

1. แสดงความใจกว้าง (Demonstrate open-mindedness) พยาบาลที่เปิดใจรับความรู้และประสบการณ์ของผู้อื่นมาพิจารณา การเปิดใจกว้างในการพยาบาลแสดงให้เห็นถึงความเต็มใจที่จะเรียนรู้จากผู้อื่นและรับข้อมูลเชิงลึกจากประสบการณ์วิชาชีพของเพื่อนร่วมงานและการสร้างสภาพแวดล้อมก็สามารถพัฒนาทักษะการพยาบาลที่จำเป็น เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2. ฝึกฝนการตระหนักรู้ในตนเอง (Practice self-awareness) การตระหนักรู้ในตนเองหมายถึงการพิจารณาคคุณค่า จริยธรรม ศีลธรรม ความเชื่อ และกระบวนการคิดของตนเอง ผู้ที่ฝึกฝนการตระหนักรู้ในตนเองจะคุ้นเคยกับแนวคิดของการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พยาบาลที่ตระหนักรู้ในตนเองรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง และใช้ความรู้ของตนเองเป็นแนวทางเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

3. หลีกเลี่ยงการตัดสิน (Avoid judgment) การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลต้องมีวัตถุประสงค์ ซึ่งหมายความว่าเต็มใจที่จะระงับการตัดสิน เมื่อเราหลีกเลี่ยงการตัดสิน จะเกิดการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการทำงานร่วมกันในการดูแลพยาบาล

4. ขจัดอคติส่วนตัว (Eliminate personal biases) ทุกคนสร้างอคติจากประสบการณ์ส่วนตัว อย่างไรก็ตาม พยาบาลต้องเรียนรู้ที่จะแยกอคติส่วนตัวออกจากการเผชิญหน้าผู้ป่วย เพื่อป้องกันการตั้งสมมติฐานที่ผิดพลาดซึ่งอาจส่งผลเสียต่อการดูแลผู้ป่วย การพิจารณากระบวนการคิดของตนเองและวิธีที่จะได้ข้อสรุป หากเราระบุอคติส่วนตัวได้ ให้ดำเนินการเพื่อขจัดอคตินั้น ในการทำ

เช่นนี้ สามารถช่วยให้ตัวเองมีส่วนร่วมในวิธีการคิดแบบหลายมิติและเป็นกลางมากขึ้น ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดีขึ้น

5. อย่ากลัวที่จะถามคำถาม (Do not be afraid to ask questions) การพยาบาลเป็นวิชาชีพที่เติบโตและพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ทำให้พยาบาลต้องตามให้ทัน ส่วนหนึ่งของการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลคือการเต็มใจที่จะถามคำถามและเรียนรู้จากผู้อื่น นอกจากนี้ การถามคำถามยังช่วยในการตัดสินใจอย่างรอบรู้และประเมินประสิทธิผลของการดูแลผู้ป่วย

6. ค้นหาที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ (Find an experienced mentor) พยาบาลที่มีประสบการณ์เป็นแหล่งความรู้และข้อมูลที่ดีเยี่ยม เมื่อเราอยู่ท่ามกลางคนที่มีแนวคิดเดียวกันซึ่งมีประสบการณ์มากกว่า เราสามารถรับเอาประสบการณ์ของพวกเขา มาสร้างจุดแข็งของเราเองได้ ตัวอย่างเช่น พยาบาลที่ทำงานในห้องผู้ป่วยหนักมานานหลายปีสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อจัดลำดับความสำคัญของการดูแล

7. เข้าร่วมองค์กรพยาบาลวิชาชีพ (Join professional nursing organizations) พยาบาลคนอื่นๆ เข้าใจถึงความสำคัญของการเติบโต การเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะ องค์กรวิชาชีพด้านการพยาบาลมอบโอกาสที่ดีในการพบปะกับพยาบาลที่มีแนวคิดเดียวกันซึ่งจะสนับสนุนและท้าทายเสมอ องค์กรหลายแห่งเสนอการประชุมเชิงปฏิบัติการและการประชุมเฉพาะสำหรับสมาชิกโดยเน้นหัวข้อสำคัญ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณหรือการตัดสินใจ

8. สร้างการทบทวนตนเองให้เป็นกิจวัตร (Establish a routine of self-reflection) การสะท้อนตนเองคือการวิเคราะห์ส่วนบุคคลประเภทหนึ่งที่ใช้ในการสังเกตและประเมินสถานการณ์ในชีวิตของเราและการตอบสนองต่อสถานการณ์เหล่านั้น การไตร่ตรองตนเองทำให้พยาบาลมีโอกาที่จะค้นพบและรับทราบข้อผิดพลาดและสร้างรูปแบบพฤติกรรมใหม่เพื่อปรับปรุงการตัดสินใจในภายหลัง พยาบาลที่ฝึกฝนการคิดทบทวนตนเองอาจเขียนบันทึกหรือใช้เวลาอยู่ตามลำพังเพื่อครุ่นคิดเกี่ยวกับวันของตนเอง และสิ่งที่ควรทำหรือควรทำแตกต่างออกไป (หากมีสิ่งใด) การไตร่ตรองการกระทำและพฤติกรรมเป็นวิธีที่ยอดเยี่ยมในการนำความคิดอย่างมีวิจารณญาณไปใช้ในชีวิตส่วนตัวของเรา ซึ่งอาจส่งผลต่อบทบาททางวิชาชีพ

9. ใช้สายการบังคับบัญชา (Utilize the chain of command) ไม่ว่าเราจะทำงานที่ไหนก็จะมีสายการบังคับบัญชา เมื่อพยาบาลหัวหน้าเวรได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดูแลผู้ป่วยอย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ พวกเขาได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณและการดูแลผู้ป่วยที่มีคุณภาพสูง การตัดสินใจใช้สายการบังคับบัญชาและแสวงหาทิศทางเมื่อจำเป็น แสดงให้เห็นถึงระดับการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

10. กำหนดความสำคัญของข้อมูลและตัดสินใจว่าเพียงพอสำหรับการตัดสินใจหรือไม่ (Determine the significance of data and decide if it is sufficient for decision-making) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาล พยาบาลต้องกำหนดว่าข้อมูลใดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่อยู่ในมือมากที่สุด เราไม่สามารถเข้าถึงการตัดสินใจที่มีข้อมูลครบถ้วนเว้นแต่จะมีข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับสถานการณ์ เมื่อเราใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เราจะประเมินจำนวนบริบทของข้อมูลหรือข้อมูลและใช้มันในการตัดสินใจที่ดีตามวิจารณญาณทางการพยาบาลของเรา

11. อาสาสมัครในตำแหน่งผู้นำหรือโอกาส (Volunteer for leadership positions or opportunities) ผู้ที่มีบทบาทเป็นผู้นำต้องทำการตัดสินใจที่สำคัญซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยและทีมของพวกเขา เมื่อเราเป็นอาสาสมัครหรือขอโอกาสในการเป็นผู้นำ นั้นหมายถึงเรากำลังเตรียมพร้อมสำหรับประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงที่ต้องใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หากนายจ้างของเราพูดถึงโครงการใหม่หรือสิ่งที่พวกเขาต้องการทำให้สำเร็จภายในโรงงาน ขอให้เรามีบทบาทในการเป็นผู้นำโครงการหรือช่วยเหลือสมาชิกในทีมในการฝึกอบรมเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราเอง

12. ใช้ข้อเท็จจริงและประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาล (Use previous facts and experiences to help develop stronger critical thinking skills in nursing) อีกวิธีที่ดีในการฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในฐานะพยาบาลคือการคิดถึงประสบการณ์ก่อนหน้านี้ที่เราเคยมี การตัดสินใจของเราในช่วงเวลาดังกล่าวมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์หรือความสัมพันธ์ของผู้ป่วย

13. จัดลำดับความสำคัญ (Establish priorities) พยาบาลมักจะทำงานในสภาพแวดล้อมที่เร่งรีบซึ่งต้องดูแลผู้ป่วยหลายคน ในแต่ละวัน พยาบาลต้องรู้ว่าจะงาน การประเมิน หรือข้อกังวลของผู้ป่วยใดบ้างที่ต้องได้รับการพิจารณา มาตรการการคิดอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้พยาบาลกำหนดว่างานใดมีความสำคัญสูงกว่า เพื่อให้พวกเขาสามารถกำหนดแผนปฏิบัติการสำหรับวันของตนได้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางคลินิกอาจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พยาบาลจึงต้องจำไว้ว่าให้มีความยืดหยุ่นแม้ว่าจะจะมีการวางแผนเบื้องต้นหรือรายการตรวจสอบลำดับความสำคัญแล้วก็ตาม

14. เชื่อมั่นในความรู้ของตนเองและมั่นใจในความสามารถของตนเอง (Trust your knowledge and be confident in your abilities) พยาบาลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะปลุกฝังทัศนคติแห่งความมั่นใจเมื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย จำไว้ว่ามีความแตกต่างระหว่างความมั่นใจและความหยิ่งยโส นักคิดอย่างมีวิจารณญาณเชื่อว่าการใช้เหตุผลที่สมเหตุสมผลจะนำไปสู่ข้อสรุปที่เชื่อถือได้ซึ่งปรับปรุงผลลัพธ์ของผู้ป่วย

15. อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับทุกสิ่ง (Be curious about everything) พยาบาลที่เป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณอาจให้คุณค่ากับแนวคิดและแนวปฏิบัติในการพยาบาล แต่พวกเขาก็ยังสบายใจที่จะตรวจสอบแนวคิดและแนวปฏิบัติเหล่านั้นเพื่อให้แน่ใจว่าถูกต้องและเกี่ยวข้องกับดูแลผู้ป่วยในปัจจุบัน พยาบาลที่สงสัยใคร่รู้ถามคำถามรวมถึง “จะเกิดอะไรขึ้นหากเราใช้วิธีอื่นในการดูแลบาดแผล” “จะมีอย่างอื่นที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในการปรับปรุงผลลัพธ์ของผู้ป่วยหรือไม่” หรือ “โปรโตคอลนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วยในขณะนี้หรือไม่”

16. ปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Practice fair-mindedness) การใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในฐานะพยาบาลจำเป็นต้องมีความเต็มใจในการตัดสินใจอย่างเป็นกลางโดยกล่าวถึงมุมมองของทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วย การมีใจเป็นธรรมหมายถึงการพิจารณาความคิดและความเชื่อของผู้ป่วย ครอบครัว และทีมสหสาขาวิชาชีพ และแสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะบูรณาการการเปลี่ยนแปลงเมื่อผลลัพธ์ของผู้ป่วยดีขึ้นเป็นไปได้

17. เรียนรู้คุณค่าของความอ่อนน้อมถ่อมตน (Learn the value of intellectual humility) เป็นไปไม่ได้ที่คน ๆ เดียวจะรู้ทุกอย่างเกี่ยวกับผู้ป่วย ความเจ็บป่วย หรือการรักษา

พยาบาลที่ฝึกฝนความอ่อนน้อมถ่อมตนจะยินดีที่จะยอมรับสิ่งที่พวกเขาไม่รู้และยอมรับคำแนะนำจากพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์มากกว่า ความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นลักษณะของการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลที่เกิดขึ้นเมื่อพยาบาลยอมรับว่าสิ่งที่ทุกคนเชื่อว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้อง อาจไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องเสมอไป หรือแนวทางที่ดีที่สุดในการดูแลผู้ป่วยเมื่อการรักษาและหลักฐานใหม่ปรากฏขึ้น

18. การเรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด (Never stop learning) พยาบาลที่แสดงความคิดอย่างมีวิจารณญาณเข้าใจถึงความสำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หากเราต้องการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาล ควรใช้ประโยชน์จากทุกโอกาสเพื่อถามคำถาม เรียนรู้ทักษะใหม่ๆ และนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติประจำวัน

Findcourses.co.uk (2022) เป็นเว็บไซต์ที่จัดหลักสูตรการอบรม Personal development and Professional development ได้เขียนบทความชื่อ วิธีพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของคุณ (How To Improve Your Critical Thinking Skills) ได้ให้ทัศนะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาว่า ไม่ว่าในบริบทส่วนตัวหรือในอาชีพ เราไม่สามารถปฏิเสธความสำคัญและความจำเป็นของการตัดสินใจที่ดีได้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้เราพบข้อบกพร่องใดๆ (ถ้ามี) ในกระบวนการตัดสินใจของเรา และช่วยให้เราบรรลุผลลัพธ์ที่ดีขึ้นโดยการกำจัดข้อบกพร่องเหล่านั้น สรุปคือไม่ว่าจะทำอะไรก็ต้องมีทักษะการตัดสินใจ และเพื่อการนั้น เราต้องสามารถคิดวิเคราะห์และดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว หากยังสงสัยเกี่ยวกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหรือสงสัยว่าเราควรทำอย่างไรเพื่อปรับปรุงการคิดอย่างมีวิจารณญาณนี้คือรายการขั้นตอนที่เราควรปฏิบัติตาม:

1. รู้ว่าตนเองต้องการอะไร (Know exactly what you want) การรู้ว่าตนเองต้องการอะไรเป็นขั้นตอนแรกของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เราต้องคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทุกๆ การตัดสินใจของเรามีเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่แนบมาด้วย และการระบุให้ชัดเจนว่าสิ่งนั้นคืออะไร เราต้องการอะไรจากสิ่งนั้นจริง ๆ ทำให้เรามีจุดเริ่มต้นในการทำงานด้วย ดังนั้นถามตัวเองว่า: ฉันต้องการอะไร? ฉันคาดหวังอะไรจากสิ่งนี้ จนกว่าจะรู้คำตอบสำหรับคำถามเหล่านี้ เราจะไม่มีทางรู้ว่าการตัดสินใจที่ถูกต้องคืออะไร

2. การจัดการกับอคติของตนเอง (Deal with your biases) เรามักจะคิดจากมุมมองของเราเองเพื่อจัดการกับปัญหา อย่างไรก็ตาม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการตัดสินใจจะช่วยได้หากเราลองคิดจากมุมมองของคนอื่น นอกจากนี้ยังช่วยให้เห็นภาพสถานการณ์โดยรวมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สมมติว่าเรากำลังต้องการแก้ปัญหาในที่ทำงาน ลองนึกถึงวิธีที่เพื่อนรักของเราอาจทำแบบนั้น หรือคนรักหรือพี่น้องของเราจะทำอย่างไร ตอนนี้ลองคิดว่าเจ้านายของคุณจะเข้าหาอย่างไร การเปิดโอกาสให้ตัวเองได้พิจารณามุมมองต่างๆ คุณอาจพบวิธีแก้ปัญหาที่คุณไม่เคยพิจารณามาก่อน

3. การพิจารณาผลลัพธ์ของตัวเลือกของตนเอง (Consider the consequences of your options) ทุกทางเลือกที่เราเลือกล้วนมีผลกระทบทั้งต่อตนเองหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เราต้องชั่งน้ำหนักผลที่ตามมาที่อาจเกิดขึ้นจากแต่ละตัวเลือกของเราและเลือกสิ่งที่เหมาะสมกับเรามากที่สุดในขณะที่จำกัดผลกระทบด้านลบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง วิธีที่ดีในการทำเช่นนี้คือเขียนรายการ

ข้อดีและข้อเสีย การขอให้ตัวเองนึกถึงผลลัพธ์เชิงบวกที่เป็นไปได้ควบคู่ไปกับผลลัพธ์เชิงลบที่เป็นไปได้ เราจะสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบรู้มากขึ้น

4. การทำวิจัย (Do your research) “ฉันแน่ใจว่าคุณเคยได้ยินว่าความรู้คือพลัง” อย่างไรก็ตาม พวกเราหลายคนมักจะพึ่งพาสิ่งที่เรารู้อยู่แล้วและสิ่งที่จะละทิ้งความเชื่อของตัวเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณทำให้เราต้องละทิ้งความเชื่อของตนเองในบางครั้งเพื่อแก้ปัญหา การฝึกฝนที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า หรือรับความเชื่อใหม่ๆ มีแต่จะรังเราไว้ และแน่นอนว่าจะไม่ช่วยให้เราคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยการสละเวลาค้นคว้าและจดจ่อกับการเรียนรู้ เราจะพบว่าเมื่อเวลาผ่านไป เราจะพัฒนาและปรับตัวเพื่อเอาชนะสถานการณ์ใหม่ๆ และปรับปรุงการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราเอง

5. การยอมรับความจริงที่ว่าเราไม่ได้ถูกเสมอไป (Accept the fact that you're not always right) อันนี้อาจยากกว่าที่คิด ไม่เป็นไรที่จะทำผิดพลาดและไม่ว่าเราจะเป็นใคร เราทุกคนล้วนทำผิดพลาด อย่างไรก็ตาม พวกเราส่วนใหญ่ไม่ยอมรับข้อเท็จจริงนี้ซึ่งขัดขวางเราจากการคิดวิเคราะห์ หากเรากำลังทำอะไรผิดพลาดและทำซ้ำๆ ซ้ำๆ นั่นเพราะเราคิดว่าแล้วเราเองจะไม่มีทางผิดพลาดได้ สิ่งนี้จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อประโยชน์ของตัวเอง หมั่นตรวจสอบวิธีแก้ปัญหา พิจารณาทางเลือกใหม่ และมองข้อผิดพลาดของตนเองเป็นโอกาสในการเรียนรู้

6. ทำลายมันลง (Break it down) ความสามารถในการมองเห็นภาพรวมนั้นยอดเยี่ยม แต่จะดียิ่งกว่านั้นหากเราสามารถแบ่งสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เหตุผลก็คือส่วนที่เล็กกว่านั้นง่ายต่อการทำงานที่ต้องการความละเอียดอ่อน การทำงานกับสิ่งเล็กๆ น้อยๆ หลายๆ อย่างเป็นงานที่ง่ายกว่าการพยายามแก้ภาพรวมที่ใหญ่ขึ้นซึ่งอาจกลายเป็นเรื่องใหญ่เกินจะจัดการได้ ดังนั้นลองคิดตามขั้นตอน: สิ่งแรกที่คุณต้องทำคืออะไร? ทำรายการและลองจัดลำดับความสำคัญหรือลำดับเหตุการณ์ การแยกปัญหาใหญ่ออกเป็นชิ้นๆ ทำให้เราเริ่มมองหาวิธีแก้ปัญหา แทนที่จะใช้เวลาครึ่งหนึ่งจมอยู่กับปัญหา

7. อย่าทำอะไรที่ซับซ้อนเกินไป (Don't overcomplicate things) สิ่งที่ซับซ้อนเกินไป เป็นสิ่งที่พวกเราหลายคนมีเหมือนกัน จำเป็นต้องคิดทบทวนสิ่งต่างๆ แต่จะทำให้สิ่งต่างๆ ยากขึ้นหากเราเริ่มคิดมากเกินไป เราต้องค้นพบเส้นทางๆ ระหว่างการคิดเชิงบวกและการคิดมาก มีหลายครั้งที่ความเรียบง่ายทำให้งานสำเร็จลุล่วง หากเรายังสงสัยเกี่ยวกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของตนเอง ขอให้รู้ว่าเราไม่ได้อยู่คนเดียว การคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่ใช่สิ่งที่ได้มาง่ายๆ บางครั้งเราต้องละทิ้งสิ่งที่เราเชื่อและทำงานกับแนวคิดใหม่ๆ มันอาจจะทำทนายในบางครั้ง แต่ถ้าเราทำถูกต้อง ทุกอย่างก็จะคุ้มค่า

Tomaszewski (2022) เป็นนักเขียนอาชีพ, Certified Professional Resume Writer เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติย่อ นักเขียนคำแนะนำด้านอาชีพ ผู้ประสานงานจดหมายข่าวที่ Zety ได้เขียนบทความชื่อ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 8 อันดับแรกและวิธีปรับปรุง (Top 8 Critical Thinking Skills and Ways to Improve Them) ได้ให้ทัศนะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาถึง วิธีพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่า ในการเริ่มต้นพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ให้เริ่มด้วยการใช้กลยุทธ์ง่ายๆ เหล่านี้

1. ถามคำถามง่ายๆ เกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Ask simple critical thinking questions)

- ฉันรู้อะไรแล้วบ้าง
- ฉันจะรู้ได้อย่างไร
- ฉันกำลังพยายามพิสูจน์อะไร
- อะไรคือแรงจูงใจของฉัน

2. คัดค้าน “สามัญสำนึก” (Oppose “Common Sense”)

ปัญหาเกี่ยวกับสามัญสำนึกคือมัน... ธรรมดาดีมาก “ไม่มีทางที่แนวคิดธุรกิจนี้จะทำกำไรได้” โอ้จริงหรือ? ทำไมถึงไม่เป็นเช่นนั้น? Ramit Sethi กำลังขายหลักสูตรออนไลน์มูลค่า 300 ดอลลาร์เกี่ยวกับวิธีเลือกผู้ช่วยส่วนตัวที่ดี หากสิ่งนั้นมีกำไร ให้คิดว่าสิ่งอื่นสามารถเป็นไปได้

3. ระวังอคติของตนเอง (Be aware of your biases)

ประเภทของอคติทางความคิดที่พบบ่อยที่สุดที่เราต้องหลีกเลี่ยงคือ:

- อคติเชิงยืนยัน (Confirmation Bias) เรามักจะคิดว่าเราถูกโดยไม่รู้ตัว
- อคติต่อการกระทำ (Action Bias) เราทำอะไรเร็วเกินไปก่อนที่จะคิดทบทวน
- ความลำเอียงจากสมาคม (Association Bias) ทำไมการเดินร่ำท่ามกลางสายฝนถึงได้ผลเสมอ? นั่นเพราะพวกเขาจะเดินจนกว่าฝนจะตก

4. อ่านเยอะๆ (Read a lot)

สิ่งนี้จะไม่เพียงช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราเท่านั้น แต่ยังเป็นทักษะส่วนใหญ่ที่เราสามารถคิดได้ หากต้องการเริ่มต้นทฤษฎีและกลยุทธ์เบื้องหลังการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ให้ตรวจสอบดังนี้

- การคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับหุ่น
- วิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณ: คู่มือฉบับย่อ
- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ: การวิเคราะห์ การโต้แย้ง และการไตร่ตรองอย่างมีประสิทธิภาพ
- การคิดอย่างมีวิจารณญาณ: คำแนะนำในการโต้แย้งที่มีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ที่ประสบความสำเร็จ และการศึกษาอิสระ
- อคติโดยไม่รู้ตัวคืออะไร? (+วิธีหลีกเลี่ยงในที่ทำงาน)

Thompson (2022) เป็นพยาบาลเวชศาสตร์ครอบครัวที่ Advent Health Kansas City ได้เขียนบทความชื่อวิธีเสริมสร้างความคิดอย่างมีวิจารณญาณของตนเองในวิชาชีพการพยาบาล (Ways to Strengthen Your Critical Thinking in the Nursing Profession) ได้ให้ทัศนะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณคือทักษะในการตั้งคำถามกับกระบวนการคิดและสมมติฐานของเราเองในขณะที่คิดเกี่ยวกับปัญหา ตามที่ระบุไว้ใน Nurse Journal การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งสำคัญในวิชาชีพด้านการดูแลสุขภาพสำหรับการแก้ปัญหาและการตัดสินใจพยาบาลวิชาชีพควรมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดี ความสามารถในการใช้ทักษะเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้วิธี “คิดแบบพยาบาล”

1. องค์ประกอบแปดประการของความคิด (The Eight Elements of Thought)

เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของตนเองในฐานะพยาบาลฝึกหัด เราเรียนรู้และทำความเข้าใจ "องค์ประกอบของความคิดทั้งแปด" และวิธีการนำไปใช้ในสาขาการพยาบาลดังนี้

- รู้ว่าต้องการแก้ปัญหาอะไร เช่น การหาสาเหตุของอาการของผู้ป่วย
- รู้ว่าเหตุใดเราจึงต้องการแก้ปัญหา เช่น เพื่อควบคุมความเจ็บปวดของผู้ป่วย
- รู้ว่าควรนำเสนอมุมมองใดต่อปัญหา รวมถึงการฝึกรวมของตนเองในฐานะพยาบาล แต่ยังไม่รวมถึงประสบการณ์ชีวิตและโลกทัศน์ของเราด้วย
- เข้าใจสมมติฐานของตนเอง เราเคยเจออาการแบบนี้มาก่อนหรือไม่? บางทีเราอาจมีอคติเกี่ยวกับอาการเหล่านี้
- เข้าใจกระบวนการทางทฤษฎีของเราเพื่อหาข้อสรุป ซึ่งรวมถึงทุกสิ่งที่เราารู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์และทฤษฎีการพยาบาล
- ประเมินข้อเท็จจริงที่เรามีอยู่และข้อเท็จจริงใดที่เราไม่มี หลักฐานที่มีอยู่อาจสนับสนุนข้อสรุปเดียว แต่ถ้าเราไม่มีข้อเท็จจริงที่จำเป็นทั้งหมด หลักฐานอาจทำให้เข้าใจผิดได้
- เข้าใจกระบวนการเชิงตรรกะที่ข้อสรุปของเราอิงตาม
- ทำความเข้าใจว่าข้อสรุปของเราบ่งบอกถึงแนวทางการรักษาที่ดีที่สุดสำหรับผู้ป่วยของเราอย่างไร

2. การฟังและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Listening and Reading) การคิด

อย่างมีวิจารณญาณรวมถึงการฟังและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งทั้งสองอย่างนี้มีความสำคัญสำหรับพยาบาล การฟังอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึงการพยายามเข้าใจมุมมองของบุคคลอื่นอย่างสมบูรณ์และถูกต้อง เพื่อให้เราสามารถประเมินได้อย่างยุติธรรม เมื่อรับฟังผู้ป่วยหรือเพื่อนร่วมงานอย่างมีวิจารณญาณ เราควรใช้องค์ประกอบความคิดเดียวกันกับที่เราใช้กับความคิดของเราเอง บุคคลนี้มีมุมมองอย่างไรเกี่ยวกับประเด็นนี้ เธอกำลังตั้งสมมติฐานอะไร เธอมีหลักฐานอะไรสำหรับมุมมองของเธอ? ความหมายของตำแหน่งของเธอคืออะไร? การอ่านอย่างมีวิจารณญาณใช้วิธีเดียวกันกับข้อความที่เขียน เช่น บทความในตำราเรียนหรือวารสารทางการแพทย์

3. การถามคำถาม (Asking Questions) ดังที่ Rasmussen University กล่าวไว้

การศึกษาพยาบาลของเราไม่ได้หยุดลงเมื่อเราสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เราสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้โดยการถามคำถามให้เป็นนิสัย เมื่อเพื่อนร่วมงานแนะนำวิธีการรักษาแบบใดแบบหนึ่ง ให้ถามเขาว่าการรักษาแบบใดเป็นอันดับแรก ถามเขาว่าทำไมเขาถึงเลือกหลักสูตรที่เขาทำ ถามเขาว่าเขาใช้หลักฐานอะไรในการสรุปผล ถามเขาว่ามีวิธีตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานหรือไม่ เสนอแนวทางทางเลือก เราสามารถใช้คำถามเดียวกันนี้กับความคิดของเราเอง

4. การศึกษาเพิ่มเติม (Additional Education) เราสามารถเสริมสร้างทักษะการคิดอย่าง

มีวิจารณญาณได้โดยการแสวงหาการศึกษาเพิ่มเติมในสาขาของเราเอง โปรแกรมการพยาบาลประกอบด้วยแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะการใช้เหตุผล เมื่อกลับไปโรงเรียนเพื่อรับใบรับรองการพยาบาลในระดับที่สูงขึ้น เราจะได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณและวิธีนำไปใช้ใน

วิชาชีพการพยาบาล เรายังสามารถใช้ประโยชน์จากหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งหลายหลักสูตรเปิดสอนทางออนไลน์ ตัวอย่างเช่น สถาบัน Klimes Institute ในแคลิฟอร์เนียมีหลักสูตรหลายหลักสูตรสำหรับพยาบาล รวมถึงหลักสูตรเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดเยี่ยมชมเว็บไซต์ CEU การศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาล

Indeed Editorial Team (2022) เป็นทีมบรรณาธิการของ Indeed ประกอบด้วยทีมนักเขียน นักวิจัย และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีความหลากหลายและมีความสามารถ พร้อมด้วยข้อมูลและข้อมูลเชิงลึกของ Indeed เพื่อมอบคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เพื่อช่วยแนะนำเส้นทางอาชีพได้เขียนบทความชื่อ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 10 อันดับแรก (และวิธีปรับปรุงทักษะเหล่านั้น) (10 Top Critical Thinking Skills (And How to Improve Them)) ให้ทักษะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาถึงวิธีพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ว่า แม้ว่าเราอาจมีทักษะข้างต้นหลายข้ออยู่แล้ว แต่การพิจารณาปรับปรุงด้านอื่นๆ ก็อาจเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะเฉพาะที่ระบุไว้ในรายละเอียดงาน เราสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้เสมอผ่านการฝึกฝนและขยายโอกาสทางการศึกษา หากต้องการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราให้ดียิ่งขึ้น ให้ลองทำตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ขยายทักษะหรือเทคนิคเฉพาะด้านต่างๆของเราเพื่อช่วยให้เราระบุปัญหาได้ง่ายขึ้น
- เรียนหลักสูตรเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะหรือเทคนิคเฉพาะด้านต่างๆที่ต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการวิเคราะห์
- อาสาแก้ปัญหาให้กับนายจ้างปัจจุบันของเราอย่างจริงจัง
- ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาหรือกิจการที่ต้องกร
- เล่นเกมเดี่ยวและร่วมมือกันที่ต้องใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น การวิเคราะห์และการอนุมาน การขอให้เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือผู้จัดการประเมินชุดทักษะปัจจุบันของเรายังสามารถช่วยให้เรามีมุมมองที่เป็นกลางเกี่ยวกับจุดแข็งของเรา เราอาจพบว่าการฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีประโยชน์หรือจำเป็นเพื่อช่วยสร้างเรซูเม่หรือความก้าวหน้าในอาชีพการงานของเรา

Morris (2022) เป็นพยาบาลด้านกุมารเวชศาสตร์มากกว่า 20 ปี เธอเป็นนักเขียนอิสระด้านสุขภาพและสุขภาพเต็มเวลามานานกว่า 10 ปี ได้เขียนบทความชื่อ คุณค่าของการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาล (The Value of Critical Thinking in Nursing) ได้ให้ทักษะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาถึง 5 วิธียอดนิยมที่พยาบาลสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Top 5 Ways Nurses Can Improve Critical Thinking Skills)

1. แนวทางตามกรณี (Case-Based Approach)

Slaughter เป็นแฟนตัวยงของแนวทางแบบอิงตามกรณีเพื่อเรียนรู้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในทำนองเดียวกับที่นักสืบจะเข้าหาเรื่องลึกลับ เธอให้คำปรึกษาแก่นักเรียนของเธอในการถามคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ช่วยตัดสินข้อมูลที่พวกเขาและข้อมูลที่ต้องการ "เกิดอะไรขึ้น? ฉันทัดข้อมูลอะไรไป? ฉันทัดข้อมูลนั้นไหม? ข้อมูลนั้นมีความหมายอย่างไรสำหรับผู้ป่วย? ฉันทัดดำเนินการเร็วแค่ไหน?" พิจารณาจัดตั้งกลุ่มและทำงานร่วมกับที่ปรึกษาที่สามารถแนะนำคุณผ่าน

กรณีศึกษา สิ่งนี้ให้สภาพแวดล้อมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งเราสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อสรุปและพัฒนาทักษะการสื่อสาร การวิเคราะห์ และการทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานของเรา

2. ฝึกทบทวนตนเอง (Practice Self-Reflection)

Rhoads เป็นผู้สนับสนุนการทบทวนตนเอง "พยาบาลควรไตร่ตรองว่าอะไรเป็นไปด้วยดีหรือไม่เป็นไปด้วยดีในวันทำงาน และระบุจุดที่ต้องปรับปรุงหรือสถานการณ์ที่พวกเขาควรขอความช่วยเหลือ" การสะท้อนตนเองเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิเคราะห์ส่วนบุคคลเพื่อสังเกตและประเมินสถานการณ์และวิธีตอบสนองของตนเอง สิ่งนี้เปิดโอกาสให้เราค้นพบข้อผิดพลาดที่เราอาจทำและสร้างรูปแบบพฤติกรรมใหม่ที่อาจช่วยให้เราตัดสินใจได้ดีขึ้น เราอาจทำสิ่งนี้แล้ว ตัวอย่างเช่น หลังจากความขัดแย้งหรือการโต้เถียงในการประชุม เราอาจทบทวนบทสนทนาในหัวและคิดหาวิธีตอบโต้ สิ่งสำคัญคือต้องผ่านการตัดสินใจที่เราทำในระหว่างวันและพิจารณาว่าตนเองควรได้รับข้อมูลเพิ่มเติมก่อนดำเนินการหรือหากสามารถถามคำถามที่ดีกว่านี้ได้ ในระหว่างการทบทวนตนเอง เราอาจลองคิดถึงปัญหาในมุมมองกลับกัน สิ่งนี้อาจไม่ได้ให้คำตอบในทันที แต่บ่อยครั้งจะช่วยให้เรามองเห็นสถานการณ์ด้วยสายตาที่สดใสและมุมมองใหม่ ผลลัพธ์ของวันจะแตกต่างออกไปอย่างไร เช่นหากเราวางแผนการเปลี่ยนผ้าปิดแผลโดยให้สมมติฐานว่าแผลติดเชื้อ ข้อมูลนี้เปลี่ยนแผนของเราสำหรับการเปลี่ยนชุดครั้งต่อไปอย่างไร?

3. พัฒนาความคิดในการตั้งคำถาม (Develop a Questioning Mind)

McGowan ได้เรียนรู้ว่า "การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการที่ขับเคลื่อนตัวเอง ไม่ใช่สิ่งที่สอนได้ง่ายๆ แต่เป็นสิ่งที่เราฝึกฝนและฝึกฝนด้วยประสบการณ์ ในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เราต้องมีความอยากรู้อยากเห็นและ อยากรู้อยากเห็น" กล่าวอีกนัยหนึ่ง เพื่อให้ได้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เราต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้กลยุทธ์ที่มีจุดมุ่งหมายและใช้มันอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มันกลายเป็นนิสัย หนึ่งในกลยุทธ์เหล่านั้นคือการพัฒนาความคิดในการตั้งคำถาม คำถามที่มีความหมายนำไปสู่คำตอบที่เป็นประโยชน์และเป็นหัวใจสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ที่จะถามคำถามที่ชาญฉลาดเป็นทักษะที่เราต้องพัฒนา เมื่อเผชิญกับการขาดแคลนเจ้าหน้าที่และพยาบาล สภาพผู้ป่วยที่ลดลง และงานที่ต้องทำให้เสร็จจำนวนมาก อาจเป็นเรื่องยากที่จะทำมากกว่างานที่อยู่ตรงหน้าให้เสร็จ แต่คำถามจะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นและฝึกสมองของเราให้มองโลกอย่างแตกต่างและไม่สนใจสิ่งใดเลย ฝึกตั้งคำถามในสภาพแวดล้อมที่ไม่ตึงเครียดและเจ็บสงบได้ง่ายขึ้น จนกลายเป็นนิสัย จากนั้น ในช่วงเวลาแห่งความโกลาหลเมื่อการดูแลผู้ป่วยของเราขึ้นอยู่กับความสามารถของเราในการถามคำถามที่ถูกต้อง เราก็พร้อมที่จะลุกขึ้นสู้ต่อเหตุการณ์นั้น

4. ฝึกฝนการรับรู้ตนเองในช่วงเวลานั้น (Practice Self-Awareness in the Moment)

การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาลต้องอาศัยความตระหนักรู้ในตนเองและอยู่ในช่วงเวลานั้น ในระหว่างการเปลี่ยนแปลงที่เร่งรีบ เป็นเรื่องง่ายที่จะเสียสมาธิเพราะเราต้องดิ้นรนทำงานทุกอย่างที่จำเป็นสำหรับผู้ป่วยให้เสร็จ การให้ยา การเปลี่ยนผ้าพันแผล และการแขวนสายเข้าเส้นเลือดดำ ในขณะที่พยายามประเมินสถานะทางจิตใจและอารมณ์ของผู้ป่วยอาจส่งผลกระทบต่อสมาธิและวิธีจัดการกับความเครียดของเราในฐานะพยาบาล การอยู่กับปัจจุบันช่วยให้เรามีความคิดเชิงรุกและคาดการณ์สิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น นำสารหล่อลื่นพิเศษสำหรับใส่สายสวน หรือถุงมือสำรองสำหรับ

เปลี่ยนชุด เราจะสามารถฝึกการฟังอย่างกระตือรือร้นได้ดีขึ้น สิ่งนี้จะเพิ่มทักษะการประเมินของเรา และให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่เราเพื่อเป็นฐานในการจัดการและการตัดสินใจของคุณ

5. ใช้กระบวนการ (Use a Process)

ขณะที่เรากำลังพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การใช้กระบวนการอาจเป็นประโยชน์ ตัวอย่างเช่น:

- ถามคำถาม
- รวบรวมข้อมูล
- ใช้กลยุทธ์
- ประเมินผลลัพธ์
- พิจารณามุมมองอื่น

ขั้นตอนเหล่านี้เป็นขั้นตอนพื้นฐานของกระบวนการพยาบาล (ประเมิน วินิจฉัย วางแผน ดำเนินการ ประเมิน) ขั้นตอนสุดท้ายจะช่วยให้เราเอาชนะ หนึ่งในปัญหาทั่วไปของการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาล นั่นคือ อคติส่วนตัว

UniLodge (n.d.) เป็นบริษัทที่ให้บริการที่ให้นักศึกษาในวิทยาเขตหรือใกล้เคียงกับสถาบันการศึกษาที่สำคัญ รวมทั้งมหาวิทยาลัย วิทยาลัย และ TAFE ที่ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้เขียนบทความชื่อ วิธีพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (How to develop critical thinking) ได้ให้ทัศนะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกุญแจสำคัญในหลายๆ ด้านของชีวิต และเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนในมหาวิทยาลัยในหลากหลายสาขาวิชา ไม่ว่าเรากำลังศึกษาอะไรอยู่ เรามักจะต้องใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อตีความและวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่แข็งแกร่งสามารถช่วยให้เราสร้างข้อโต้แย้งที่ดีขึ้นในการประเมิน เนื่องจากเราจะต้องมีส่วนร่วมกับเนื้อหา ไม่ใช่แค่ไหลตามตำราเรียนของเรา หากเราต้องการพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการศึกษาของเราเอง กลยุทธ์เหล่านี้สามารถช่วยฝึกฝนทักษะเหล่านี้เพื่อสนับสนุนชีวิตการเรียนที่ประสบความสำเร็จ

1. อย่าเชื่อทุกสิ่งที่ตนเองบอก (Don't Believe Everything You're Told) ขั้นตอนแรกในการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการพิจารณาว่ามากกว่าหนึ่งมุมมอง สิ่งสำคัญคือต้องไม่เชื่อถือนสิ่งที่ตัวเราได้ยินหรืออ่านว่าเป็นความจริง เพราะทุกคนมีความคิดเห็น แรงจูงใจ และอคติของตัวเอง แม้แต่นักวิชาการ เมื่อเรารู้ เราควรถามว่าแหล่งข้อมูลมีหลักฐานอะไรบ้างเพื่อสนับสนุนข้อโต้แย้งของพวกเขา พิจารณาว่าอาจมีแนวทางแก้ไขหรือวิธีอื่นที่เป็นไปได้หรือไม่ ประเมินทุกด้านของเรื่องราวหรือปัญหาและจุดแข็งและจุดอ่อนของข้อโต้แย้งเหล่านี้เพื่อทำการตัดสินใจอย่างชาญฉลาด

2. อย่าเชื่อทุกสิ่งที่ตนเองคิด (Don't Believe Everything You Think) พุดง่ายกว่าทำ แต่การคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องการให้เราแสดงความคิดเห็นและอคติของตัวเองไว้ที่ประตูและยอมรับข้อมูลอื่น ๆ เพียงเพราะเราทำบางอย่างด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งมาตลอดไม่ได้หมายความว่า เป็นวิธีที่ถูกต้อง ตั้งคำถามกับสมมติฐานและความเชื่อของตนเอง เปิดใจพิจารณามุมมองที่แตกต่างและความถูกต้องของข้อโต้แย้งอื่นๆ เราอาจได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

3. ถามคำถาม (Ask Questions) “ไม่แน่ใจเกี่ยวกับสิ่งที่คุณอ่านในตำราของคุณ?” ต้องการให้อาจารย์อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียกร้องที่พวกเขาทำในการบรรยายหรือไม่? อย่า

กลัวที่จะถาม การถามคำถามเป็นวิธีที่ดีไม่เพียงแต่เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหัวข้อ แต่ยังได้เรียนรู้วิธีคิดใหม่ๆ เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ คำถามสามารถเป็นตัวกระตุ้นการสนทนาอย่างชาญฉลาดกับครูและเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งผู้เข้าร่วมสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้มากกว่าที่อยู่ในตำราเรียน

4. ค้นคว้าให้ลึกขึ้น (Research Deeper) ยิ่งเรามีข้อมูลมากเท่าไรก็ยิ่งดีเท่านั้น การทำวิจัยของเรานั้นควรควบคู่ไปกับการไม่ยึดถือสิ่งที่สอนเราอย่างคัมค่า ชุดลึกลงไปและดำดิ่งลงไปเหมือนเช่นโพรงกระต่าย - ไม่ว่าจะอยู่ในห้องสมุดหรือออนไลน์ การวิจัยคือเพื่อนที่ดีที่สุดของเราเมื่อต้องแก้ปัญหา ดังนั้นจงหาแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่งเพื่อเตรียมพร้อมในการสร้างวิธีแก้ปัญหาที่มีการศึกษา

5. ประเมินผลงานของตนเอง (Evaluate Your Work) การคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวข้องกับการประเมินงานและความแข็งแกร่งของข้อโต้แย้งของเรา เพื่อพิจารณาว่ายังมีที่ว่างสำหรับการปรับปรุงหรือไม่ อาศัยเพียงการทำซ้ำสิ่งที่สอนในตำราเรียนของเรานั้นไม่เพียงพอ เราต้องคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับเนื้อหาและคิดด้วยตนเองเพื่อสร้างข้อโต้แย้งที่คู่ควรซึ่งมีหลักฐานสนับสนุน วิธีที่ดีในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการมีส่วนร่วมในการสนทนากับนักเรียนคนอื่นๆ ทั้งในห้องเรียนหรือพื้นที่ส่วนกลางของที่พักนักเรียนของเรา

สรุป จากทัศนะของ Kluwer (2017), Regis College (2021) Faubion (2022) Findcourses.co.uk (2022), Tomaszewski (2022) , Thompson (2022) , Indeed Editorial Team (2022), Morris (2022) และ UniLodge (n.d.) ดังกล่าวข้างต้น สังเคราะห์ได้ถึงแนวการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นหลักการ / แนวคิด / เทคนิค / วิธีการ / กิจกรรม ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หลักการ / แนวคิด / เทคนิค / วิธีการ / กิจกรรม การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แนวการพัฒนา หลักการ / แนวคิด / เทคนิค / วิธีการ / กิจกรรม	Wolters Kluwer	Regis College	Faubion, D.	Findcourses.co.uk	Tomaszewski, M.	Thompson, S.	Indeed Editorial Team	Morris, G	Unilodge
1. ถามอาจารย์พี่เลี้ยง (Ask your preceptor)	/								
2. ใช้เครื่องมือ (Use tools) บางอย่าง เช่น แผนผังความคิด	/								
3. จดบันทึก (Write it down)	/								
4. จำลองประสบการณ์การดูแลผู้ป่วย (Simulate a patient care experience)	/								
5. รับทัศนคติ (Get an attitude)	/								
6. สังเกต (Observation)		/							
7. วิเคราะห์ (Analysis)		/							
8. ตีความ (Interpretation)		/							
9. สะท้อนคิด (Reflection)		/							
10. ประเมิน (Evaluation)		/							
11. แก้ปัญหา (Problem-solving)		/							
12. ตัดสินใจ (Decision-making)		/							
13. ใช้แนวทางแบบองค์รวม (Taking a Holistic Approach) โดยการฟังอย่างมี วิจารณญาณ (Critical listening) การเขียนอย่างมีวิจารณญาณ (Critical writing) การ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading) การพูดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical speaking)		/				/			

14. แสดงความใจกว้าง (Demonstrate open-mindedness)			/						
15. ฝึกฝนการตระหนักรู้ในตนเอง (Practice self-awareness)			/						
16. หลีกเลี่ยงการตัดสิน (Avoid judgment)			/						
17. ขจัดอคติส่วนตัว (Eliminate personal biases)			/	/	/				
18. อย่ากลัวที่จะถามคำถาม (Do not be afraid to ask questions)			/		/	/	/	/	
19. ค้นหาที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ (Find an experienced mentor)			/						
20. เข้าร่วมองค์กรพยาบาลวิชาชีพ (Join professional nursing organizations)			/						
21. สร้างการทบทวนตนเองให้เป็นกิจวัตร (Establish a routine of self-reflection)			/						
22. ใช้สายการบังคับบัญชา (Utilize the chain of command)			/						
23. กำหนดความสำคัญของข้อมูลและตัดสินใจว่าเพียงพอสำหรับการตัดสินใจหรือไม่ (Determine the significance of data and decide if it is sufficient for decision-making)			/						
24. อาสาสมัครในตำแหน่งผู้นำหรือโอกาส (Volunteer for leadership positions or opportunities)			/						
25. ใช้ข้อเท็จจริงและประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณในการพยาบาล (Use previous facts and experiences to help develop stronger critical thinking skills in nursing)			/						
26. จัดลำดับความสำคัญ (Establish priorities)			/						
27. เชื่อมั่นในความรู้ของตนเองและมั่นใจในความสามารถของตนเอง (Trust your knowledge and be confident in your abilities)			/						
28. ออยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับทุกสิ่ง (Be curious about everything)			/						
29. ปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Practice fair-mindedness)			/						

30. เรียนรู้คุณค่าของความอ่อนน้อมถ่อมตน (Learn the value of intellectual humility)			/					
31. เรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด (Never stop learning)			/		/			
32. รู้ว่าตนเองต้องการอะไร (Know exactly what you want)				/				
33. พิจารณาผลลัพธ์ของตัวเลือกของตนเอง (Consider the consequences of your options)				/				
34. ทำวิจัย (Do research)				/				
35. ยอมรับความจริงที่ว่าเราไม่ได้ถูกเสมอไป (Accept the fact that you're not always right)				/				
36. ทำลายมันลง (Break it down)				/				
37. อย่าทำอะไรที่ซับซ้อนเกินไป (Don't overcomplicate things)				/				
38. คัดค้าน “สามัญสำนึก” (Oppose “Common Sense”)					/			
39. อ่านเยอะๆ (Read a lot)					/			
40. แนวทางตามกรณี (Case-Based Approach)							/	
41. ฝึกทบทวนตนเอง (Practice Self-Reflection)							/	
42. ฝึกฝนการรับรู้ตนเองในช่วงเวลานั้น (Practice Self-Awareness in the Moment)							/	
43. ใช้กระบวนการ (Use a Process)							/	
44. อย่าเชื่อทุกสิ่งที่ตนเองบอก (Don't Believe Everything You're Told)								/
45. อย่าเชื่อทุกสิ่งที่ตนเองคิด (Don't Believe Everything You Think)								/
46. ค้นคว้าให้ลึกซึ้ง (Research Deeper)								/
47. ประเมินผลงานของตนเอง (Evaluate Your Work)								/

ขั้นตอนการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Carla (2020) เป็นนักเล่าเรื่องและนักเขียนที่มีผลงานมากมาย ที่มีชื่อเสียงระดับโลกกล่าวถึงวิธีปรับปรุงการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (ใน 7 ขั้นตอน) (How to Improve Critical Thinking (in 7 Steps)) ด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาว่า สำหรับผู้นำด้านนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นหัวใจสำคัญของทุกสิ่งที่เราทำ เราได้พัฒนาการพึ่งพาเทคโนโลยีอย่างมากในการส่งข้อมูลและการวิเคราะห์ “ฉันไม่แน่ใจว่าฉันรู้วิธีเดินทางจากบ้านไปยังร้านขายของชำซึ่งอยู่ห่างออกไป 3 ช่วงตึกโดยไม่ต้องใช้ Google Maps” แต่นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยแมคกิลล์ระบุว่า “ความช่วยเหลือทั้งหมดที่เราได้รับจากกระบวนการขนาดพกพากำลังทำให้สมองของเราหดตัวลง” แอปที่ช่วยในการนำทางเช่น Google Maps ช่วยลดขนาดของฮิปโปแคมปัสของเรา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสมองที่รับผิดชอบหน่วยความจำระยะยาวและการนำทางเชิงพื้นที่ เทคโนโลยีทั้งหมดที่เราพึ่งพาทำให้เราสูญเสียความคิดอย่างแท้จริง

การคิดที่ดีขึ้น = การตัดสินใจที่ดีขึ้น ในปี 2020 การคิดอย่างมีวิจารณญาณได้รับการจัดอันดับให้เป็นทักษะอันดับสอง (รองจากการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน) โดย World Economic Forum

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือความสามารถในการคิดอย่างชัดเจนและมีเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำหรือเชื่อ เป็นการคิดที่เกี่ยวกับการคิด เป็นทักษะเดียวที่ใช้ได้ในทุกอุตสาหกรรม ทุกขนาดธุรกิจ และทุกระดับของผู้อาวุโส เนื่องจากอนาคตของเราขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีจริง ๆ และวิธีที่เราพัฒนาและใช้งานมัน นอกจากนี้ หากเราจะแสดงตัวตนและความคิดของเราอย่างมีประสิทธิภาพ เราจำเป็นต้องรู้วิธีคิดอย่างชัดเจนและเป็นระบบ แม้ว่านี่จะเป็นหนึ่งในทักษะที่เป็นที่ต้องการมากที่สุดในโลก แต่การพึ่งพาเทคโนโลยีทั้งหมดของเราทำให้กล้ำเนื้อในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้คนฝ่อลง และตอนนี้เรากำลังทรมานกับผลลัพธ์ เรากำลังเผชิญกับช่วงเวลาที่ยากลำบากที่สุดที่เราเคยเห็นมาตลอดชีวิต เนื่องจากความท้าทายที่เผชิญอยู่ท่ามกลางทั้งเศรษฐกิจ สุขภาพ สังคม และการเมือง เราไม่เคยต้องการนักแก้ปัญหาในทุกด้านของธุรกิจเหมือนที่เราต้องการในตอนนี้อยู่

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่อ่อนแอจะแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ:

- ข้อผิดพลาดที่เป็นอันตรายและมีค่าใช้จ่ายสูง
- ทำผิดซ้ำซาก
- การตัดสินใจที่ไม่ดี
- ไม่ทำอะไรเมื่อคุณต้องการการกระทำมากที่สุด
- สมมติฐานหรือการประเมินที่ไม่ถูกต้อง
- ขาดความมั่นใจและขวัญกำลังใจไม่ดี

อย่างไรก็ตาม ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เสื่อมถอยทำให้เราไม่สามารถทำสิ่งที่เราต้องการมากที่สุดได้ จุดอ่อนในทักษะนี้ส่งผลให้สูญเสียโอกาสส่วนตัว ประสิทธิภาพของทีม และการมีส่วนร่วมขององค์กรต่ออุตสาหกรรมหรือโลกโดยรวม มันขัดขวางความสัมพันธ์และกระทบต่อประสิทธิภาพทางการเงิน หากต้องการทำมากกว่าการเอาไม่พยายเอาชีวิตรอดจากวิกฤตในปัจจุบัน (และควรหลีกเลี่ยงวิกฤตครั้งต่อไป) เราจำเป็นต้องพัฒนา neural plasticity ขึ้นใหม่ ซึ่งต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

สอนตัวเองให้มีวิจารณญาณ (Teach yourself critical thinking)

การปรับปรุงประสิทธิภาพส่วนบุคคลของตนเองและของทีม หมายถึงการเข้าใจลักษณะของนักคิดที่มีประสิทธิภาพ ถัดไปใช้พวกเขาทุกวัน วิธีเดียวที่จะเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพคือการฝึกคิด ต่อไปนี้เป็นเจ็ดขั้นตอนที่เราสามารถทำได้:

ขั้นตอนที่ 1 ระบุ (Identify)

เป้าหมายของเราคืออะไร การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมายของตนเอง และรู้ว่าท้ายที่สุดแล้วเราพยายามจะบรรลุอะไร การรู้ว่าตนเองต้องการบรรลุอะไรเป็นขั้นตอนแรกในการหาวิธีไปถึงจุดนั้น

ขั้นตอนที่ 2 อนุมาน (Infer)

ความสามารถในการสรุปตามสิ่งที่เรารู้เป็นส่วนสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ข้อมูลไม่ได้มาพร้อมกับภาพรวมที่บอกเราว่าหมายความว่าอย่างไร บ่อยครั้งที่เราจะต้องใช้ข้อมูลดิบและคิดถึงผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น ต้องเข้าใจว่าไม่ใช่ทุกสิ่งที่เรานุมานจะถูก แต่การได้รับประสบการณ์ในสิ่งที่ได้ผลและสิ่งที่ไม่ได้ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ซับซ้อนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดความเกี่ยวข้อง (Determine relevance)

ส่วนที่ยากที่สุดอย่างหนึ่งของการคิดวิเคราะห์ในสถานการณ์ใดๆ คือการหาข้อมูลว่าข้อมูลใดสำคัญที่สุด การทำความเข้าใจสิ่งที่เกี่ยวข้อง จะบอกได้ว่าเราควรให้ความสนใจกับสิ่งใด แหล่งข้อมูลบางแหล่งอาจจะมีข้อมูลมากกว่าแหล่งข้อมูลอื่น การเรียนรู้ที่จะแยกแยะและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่อยู่ก่อนหลังจะช่วยให้เราเจาะลึกลงไปใน การตัดสินใจที่มีอยู่ได้ ความยุ่งเหยิงที่น้อยลงหมายถึงการตัดสินใจที่ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 อยากรู้อยากเห็น (Become curious)

การดูสถานการณ์จากทุกด้าน ไม่เคยมีคำตอบง่ายๆ เพียงคำตอบเดียว และไม่มีอะไรดำหรือขาวเสมอไป ควรสำรวจตัวเลือกทั้งหมดและใช้ทุกอย่างที่เรานึกออกก่อนที่จะได้ข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาความตระหนักรู้ในตนเอง (Develop self-awareness)

ให้ความสนใจกับนิสัยของตนเองที่จะกระโดดไปที่ความคิดประเภทใดประเภทหนึ่งในทันทีให้ถามตนเองว่าประสบการณ์อะไรที่ทำให้เราทำเช่นนั้น การไตร่ตรองด้วยตนเองจะนำไปสู่การตระหนักรู้ การทำความเข้าใจว่าเราคิดอย่างไรและทำไมเราถึงคิดในแบบที่เราทำ จะนำเราไปสู่การวิจารณ์ตนเอง (ในเชิงบวก)

ขั้นตอนที่ 6 คิดในทางกลับกัน (Think in reverse)

Carla ผู้เขียนบอกว่า “ฉันชอบที่จะเริ่มต้นด้วยข้อความว่า มาแกลังกันเถอะ... ด้วยเหตุผลสองสามข้อ ประการแรก มันทำให้ทุกคนอยู่ในกรอบความคิด "ฉันเป็นเด็ก" และผู้คนกลับไปสู่วันเวลาที่ไม่มีโครงสร้างทางความคิดเหล่านั้น ประการที่สองคือเราสามารถพาใครก็ได้ไปยังเวลาและสถานที่ที่ต้องการและเริ่มต้นจากที่นั่น เมื่อเราบอกตัวเอง (หรือทีม) ว่า "ลองแกลังทำ..." และเติมสิ่งที่เราต้องการคิดในช่องว่าง การจินตนาการถึงจุดหมายปลายทางสุดท้ายและสามารถทำวิศวกรรมย้อนกลับสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อไปถึงที่นั่นได้ ตอนนี้การคิดถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นไปได้จะง่ายขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่หลากหลายในภายหลัง

ขั้นตอนที่ 7 ฝึกการมองการณ์ไกล (Practice foresight)

เมื่อเรารู้ว่าเรากำลังพยายามสรุปอะไร เราสามารถคาดการณ์วิธีแก้ปัญหาและเล่นมันในหัวของเราจากทุกทิศทาง คิดถึงผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งสองมีความสำคัญและเราต้องคิดทั้งสองอย่างล่วงหน้า

Martins (2021) เป็นผู้จัดการฝ่ายบรรณาธิการ SEO – Asana ซานฟรานซิสโก แคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา กล่าวถึง วิธีสร้างทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณใน 7 ขั้นตอน (พร้อมตัวอย่าง) (How to build your critical thinking skills in 7 steps (with examples)) ด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุปัญหา (Identify the problem)

ก่อนที่เราจะนำทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปใช้ เราต้องระบุปัญหาที่เรากำลังแก้ไข ก่อน ขั้นตอนนี้รวมถึงการพิจารณาปัญหาจากมุมมองที่แตกต่างกันเล็กน้อย และถามคำถามเช่น:

- เกิดอะไรขึ้น
- ทำไมสิ่งนี้ถึงเกิดขึ้น
- เรากำลังตั้งสมมติฐานอะไร
- เมื่อมองแวบแรก เราคิดว่าเราจะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร

ส่วนสำคัญของการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการเรียนรู้วิธีหาข้อสรุปที่เป็นกลาง ในการทำเช่นนั้น ก่อนอื่นเราต้องยอมรับอคติที่เรามีอยู่ในปัจจุบันทุกคนในทีมของเรา คิดว่าพวกเขารู้คำตอบหรือไม่ เรากำลังตั้งสมมติฐานที่ไม่จำเป็นต้องเป็นจริงใช่หรือไม่ การระบुरายละเอียดเหล่านี้จะช่วยพัฒนาเราในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ทำวิจัย (Research)

ณ จุดนี้ เราน่าจะมีแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาแล้ว แต่เพื่อที่จะหาทางออกที่ดีที่สุด เราต้องเจาะลึกลงไประหว่างกระบวนการวิจัย ให้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา รวมถึงข้อมูล สถิติ ข้อมูลโครงการในอดีต ข้อมูลของทีม และอื่นๆ ตรวจสอบให้แน่ใจว่าเรารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากแหล่งข้อมูลเหล่านั้นขัดแย้งกับแนวคิดส่วนตัวของเราเกี่ยวกับปัญหาหรือวิธีแก้ไข การรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความสามารถในการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หากเราได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ ความสามารถในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายของเราจะคลาดเคลื่อน โปรดจำไว้ว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการช่วยให้เราระบุข้อสรุปที่ดีที่สุดตามวัตถุประสงค์ เราจะไม่ทำตามสัญชาตญาณของตนเอง แต่เรากำลังทำการค้นคว้าเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดความเกี่ยวข้องของข้อมูล (Determine data relevance)

การรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกับการพิจารณาความเกี่ยวข้องของแหล่งข้อมูลต่างๆ ทำดีที่สุด เพียงเพราะมีข้อมูลไม่ได้หมายความว่าข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกัน เมื่อเรารวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้ว ให้กลั่นกรองและระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง การสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนี้ช่วยให้เราชั่งน้ำหนักแหล่งข้อมูลต่างๆ และหาข้อสรุปที่ดีที่สุดภายในภายหลังในกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการพิจารณาความเกี่ยวข้องของข้อมูล ให้ถามตัวเองว่า:

- ข้อมูลนี้เชื่อถือได้แค่ไหน

- ข้อมูลนี้มีความสำคัญเพียงใด
- ข้อมูลนี้ล้ำสมัยหรือไม่ เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 ถามคำถาม (Ask questions)

หนึ่งในส่วนที่มีประโยชน์ที่สุดของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการตัดสินใจโดยปราศจากอคติ ในการทำเช่นนั้น เราต้องถอยห่างจากกระบวนการและท้าทายสมมติฐานที่เรากำลังทำอยู่ เราทุกคนล้วนมีอคติ และนั่นก็ไม่ใช่เรื่องเลวร้ายเสมอไป อคติโดยไม่รู้ตัว (หรือที่เรียกว่าอคติทางความคิด) มักจะทำหน้าที่เป็นทางลัดทางจิตใจเพื่อทำให้การแก้ปัญหาง่ายขึ้นและช่วยในการตัดสินใจ แต่แม้ว่าอคติจะไม่เลวร้ายโดยเนื้อแท้ เราก็ต้องตระหนักถึงอคติของเราเอง เพื่อที่จะละทิ้งมันเมื่อจำเป็น ก่อนจะหาทางแก้ไข ถามตัวเองว่า

- เราตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับข้อมูลนี้หรือไม่
- มีตัวแปรเพิ่มเติมที่เรายังไม่ได้พิจารณาหรือไม่
- เราได้ประเมินข้อมูลจากทุกมุมมองหรือไม่
- มีจุดไหนที่เราพลาดไปไหม
- อ่าน: 19 อคติที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวเพื่อเอาชนะและช่วยส่งเสริมการไม่แบ่งแยก

ขั้นตอนที่ 5 ระบุวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด (Identify the best solution)

เมื่อเราพร้อมที่จะพบกับบทสรุป ในการระบุวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ให้เชื่อมโยงระหว่างเหตุและผล ใช้ข้อเท็จจริงที่เรารวบรวมเพื่อประเมินข้อสรุปที่เป็นกลางที่สุด ให้เข้าใจว่าอาจมีวิธีแก้ปัญหามากกว่าหนึ่งวิธี บ่อยครั้งที่ปัญหาที่เราเผชิญอยู่นั้นซับซ้อนและสลับซับซ้อน กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่จำเป็นต้องนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ยากเสมอไป แต่กระบวนการนี้ช่วยให้เราเข้าใจตัวแปรต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้นเราจึงสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบรู้

ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอวิธีแก้ปัญหาของตนเอง (Present your solution)

การสื่อสารเป็นทักษะสำคัญสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดด้วยตัวเองอย่างเดียวไม่พอ เราต้องแบ่งปันข้อสรุปของตนเองกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการอื่นๆ ด้วย หากมีวิธีแก้ปัญหาหลายข้อ ให้นำเสนอทั้งหมด อาจมีบางกรณีที่เรานำวิธีการแก้ปัญหาทางออกหนึ่งไปใช้ จากนั้นทดสอบเพื่อดูว่าใช้ได้หรือไม่ก่อนที่จะนำวิธีแก้ปัญหาทางออกอื่นไปใช้

ขั้นตอนที่ 7 วิเคราะห์การตัดสินใจของตนเอง (Analyze your decision)

กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 7 ขั้นตอนจะให้ผลลัพธ์ จากนั้นเราต้องนำวิธีแก้ปัญหาที่เลือกไปใช้ หลังจากที่เราได้ดำเนินการตัดสินใจแล้ว ให้ประเมินว่าได้ผลหรือไม่ สามารถแก้ปัญหาเบื้องต้นได้หรือไม่ เราสามารถเรียนรู้บทเรียนอะไร—ไม่ว่าจะเป็นเชิงบวกหรือเชิงลบ—จากประสบการณ์นี้ เพื่อปรับปรุงการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราสำหรับครั้งต่อไป ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีที่ทีมของเราแบ่งปันข้อมูล ลองพิจารณาคำที่กบที่เรียนที่ได้รับในแหล่งความจริงที่เป็นกลาง ด้วยวิธีนี้ สมาชิกในทีมที่กำลังตัดสินใจที่คล้ายกันหรือเกี่ยวข้องกันในอนาคตสามารถเข้าใจได้ว่าเหตุใดเราจึงตัดสินใจแบบนั้น และผลที่ตามมาคืออะไร

Comlekcioglu (2022) เป็น Doctor แห่งภาควิชาชีววิทยา ของ Osmaniye Korkut Ata university แห่งภาควิชาชีววิทยา กล่าวถึง วิธีพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของตนเองใน 7 ขั้นตอน (How to improve your critical thinking skills in 7 steps) ด้วยสำนวนภาษาแบบ

สนทนาวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการคิดแบบมีวินัยในตนเอง ซึ่งพยายามให้เหตุผลในระดับคุณภาพสูงสุดด้วยวิธีการที่ยุติธรรม คนที่คิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างสม่ำเสมอมักจะพยายามที่จะใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล มีเหตุผล เน้นความสำคัญ พวกเขาใช้เครื่องมือทางปัญญาที่เสนอการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแนวคิดและหลักการที่ช่วยให้พวกเขาวิเคราะห์ ประเมิน และปรับปรุงการคิดได้ พวกเขาทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อพัฒนาคุณธรรมทางปัญญาของความสมบูรณ์ทางปัญญา ความถ่อมตนทางปัญญา ความสุภาพทางปัญญา การเอาใจใส่ทางปัญญา สำนึกทางปัญญาของความยุติธรรม และความเชื่อมั่นในเหตุผล

ขั้นตอนของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Steps of Critical Thinking)

ขั้นตอนที่ 1. ระบุปัญหาหรือคำถาม (Identify the problem or question)

แม่นยำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ยิ่งประเด็นแคบลงเท่าใด การหาทางออกหรือคำตอบก็จะง่ายขึ้นเท่านั้น

ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูล ความคิดเห็น และข้อโต้แย้ง (Gather data, opinions, and arguments)

ลองหาแหล่งต่างๆ ที่นำเสนอแนวคิดและมุมมองที่แตกต่างกัน

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และประเมินข้อมูล (Analyze and evaluate the data)

แหล่งที่มาของข้อมูลเชื่อถือได้หรือไม่ ข้อสรุปของพวกเขาได้รับการสนับสนุนข้อมูลหรือเป็นเพียงข้อโต้แย้ง มีข้อมูลเพียงพอที่จะสนับสนุนสมมติฐานที่กำหนดหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 ระบุสมมติฐาน (Identify assumptions)

เราแน่ใจหรือไม่ว่าแหล่งที่มาที่เราพบนั้นเป็นกลาง เราแน่ใจหรือว่า เราไม่มีอคติในการค้นหาคำตอบ

ขั้นตอนที่ 5 สร้างความสำคัญ (Establish the significance)

ข้อมูลส่วนใดที่สำคัญที่สุด ขนาดตัวอย่างเพียงพอหรือไม่ ความคิดเห็นและข้อโต้แย้งทั้งหมดเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เราพยายามแก้ไขหรือไม่

ขั้นตอนที่ 6 ตัดสินใจ/หาข้อสรุป (Make a decision/reach a conclusion)

ระบุข้อสรุปต่างๆ ที่เป็นไปได้ และตัดสินใจว่าข้อใด (ถ้ามี) ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ ชั่งน้ำหนักจุดแข็งและข้อจำกัดของตัวเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอหรือสื่อสาร (Present or communicate)

เมื่อได้ข้อสรุปแล้วให้นำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด

Marr (2022) เป็นนักเขียนที่มียอดขายสูงสุดในระดับสากลเป็น วิทยากรผู้โด่งดัง เป็นนักอนาคต และที่ปรึกษาด้านกลยุทธ์ทางธุรกิจและเทคโนโลยีแก่รัฐบาลและบริษัทต่างๆ เขาช่วยให้องค์กรปรับปรุงผลการดำเนินงานธุรกิจ ใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาดยิ่งขึ้น และเข้าใจความหมายของเทคโนโลยีใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ Big data blockchains ได้กล่าวถึง 13 ขั้นตอนง่ายๆ ในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของตนเอง (13 Easy Steps To Improve Your Critical Thinking Skills) ด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หมั่นตรวจสอบข้อมูลใหม่ด้วยความระมัดระวัง (Always vet new information with a cautious eye) ไม่ว่าจะพบบทความที่มีคนแบ่งปันทางออนไลน์หรือข้อมูล

ที่เกี่ยวข้องกับงานของเรา ให้เราตรวจสอบข้อมูลที่เรานำเสนออยู่เสมอ คำถามที่ดีที่ควรถาม ได้แก่ "ข้อมูลนี้สมบูรณ์และเป็นปัจจุบันหรือไม่" "หลักฐานใดที่นำเสนอเพื่อสนับสนุนข้อโต้แย้ง" และ "เสียงของใครหายไปที่นี่"

ขั้นตอนที่ 2 ดูที่มาของข้อมูล (Look at where the information has come from) แหล่งที่มาเชื่อถือได้หรือไม่? อะไรคือแรงจูงใจในการนำเสนอข้อมูลเหล่านี้? ตัวอย่างเช่น พวกเขาพยายามขายบางอย่างให้เราหรือให้เราดำเนินการบางอย่าง (เช่น ลงคะแนนให้พวกเขา)

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณามากกว่าหนึ่งมุมมอง (Consider more than one point of view) ทุกคนมีความคิดเห็นและแรงจูงใจของตัวเอง แม้แต่คนที่ฉลาดหลักแหลมที่ได้แย้งอย่างสมเหตุสมผลก็ยังมีความคิดเห็นส่วนตัวและอคติที่หล่อหลอมความคิดของพวกเขา ดังนั้น เมื่อมีคนนำเสนอข้อมูลแก่เรา ให้พิจารณาว่าเรื่องราวมีแง่มุมอื่นหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 ฝึกการฟังอย่างตั้งใจ (Practice active listening) ตั้งใจฟังสิ่งที่คนอื่นบอก และพยายามสร้างภาพที่ชัดเจนในมุมมองของพวกเขา การเอาใจใส่เป็นทักษะที่มีประโยชน์มาก เนื่องจากการสวมบทบาทเป็นคนอื่นสามารถช่วยให้เราเข้าใจว่าพวกเขามาจากไหนและต้องการอะไร พยายามฟังโดยไม่ตัดสิน – โปรดจำไว้ว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นเกี่ยวกับการรักษาใจที่เปิดกว้าง

ขั้นตอนที่ 5 รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมที่จำเป็น (Gather additional information where needed) เมื่อใดก็ตามที่เราระบุช่องว่างในข้อมูลหรือข้อมูล ให้ทำการค้นคว้าของเราเองด้วย เพื่อเติมเต็มช่องว่างเหล่านั้น ไม่กี่ขั้นตอนถัดไปจะช่วยให้เราทำสิ่งนี้ได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 6 ถามคำถามปลายเปิด (Ask lots of open-ended questions) ความอยากรู้อยากเห็นเป็นลักษณะสำคัญของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้นควรแสดงความเป็นเด็กในตัวเราและถามคำถามมากมายว่า "ใคร" "อะไร" และ "ทำไม"

ขั้นตอนที่ 7 ค้นหาแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ (Find your own reputable sources of information) เช่น เว็บไซต์ข่าวที่จัดตั้งขึ้น องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และสถาบันการศึกษา พยายามหลีกเลี่ยงแหล่งที่ไม่ระบุชื่อหรือแหล่งที่มาที่ไม่ชัดเจน นอกจากนี้ ควรตรวจสอบว่าข้อมูลดังกล่าวเผยแพร่เมื่อใด แหล่งข้อมูลที่เก่ากว่าอาจเสนอข้อมูลที่ไม่ถูกต้องโดยไม่ได้ตั้งใจเพียงเพราะเหตุการณ์ได้ดำเนินต่อไปตั้งแต่มีการเผยแพร่ ควรยืนยันข้อมูลกับแหล่งที่มาล่าสุด

ขั้นตอนที่ 8 พยายามระมัดระวังในการรับข่าวสารจากโซเชียลมีเดีย (Try not to get your news from social media) หากเราเห็นบางสิ่งบนโซเชียลมีเดียที่ดึงดูดความสนใจของเรา ให้ตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องราว (ผ่านแหล่งข้อมูลที่มีชื่อเสียงดังด้านบน) ก่อนเผยแพร่

ขั้นตอนที่ 9 เรียนรู้ที่จะตรวจจับข่าวที่เป็นเท็จ (Learn to spot fake news) การตรวจหาเนื้อหาที่เป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเสมอไป แต่หลักทั่วไปที่ดีคือการดูภาษา อารมณ์ และน้ำเสียงของงาน มีการใช้ภาษาที่กระตุ้นอารมณ์และพยายามทำให้เรารู้สึกบางอย่างหรือไม่ นอกจากนี้ ควรดูแหล่งที่มาของข้อเท็จจริง ตัวเลข รูปภาพ และคำพูด ข่าวที่ถูกต้องจะระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 10 เรียนรู้ที่จะระบุข้อมูลที่มีอคติ (Learn to spot biased information) เช่นเดียวกับข่าวที่เป็นเท็จ ข้อมูลที่มีอคติอาจพยายามดึงดูดอารมณ์ของเรามากกว่าเหตุผลและ/หรือ

นำเสนอมุมมองที่จำกัดของหัวข้อ ดังนั้นถามตัวเองว่า "มีหัวข้อนี้มากกว่าสิ่งที่กำลังนำเสนออยู่หรือไม่" อ่านหัวข้อของตนเองเพื่อสร้างภาพรวม

ขั้นตอนที่ 11 ตั้งคำถามกับอคติของตนเองด้วย (Question your own biases, too) ทุกคนมีอคติ และไม่มีเหตุผลที่เสถียรเป็นอย่างอื่น เคล็ดลับคือการคิดอย่างเป็นกลางเกี่ยวกับความชอบและไม่ชอบ ความชอบ และความเชื่อของเรา และพิจารณาว่าสิ่งเหล่านี้ อาจส่งผลต่อความคิดของเราอย่างไร

ขั้นตอนที่ 12 สร้างความคิดเห็นของตนเอง (Form your own opinions) โปรดจำไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการคิดอย่างอิสระ ดังนั้น เมื่อเราได้ประเมินข้อมูลทั้งหมดแล้ว ให้สร้างข้อสรุปของตนเองเกี่ยวกับข้อมูลนั้น

ขั้นตอนที่ 13 ฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราต่อไป (Continue to work on your critical thinking skills) ผู้เขียนขอแนะนำให้ดูแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น Udemy และ Coursera สำหรับหลักสูตรเกี่ยวกับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั่วไป รวมถึงหลักสูตรในหัวข้อเฉพาะ เช่น อคติทางปัญญา

Struyk (n.d.) เป็นรองประธานฝ่ายเนื้อหาที่ Janalta ซึ่งเธอได้บริหารทีมบรรณาธิการอีก 5 คนและนักเขียนอิสระอีกกว่า 200 คน เป็นนักเขียนการเงินอิสระและผู้จัดการเนื้อหา กล่าวถึง 7 ขั้นตอนในการปรับปรุงความคิดอย่างมีวิจารณญาณของคุณ (7 Steps to Improving Your Critical Thinking) ด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาว่า ทุกวันนี้เราประหลาดใจกับปริมาณข้อมูลที่เราใช้ เราฟังข่าวการวิ่งตอนเช้า ตรวจสอบเอกสารในขณะที่เรากินอาหารเช้า เช็กบัญชีโซเชียลมีเดียของตนเองตลอดทั้งวัน และดูทีวีก่อนเข้านอน ทั้งหมดนี้จะได้รับการอัปเดตอย่างต่อเนื่องผ่านทางอีเมลและทวิตเตอร์ มันค่อนข้างท่วมท้นในตัวเอง แต่สิ่งต่าง ๆ น่าสนใจมากเมื่อข้อมูลบางอย่างมีอคติ ไม่ถูกต้อง หรือเป็นเพียงการแต่งขึ้นธรรมดา มันทำให้ยากที่จะรู้ว่าควรเชื่ออะไร แต่ถึงแม้จะมีแหล่งที่มาและความคิดเห็นที่แข่งขันกันทั้งหมด การได้รับความจริงหรืออย่างน้อยก็ใกล้เคียงก็มีความสำคัญ สิ่งที่เราเชื่อส่งผลต่อสิ่งที่เราซื้อ สิ่งที่เราทำ คนที่เราลงคะแนนให้ และแม้แต่ความรู้สึกของเราเอง กล่าวอีกนัยหนึ่งมันแทบจะกำหนดวิถีชีวิตของเรา เช่น เราจะคัดข้าวสาลีออกจากแกลบได้อย่างไร วิธีหนึ่งที่ชัดเจนคือการเรียนรู้ที่จะคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นง่ายอย่างที่คิด มันเป็นเพียงวิธีการคิดที่ช่วยให้คนเราเข้าใจคำตอบที่ดีที่สุดมากขึ้น ดังนั้น ครั้งต่อไปที่เรามีปัญหาที่ต้องแก้ไข การตัดสินใจหรือการอ้างสิทธิ์ในการประเมิน เราสามารถตัดสินใจได้ว่ามันน่าจะเป็นจริงหรือไม่ และเราควรทำอะไรกับมันบ้าง นี่คือการ

ขั้นตอนที่ 1. อย่าทำอะไรตามมูลค่าที่ตราไว้ (Don't Take Anything at Face Value)

ขั้นตอนแรกในการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือการเรียนรู้ที่จะประเมินสิ่งที่เราได้ยิน สิ่งที่เราอ่าน และสิ่งที่เราตัดสินใจทำ ดังนั้น แทนที่จะทำบางอย่างเพราะเป็นสิ่งที่ทำมาตลอดหรือยอมรับว่าได้ยินมาว่าเป็นความจริง ให้ใช้เวลาคิดสักนิด มีปัญหาอะไร ทางออกที่เป็นไปได้คืออะไร ข้อดีข้อเสียของแต่ละคนคืออะไร แน่نون เรายังคงต้องตัดสินใจว่าจะเชื่ออะไรและจะทำอะไร แต่ถ้าเราประเมินสิ่งต่างๆจริงๆ เราก็มีแนวโน้มที่จะเลือกสิ่งที่ดีและมีเหตุผลมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาแรงจูงใจ (Consider Motive)

เมื่อเร็วๆ นี้ เราได้รับโทรศัพท์จากผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือของเราเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงบริการโทรศัพท์มือถือรุ่นเก่าและราคาถูกลงมาก พวกเขาอ้างว่าสามารถให้แผนใหม่ซึ่งให้คุณค่าที่ดีกว่าแก่เราได้ แต่ทำไมหุ้นส่วนของเราถาม บริษัทสนใจที่จะติดตามเราเพื่อเราจะได้จ่ายน้อยลงหรือไม่ โดยทั่วไปแล้ว บริษัทต่างๆ ไม่สนใจที่จะทำเงินเพิ่มใช่หรือไม่ คำถามที่ดีเยี่ยม และเหตุผลที่เราถามเพราะเราถามถึงแรงจูงใจของบริษัทโทรศัพท์มือถือ สิ่งที่พวกเขาพูดก็ไม่สมเหตุสมผล ข้อมูลมาจากไหนเป็นส่วนสำคัญในการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลนั้น ทุกคนมีแรงจูงใจและอคติ บางครั้งก็เหมือนบริษัทโทรศัพท์มือถือ มันค่อนข้างชัดเจน ในบางครั้ง การตรวจจับทำได้ยากกว่ามาก เพียงรู้ว่าข้อมูลใดๆ มาจากที่ใดควรส่งผลกระทบต่อประเมินข้อมูลของเรา ไม่ว่าเราจะตัดสินใจดำเนินการกับข้อมูลนั้นหรือไม่

ขั้นตอนที่ 3 ทำวิจัย (Do Research)

ข้อมูลทั้งหมดที่ถูกส่งมาให้เราในแต่ละวันอาจดูล้นหลาม แต่ถ้าเราตัดสินใจที่จะจัดการเรื่องต่างๆ ด้วยมือของเราเอง ข้อมูลนั้นก็เป็เครื่องมือที่ทรงพลังเช่นกัน หากเรามีปัญหาที่ต้องแก้ไข ต้องตัดสินใจ หรือมีมุมมองที่ต้องประเมิน ให้ไปที่ Google แล้วเริ่มอ่านเกี่ยวกับเรื่องนี้ ยิ่งเรามีข้อมูลมากเท่าไร เราก็จะยิ่งพร้อมมากขึ้นในการคิดทบทวนและหาคำตอบที่สมเหตุสมผลสำหรับคำถามของเราเอง

ขั้นตอนที่ 4 ถามคำถาม (Ask Questions)

บางครั้งเราพบว่าตัวเองเขินอายจากคำถาม พวกเขาสามารถทำให้ฉันรู้สึกเหมือนเป็นหุ่นเชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใครก็ตามที่ส่งพวกเขาไม่เปิดรับ แต่ส่วนใหญ่ฉันไม่สามารถช่วยตัวเองได้ ฉันแค่ต้องรู้! และเมื่อคุณลงไปในโพรงนั้น คุณไม่เพียงแคได้เรียนรู้มากขึ้นเท่านั้น แต่มักจะค้นพบวิธีคิดใหม่ๆ เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ฉันคิดว่ามุมมองอื่นๆ เหล่านั้นยังสามารถช่วยให้คุณเข้าใจการคิดเกี่ยวกับปัญหาหรือค้นพบว่าอะไรคืออะไร ซึ่งนำฉันไปสู่ประเด็นต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 อย่าคิดว่าคุณถูก (Don't Assume You're Right)

เรารู้ว่ามันยาก เราต่อสู้กับความปรารถนาหัวดีที่จะถูกต้องมากกว่าคนอื่น เพราะการถูกทำให้รู้สึกดี เป็นการเดินทางแบบอัตโนมัติ เกือบทุกคนมีเป้าหมายที่จะใช้เวลาไม่ช้าก็เร็ว แต่การคิดว่าเราถูกมักจะทำให้เราคิดผิดเมื่อต้องคิดวิเคราะห์ เพราะถ้าเราไม่มีมุมมองและไม่ใช้มุมมองอื่นๆ แล้วคิดทบทวนและเปรียบเทียบกับมุมมองของตนเอง เราจะได้คิดมาก และไม่ใช้ประเภทคิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างแน่นอน

ขั้นตอนที่ 6 ทำลายมันลง (Break It Down)

ความสามารถในการมองเห็นภาพใหญ่มักได้รับการขนานนามว่าเป็นคุณภาพที่ยอดเยี่ยม แต่ผู้เชี่ยวชาญนั้นว่าความสามารถในการมองเห็นส่วนประกอบของภาพทั้งหมดนั้นดียิ่งกว่า เพราะท้ายที่สุดแล้ว ปัญหาส่วนใหญ่ที่ใหญ่นั้นใหญ่เกินกว่าจะแก้ไขทั้งหมดในคราวเดียว แต่ก็สามารถแบ่งออกเป็นส่วนย่อยๆ ได้ ยิ่งชิ้นส่วนเล็กลงเท่าใด การประเมินที่ละเอียดและหาแนวทางแก้ไขก็จะยิ่งง่ายขึ้นเท่านั้น นี่คือนิสัยที่นักวิทยาศาสตร์ทำกัน ก่อนที่พวกเขาจะเข้าใจได้ว่าระบบที่ใหญ่กว่า เช่น ร่างกายของเราหรือระบบนิเวศทำงานอย่างไร พวกเขาต้องเข้าใจทุกส่วนของระบบนั้น วิธีการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ขั้นตอนที่ 7 ทำให้มันง่าย (Keep It Simple)

ในชุมชนวิทยาศาสตร์ แนวเหตุผลที่เรียกว่า Occam's razor (“การอธิบายสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ควรตั้งสมมติฐานมากเกินไปจนความจำเป็น) มักใช้ในการตัดสินใจว่าสมมติฐานใดน่าจะเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งหมายถึงการค้นหาคำอธิบายที่ง่ายที่สุดที่ตรงกับข้อเท็จจริงทั้งหมด นี่คือสิ่งที่เราจะเรียกว่า คำอธิบายที่ชัดเจนที่สุด และเป็นสิ่งที่ควรเลือกใช้ อย่างน้อยก็จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าผิด บ่อยครั้งที่ Occam's razor เป็นเพียงสามัญสำนึก ธรรมดา เช่น “แน่นอนว่าเป็นไปได้ว่าครีมบำรุงผิวราคาสูงในทีวีจะทำให้เราดูอ่อนกว่าวัยถึง 20 ปี แม้ว่าเราจะไม่เคยได้ยินเรื่องนี้มาก่อนและไม่มีใครรู้จักเช่นกัน เป็นไปได้มากกว่านางแบบที่แสดงในโฆษณาเมื่ออายุ 20 ปีจริงๆ” การคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่ใช่เรื่องง่าย มันเกี่ยวข้องกับภาระที่สิ่งที่เราอยากเชื่อและเปิดรับข้อมูลใหม่ๆ มากมาย มันอัดอัด แต่ก็ น่าสนใจเช่นกัน และเมื่อเราทำการค้นคว้าและสรุปสิ่งที่เราเชื่อว่าเป็นข้อเท็จจริงเราอาจประหลาดใจกับสิ่งที่เราค้นพบ อาจไม่ใช่สิ่งที่เราคาดหวัง แต่มีโอกาสที่มันจะเข้าใกล้ความจริงมากขึ้น

สรุป จากทัศนะของ Carla (2020), Martins (2021), Comlekcioglu (2022), Marr (2022), และ Struyk (n.d.) ดังกล่าวข้างต้น ขอนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ ของแต่ละแหล่งที่นำมาอ้างอิงดังนี้

Carla (2020) มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ระบุ (Identify)
- ขั้นตอนที่ 2 อนุมาน (Infer)
- ขั้นตอนที่ 3 กำหนดความเกี่ยวข้อง (Determine relevance)
- ขั้นตอนที่ 4 อยากรู้ อยากเห็น (Become curious)
- ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาคำตระหนักรู้ในตนเอง (Develop self-awareness)
- ขั้นตอนที่ 6 คิดในทางกลับกัน (Think in reverse)
- ขั้นตอนที่ 7 ฝึกการมองการณ์ไกล (Practice foresight)

Martins (2021) มี 7 ขั้นตอน

- ขั้นตอนที่ 1 ระบุปัญหา (Identify the problem)
- ขั้นตอนที่ 2 ทำวิจัย (Research)
- ขั้นตอนที่ 3 กำหนดความเกี่ยวข้องของข้อมูล (Determine data relevance)
- ขั้นตอนที่ 4 ถามคำถาม (Ask questions)
- ขั้นตอนที่ 5 ระบุวิธีแก้ปัญหาคือดีที่สุด (Identify the best solution)
- ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอวิธีแก้ปัญหาคือของตนเอง (Present your solution)
- ขั้นตอนที่ 7 วิเคราะห์การตัดสินใจของตนเอง (Analyze your decision)

Comlekcioglu (2022) มี 7 ขั้นตอน

- ขั้นตอนที่ 1. ระบุปัญหาหรือคำถาม (Identify the problem or question)
- ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูล ความคิดเห็น และข้อโต้แย้ง (Gather data, opinions, and arguments)
- ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และประเมินข้อมูล (Analyze and evaluate the data)
- ขั้นตอนที่ 4 ระบุสมมติฐาน (Identify assumptions)

ขั้นตอนที่ 5 สร้างความสำคัญ (Establish the significance)

ขั้นตอนที่ 6 ตัดสินใจ/หาข้อสรุป (Make a decision/reach a conclusion)

ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอหรือสื่อสาร (Present or communicate)

Marr (2022) มี 13 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 หมั่นตรวจสอบข้อมูลใหม่ด้วยความระมัดระวัง (Always vet new information with a cautious eye)

ขั้นตอนที่ 2 ดูที่มาของข้อมูล (Look at where the information has come from)

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณามากกว่าหนึ่งมุมมอง (Consider more than one point of view)

ขั้นตอนที่ 4 ฝึกการฟังอย่างตั้งใจ (Practice active listening)

ขั้นตอนที่ 5 รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมที่จำเป็น (Gather additional information where needed)

ขั้นตอนที่ 6 ถามคำถามปลายเปิด (Ask lots of open-ended questions)

ขั้นตอนที่ 7 ค้นหาแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ (Find your own reputable sources of information)

ขั้นตอนที่ 8 พยายามระมัดระวังในการรับข่าวสารจากโซเชียลมีเดีย (Try not to get your news from social media)

ขั้นตอนที่ 9 เรียนรู้ที่จะตรวจจับข่าวที่เป็นเท็จ (Learn to spot fake news)

ขั้นตอนที่ 10 เรียนรู้ที่จะระบุข้อมูลที่มีอคติ (Learn to spot biased information)

ขั้นตอนที่ 11 ตั้งคำถามกับอคติของตนเองด้วย (Question your own biases, too)

ขั้นตอนที่ 12 สร้างความคิดเห็นของตนเอง (Form your own opinions)

ขั้นตอนที่ 13 ฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราต่อไป (Continue to work on your critical thinking skills)

Struyk (n.d.) มี 7 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1. อย่าทำอะไรมูลค่าที่ตราไว้ (Don't Take Anything at Face Value)

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาแรงจูงใจ (Consider Motive)

ขั้นตอนที่ 3 ทำวิจัยของเรา (Do Your Research)

ขั้นตอนที่ 4 ถามคำถาม (Ask Questions)

ขั้นตอนที่ 5 อย่าคิดว่าคุณถูก (Don't Assume You're Right)

ขั้นตอนที่ 6 ทำลายมันลง (Break It Down)

ขั้นตอนที่ 7 ทำให้มันง่าย (Keep It Simple)

ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Talent Lens (2020) เป็นส่วนหนึ่งของ Pearson PLC. ในการประเมินความสามารถระดับสากล โดยใช้ไอซีเอ็มทีริคส์เพื่อช่วยองค์กรในการเลือกและพัฒนาผู้มีความสามารถสูงสุดและมีศักยภาพสูงที่ได้รับการสนับสนุนจากการวิจัยกว่า 70 ปี ด้วยทีม วิจัยและพัฒนา (R&D) ที่มี

ประสบการณ์ และความสามารถในการตัดสินใจ ความเหมาะสมกับวัฒนธรรมองค์กรได้เขียนบทความชื่อ 5 อุปสรรคต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (และวิธีการจัดการ) (5 Barriers to Critical Thinking (and how to challenge them!)) ให้ทัศนะว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นงานและทักษะชีวิตที่มีคุณค่า อย่างไรก็ตาม อุปสรรคสำคัญบางประการอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของเราในการคิดวิเคราะห์ นี่คือการเริ่มต้นสำคัญ 5 ประการที่ต้องระวังและวิธีการจัดการอุปสรรคเหล่านี้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะในที่ทำงานที่มีคุณค่าและถ่ายทอดได้สำหรับศตวรรษที่ 21 แต่การพัฒนาทักษะนี้เป็นการเดินทางที่ยาวนานตลอดชีวิต แม้ว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถทางปัญญา แต่ก็เชื่อมโยงกับพฤติกรรม โดยการเปลี่ยนแปลงและแก้ไขสิ่งนี้ เราสามารถพัฒนาองค์ประกอบของวิธีที่เราประเมินข้อมูลและตัดสินใจได้ แต่อาจมีอุปสรรคสำคัญบางประการที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นี่คือการเริ่มต้นสำคัญ 5 ประการที่ควรระวังและวิธีการจัดการอุปสรรคเหล่านี้

1. ความเข้าใจผิด (Misunderstanding) มักจะมีความสับสนหรือความสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างไร เช่น การสันนิษฐานว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับการมองโลกในแง่ลบมากกว่าการตัดสินใจอย่างรอบรู้ ความเข้าใจผิดอาจเกิดขึ้นเนื่องจากขาดข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการ ความแตกต่างในแนวทางและแนวคิด จำได้ไหมว่าเมื่อถูกขอให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ เราต้องมองสถานการณ์อย่างมีเหตุผลจากหลายๆ มุมมอง โดยแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น อคติ สัญชาตญาณ และสมมติฐาน

2. ไม่เต็มใจที่จะวิจารณ์/เป็นกลาง (Unwillingness to critique/ be objective) ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องการให้บุคคลท้าทายและตั้งคำถามว่าพวกเขาคิดอย่างไรเกี่ยวกับปัญหา โครงการ หรือนวัตกรรม มีความจำเป็นต้องก้าวไปไกลกว่าสิ่งที่เราพอใจ กล้าหาญไว้ หักดกรบวนกรหากจำเป็น หรือส่งแนวคิดระหว่างทีมเพื่อตรวจสอบ ในการฝึกตัวเองให้คิดวิเคราะห์ คุณต้องมีความปรารถนา แรงจูงใจ และความมุ่งมั่นในการปรับปรุงให้ดีขึ้น

3. ความรู้ไม่เพียงพอ (Insufficient knowledge) นักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดีไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนค่านิยม แต่ควรเตรียมพร้อมที่จะพิจารณาและประเมินประเด็นอย่างเป็นกลาง อ่านให้รอบด้าน เตรียมพร้อมที่จะตั้งคำถามว่าข้อมูลของคุณมาจากไหน เชื่อถือได้และเชื่อถือได้หรือไม่ ตรวจสอบข้อเท็จจริง

4. ตั้งสมมติฐานที่ไม่จำเป็น (Unnecessary assumptions) สมมติฐานคือความคิดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นความจริงโดยไม่ต้องพิสูจน์ ปัญหาเกี่ยวกับสมมติฐานคือ:

พวกเขาอาจจะไร้เหตุผล พวกเขาอาจไม่ได้รับการสนับสนุนโดยข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่ยาก
สิ่งเหล่านี้อาจอิงจากประสบการณ์ ความไม่รู้ หรือยืนยันอคติและเหมารวมของเราเกี่ยวกับเชื้อชาติ เพศ หรือกลุ่มคน

ตรวจสอบสมมติฐานของคุณอย่างสม่ำเสมอและเตรียมพร้อมที่จะทำการเปลี่ยนแปลงตามข้อมูลที่ปรากฏ

5. ความลำเอียงและอารมณ์ส่วนบุคคล (Personal bias and emotions) อุปสรรคทั่วไป ได้แก่ อคติในการยืนยัน (ที่เราแสวงหาข้อมูลเพื่อสนับสนุนมุมมองของเราเท่านั้น) หรือการปล่อยให้อารมณ์เข้ามาขัดขวางการประเมินตามวัตถุประสงค์

Health Stream (2021) เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนการพัฒนาและเสริมกำลังคนบุคลากรด้านการดูแลสุขภาพที่หลากหลายให้มีคุณภาพสูงสุดในการดูแลสุขภาพ เป็นที่ปรึกษาอันดับ 1 ในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถให้กับผู้คนในการส่งมอบการดูแลที่มีคุณภาพสูงสุด โดยทำงานร่วมกับองค์กรด้านการดูแลสุขภาพมากกว่า 4,000 แห่งมานานกว่า 30 ปีเพื่อปลูกฝังพนักงานที่มีความสามารถและมีส่วนร่วมมากขึ้น ให้ทัศนะว่า สถานพยาบาลหลายแห่งมีอุปสรรคในโครงสร้างวิธีการดูแลที่พิสูจน์แล้วว่าเป็นอุปสรรคต่อความพยายามในการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณของพยาบาลใหม่ ในบทความที่นำมาโพสต์นี้ Christie Kerwan รองรองประธานฝ่ายพัฒนาพนักงานคลินิกของ Health Stream ได้พูดถึงความท้าทายเฉพาะบางประการที่พบได้ทั่วไปในอุตสาหกรรมดังนี้

1. ความจำกัดของพื้นที่คลินิก (Limited Clinical Space) โปรแกรมโรงเรียนพยาบาลส่วนใหญ่จำกัดการเข้าถึงพื้นที่ทางคลินิกเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ข้างเตียง Kerwan อธิบายว่าด้วยปัญหาการขาดแคลนด้านการรักษาพยาบาลในปัจจุบัน ทำให้โรงพยาบาลและองค์กรต่างๆ ขาดแคลนเช่นกัน ซึ่งยินดีให้พยาบาลเข้ามาฝึกฝนและรับทักษะที่จำเป็น

2. มีแนวโน้มที่จะส่งผลให้เกิดความล้มเหลว อันตราย หรือการบาดเจ็บ (High Risk) แม้ว่าการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณจะไม่ได้มีความสำคัญต่อการดูแลสุขภาพ แต่การเติมพื้นที่สำหรับการเรียนรู้วิธีคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณนั้นสูงมากในอุตสาหกรรมนี้ ชีวิตผู้ป่วยมีความเสี่ยงเมื่อนักเรียนฝึกทักษะเหล่านี้ แต่หากไม่มีทักษะการเรียนรู้ที่จะคิดวิเคราะห์ พยาบาลก็ไม่สามารถให้การดูแลที่มีคุณภาพได้

3. ประสบการณ์จำกัด (Limited Experience) ห้องปฏิบัติการจำลองมักใช้แทนการหมุนเวียนทางคลินิกเพื่อสอนทักษะทางคลินิกแก่พยาบาลใหม่ รวมถึงการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ มีตัวเลือกมากมายรวมถึงหุ่นจำลองที่มีความเที่ยงตรงสูง หุ่นที่มีความเที่ยงตรงต่ำ การเรียนรู้ออนไลน์ การจำลองทางอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีที่ผสมผสานกัน นำเสียดายที่โปรแกรมเหล่านี้หลายโปรแกรมมีค่าใช้จ่ายสูงสำหรับโรงเรียน Kerwan อธิบายว่าแม้บางองค์กรจะมีห้องทดลองจำลองที่มีความเที่ยงตรงสูง แต่โรงพยาบาลบางแห่งก็มีแต่ห้องทดลองที่มีความเที่ยงตรงต่ำซึ่งนักเรียนจะแสวงทำเป็นแสดงทักษะและมีคนคอยตรวจสอบ ซึ่งเป็นวิธีการประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณแบบอัตโนมัติและไม่มีประสิทธิผล

"หน่วยงานด้านการดูแลสุขภาพกำลังจ้างพยาบาลใหม่เหล่านี้ซึ่งมีประสบการณ์จำกัดในสถานพยาบาล" Kerwan อธิบายว่า "หลายคนมาจากโรงเรียนที่ไม่สามารถซื้อระดับของการจำลองที่จำเป็นเพื่อให้พวกเขาได้รับความรู้จากประสบการณ์ระดับสูง ถึงกระนั้น พวกเขาเข้ามาในองค์กรและถูกคาดหวังให้ตัดสินใจดูแลผู้ป่วยวิกฤตในทันที"

4. ขาดมาตรฐานการติดตามและการวัดผล (Monitoring and Measuring) "การคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณมีค่าจำกัดความที่คลุมเครือ ทุกคนมีแนวคิดทั่วไปว่าสิ่งนี้มีความหมายต่อตนเองอย่างไร แต่เมื่อพูดถึงวัตถุประสงค์บางอย่างที่สามารถตรวจสอบและวัดผลได้ จะกลายเป็นเรื่องยากมาก" Kerwan กล่าวไว้ว่า "หากไม่มีมาตรฐานที่กำหนดไว้ในการดูแลสุขภาพที่กำหนดวิธีการตรวจสอบและวัดผลความคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณอย่างชัดเจน องค์กรต่างๆ จะต้องต่อสู้กับการประเมินแบบอัตวิสัย"

Crockett (2021) ทำงานร่วมกับรัฐบาล ระบบการศึกษา หน่วยงานระหว่างประเทศ และองค์กรต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้คนและองค์กรเชื่อมต่อกับจุดประสงค์สูงสุดและตระหนักถึงความปรารถนาของพวกเขาเหล่านั้นในอนาคต เป็นวิทยากรที่สร้างแรงบันดาลใจและมีส่วนร่วมได้นำเสนอผลงานในกว่า 20 ประเทศ ให้ทัศนะว่า สิ่งสำคัญคือต้องพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่าเหตุผลทางวิชาการ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ช่วยเราได้ดีในทุกด้านของชีวิต ซึ่งรวมถึงการแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความรับผิดชอบส่วนบุคคล และการจัดการความสัมพันธ์ทุกประเภทอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น ไม่ต้องสงสัยเลยว่านี่เป็นหนึ่งในกรอบความคิดที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้และการใช้ชีวิต ด้วยการใช้อย่างในโลกแห่งความเป็นจริง ครูสามารถสำรวจแนวคิดที่ช่วยให้ผู้เรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ครูต้องตระหนักถึงอุปสรรคและความท้าทายควบคู่ไปกับการสอนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สิ่งสำคัญที่สุดคือเราต้องค้นพบวิธีที่จะหลีกเลี่ยงสิ่งกีดขวางเหล่านี้ บทความนี้จะสำรวจอุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั่วไป 7 ประการ และวิธีหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

7 อุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ต้องระวัง

1. การคิดแบบอัตตาเป็นศูนย์กลาง (Egocentric Thinking) แม้ว่าพฤติกรรมการถือเอาตนเองเป็นศูนย์กลางจะไม่ค่อยโดดเด่นในวัยผู้ใหญ่ แต่การเอาชนะการถือเอาตนเองเป็นศูนย์กลางอาจเป็นกระบวนการที่ยาวนานตลอดชีวิต การคิดเอาตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นแนวโน้มตามธรรมชาติที่จะมองทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเอง การคิดประเภทนี้นำไปสู่การไม่สามารถเห็นอกเห็นใจผู้อื่นหรือวิเคราะห์และประเมินมุมมองต่างๆ นำเสรีที่คนเห็นแก่ตัวส่วนใหญ่ไม่เต็มใจหรือมองไม่เห็นข้อบกพร่องของตัวเอง สิ่งนี้จะเพิ่มความยากลำบากในการเอาชนะสิ่งกีดขวาง ในขณะที่ผู้เรียนอายุน้อยครุ่นคิดว่าตนเองเป็นใครและเหมาะสมกับจุดใด การคิดแบบอัตตาเป็นศูนย์กลางอาจชัดเจนขึ้น ท้ายที่สุดแล้ว พวกเขาต้องการประสบการณ์ โอกาสในการถกเถียง ระดมความคิด และโอกาสที่จะถามคำถามที่มีความหมายเพื่อรับรู้และเข้าใจมุมมองของผู้อื่น การสร้างห้องเรียนที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถช่วยให้ผู้เรียนสูญเสียความเห็นแก่ตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงความขัดแย้งทางสังคม ครูสามารถช่วยผู้เรียนคิดในเชิงนามธรรมมากขึ้นโดยชี้ให้เห็นความคิดเห็นและทัศนคติของผู้อื่น ครูควรส่งเสริมความเห็นอกเห็นใจในขณะที่ผู้เรียนไตร่ตรองมุมมอง ความคิดเห็น และความคิดของผู้อื่น

2. การคิดตามกลุ่ม (Groupthink) การคิดตามกลุ่มอาจนำไปสู่รูปแบบการตัดสินใจที่ไม่แข็งแรง เช่นเดียวกับการคิดแบบอัตตาเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นการยากที่จะเปลี่ยนแปลง การสลายการคิดแบบกลุ่มนี้สามารถทำได้โดยการให้แต่ละคนแยกตัวออกจากกลุ่ม และตั้งคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ความคิด และแนวคิดยอดนิยม สิ่งนี้อาจเป็นเรื่องยากเป็นพิเศษสำหรับวัยรุ่น แต่ครูสามารถมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความคิดและการกระทำที่เป็นอิสระของนักเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในห้องเรียนในขณะที่หลีกเลี่ยงรูปแบบการสอนแบบกลุ่มคิดได้ โดยขยายวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ สิ่งนี้ช่วยให้พวกเขาเชื่อมโยงและท้าทายการใช้เหตุผล ซึ่งทั้งสองอย่างนี้มีความสำคัญต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เรียนของเราได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมโดยตรงในการตัดสินใจเพื่อเตรียมพวกเขาให้พร้อมในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การคาดหวังให้พวกเขาตัดสินใจโดยการลองผิดลองถูกนั้นไม่เพียงพอ คำแนะนำในการอภิปรายและนำเสนอข้อโต้แย้งที่สร้างสรรค์

สามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ เมื่อผู้เรียนคุ้นเคยและทำซ้ำความสามารถในการคิดนี้ พวกเขาจะมีแนวโน้มที่จะคิด ตั้งคำถาม และวิเคราะห์มากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงลดโอกาสที่พวกเขาจะพัฒนามุมมองการคิดแบบกลุ่ม

3. ความคิดแบบฟุ้งซ่านไร้การควบคุม (Drone Mentality) ถ้าเรามีความคิดแบบฟุ้งซ่านไร้การควบคุม แสดงว่าเราไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวเรา ความคิดแบบฟุ้งซ่านสามารถเกิดขึ้นกับคนเราได้ตลอดเวลา กิจกรรมประจำวันมักนำไปสู่ความคิดฟุ้งซ่าน ซึ่งความคิดนี้สามารถป้องกันหรือทำให้สูญเสียทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ ความคิดลักษณะนี้เป็นอันตรายในห้องเรียนเพราะผู้เรียนจะลืมนิสัยตอบสนองต่อสถานการณ์ใหม่ นอกจากนี้ยังทำให้พวกเขาหลีกเลี่ยงความท้าทายเพื่อความง่ายและสะดวก ครูควรหลีกเลี่ยงสิ่งล่อใจ ในรูปแบบที่อาจนำไปสู่ผลกระทบทางความคิดในห้องเรียน ด้วยการหาความเชื่อมโยงกับสิ่งใหม่ๆ และสาขาใหม่ๆ อยู่เสมอ วิธีการสอนของพวกเขาจึงคงความสดใหม่และน่าสนใจได้ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมสภาพแวดล้อมสำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4. กระบวนการที่บุคคลในสังคมใดสังคมหนึ่งได้รับการฝึกฝนให้คิด เชื้อ รัลลิก ต้องการ และตอบสนองในลักษณะที่ได้รับความคิดเห็นชอบจากสังคมหรือหมู่คณะภายในนั้น (Social Conditioning) สมมติฐานที่ไม่พึงประสงค์และการเหมารวมนำไปสู่การตั้งเงื่อนไขทางสังคม สิ่งนี้ทำให้เราไม่ตระหนักว่าเรากำลังตั้งสมมติฐานและเหมารวมในตอนแรก ความสามารถในการคิดนอกกรอบเป็นคุณสมบัติที่ดี เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าตนเองถูกบังคับให้คิดในแบบใดแบบหนึ่ง ครูสามารถช่วยผู้เรียนประเมินความคิดของตนเองได้โดยช่วยให้พวกเขาตรวจสอบความคิดและความเชื่อของตนเอง สิ่งสำคัญคือต้องสอนความชัดเจน ความถูกต้อง และความยุติธรรมในรูปแบบการคิดของพวกเขา

5. ประสบการณ์ที่มีอคติ (Biased Experiences) อคติส่วนตัวสามารถขัดขวางการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ เพราะจะขัดขวางไม่ให้นักคิดมีความยุติธรรม อยากรู้อยากเห็น และใจกว้าง การคิดแบบอคตินี้ทำให้บุคคลไม่ใช้ประสบการณ์ เหตุผล และสามัญสำนึกในการตัดสินใจอย่างรอบรู้ ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนฟังพาดรรกะเพื่อเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ สิ่งนี้ทำร้ายพวกเขาในการประเมินความชัดเจนและความถูกต้องของความคิดของพวกเขา การให้งานที่มอบหมายโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามและการตอบสนองด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ครูสามารถแนะนำพวกเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

6. ความต้องการที่ชักนำให้บุคคลหรือกลุ่มงานรับรู้เพื่อปฏิบัติงานภายในกรอบเวลาที่กำหนด (Schedule Pressures) ข้อจำกัดด้านเวลามักเป็นอุปสรรคในการบูรณาการโอกาสในการเรียนรู้ที่สนับสนุนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คณะกรรมการทดสอบและการวัดผลการสอนที่ได้รับมักส่งผลให้ครูผู้สอนครอบคลุมเนื้อหาจำนวนมากในระยะเวลานั้น ด้วยการฝึกฝน การฝึกฝน และความอดทน ครูสามารถเรียนรู้กลยุทธ์ต่างๆ ที่ช่วยให้พวกเขาสร้างแบบจำลองพฤติกรรมความคิดในห้องเรียนได้อย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน สิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือครูต้องพยายามอย่างดีที่สุดเพื่อสร้างตารางการเรียนรู้ที่ไม่ถูกจำกัดด้วยเวลา บทเรียนการคิดอย่างมีวิจารณญาณควรมีความสำคัญสูงสุดเสมอ

7. ความเย่อหยิ่งและการไม่ยอมรับ (Arrogance and Intolerance) นักคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณที่แท้จริงไม่ต้อนรับความเย่อหยิ่งและการไม่ยอมรับในความคิดของพวกเขา พวกเขาจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับปัญหาด้วยกรอบความคิดที่คิดไม่ซื่อ หากปราศจากทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ บุคคลมักจะตอบสนองอย่างขาดสติและประมาทเลินเล่อต่อสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เราควรทำคือประเมินและรับผิดชอบต่อการเลือกของพวกเขาในขณะที่ยอมรับผลตอบแทนหรือผลที่ตามมาจากการเลือกเหล่านั้น ความเย่อหยิ่งและการไม่ยอมรับจะปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ และไม่มีที่ว่างสำหรับคำแนะนำอื่น ๆ สำหรับการแก้ปัญหา หากผู้เรียนเชื่อว่าไม่มีวิธีแก้ปัญหาที่ดีกว่านี้ ครูต้องให้นักเรียนตั้งคำถามถึงตรรกะของพวกเขา กระตุ้นให้พวกเขาถามคำถามต่อไปนี้:

- ฉันคิดอย่างไรกับหัวข้อนี้
- ทำไมฉันถึงคิดแบบนี้?
- ฉันเรียนรู้ข้อมูลนี้จากที่ใด
- ข้อมูลสื่อถึงอะไร?
- ฉันควรมองต่างออกไปหรือไม่?

ทำลายอุปสรรค (Breaking Down Barriers)

มีหลายวิธีในการหลีกเลี่ยงอุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ วิธีหนึ่งคือให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อที่ต้องการและเขียนรายงานที่แสดงให้เห็นถึงแนวทางที่หลากหลายในการแก้ปัญหาในหัวข้อที่เลือก ครูสามารถใช้สถานการณ์ในชีวิตจริง เช่น การซื้อรถยนต์ เป็นตัวอย่างในการเสริมสร้างทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ ครูสามารถให้ผู้เรียนอภิปรายขั้นตอนในการซื้อรถและวิธีการตัดสินใจที่ดีที่สุดโดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ เช่น รายได้ ตัวเลือกการชำระเงินดาวน์ ราคาประกันภัยรถยนต์ เป็นต้น อีกวิธีหนึ่งในการสอนทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณคือการเน้นย้ำว่าการตัดสินใจที่ผิดพลาดสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่แย่ได้อย่างไร เป้าหมายคือการแสดงให้เห็นว่าการทำผิดพลาดและผลที่ตามมาคือส่วนหนึ่งของการตัดสินใจโดยธรรมชาติ ที่สำคัญกว่านั้น การแก้ปัญหาเป็นทักษะที่ทรงพลังซึ่งจะส่งผลต่ออนาคตของนักเรียนแต่ละคนในเกือบทุกด้าน ครูเป็นกุญแจสำคัญในการมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนเช่นเดียวกับการใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ ทักษะเหล่านี้สามารถสร้างความแตกต่างในเชิงบวกในระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในห้องเรียนและตลอดชีวิตของนักเรียน แหล่งข้อมูลที่ดีที่สุดสำหรับครูและผู้เรียน การคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณนั้นซับซ้อนและยากยิ่งกว่าที่จะถ่ายโอนข้ามขอบเขต การสอนให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ จำเป็นต้องมีคำแนะนำที่ชัดเจนและตั้งใจ แต่ใครบอกว่ามันจะไม่สนุกไปด้วย ควรจะเป็นเช่นนั้น และเพื่อให้สิ่งต่างๆ ง่ายขึ้น Crockett ได้สร้าง Critical Thinking Companion นี่เป็นบทสรุปที่สำคัญสำหรับครูยุคใหม่ เต็มไปด้วยเกม กิจกรรม ปริศนา บทเรียน เกณฑ์การประเมิน และอื่นๆ อีกมากมาย เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะช่วยให้ผู้เรียนเอาชนะอุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณในชีวิต

Metivier (2022) เป็นผู้สร้าง Magnetic Memory Method ที่ได้รับการยกย่องและเป็นผู้เขียนหนังสือขายดีหลายเล่มในหัวข้อเรื่องความจำและการเรียนรู้ภาษา ได้เขียนบทความชื่อ 9 อุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณที่ร้ายแรงและวิธีจัดการ (9 Deadly Critical Thinking Barriers (And How to Eliminate Them)) ได้ให้ทักษะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาว่า หาก

ต้องการทราบสาเหตุใต้อุปสรรคที่ใหญ่ที่สุดในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงร้ายกาจ คำตอบนั้นง่าย กล่าวคือเป็นเพราะสิ่งเหล่านี้ซ่อนอยู่ในตัวเรา และถ้าเราไม่รู้ว่าคุณอุปสรรคเหล่านี้ขวางกั้นเราและทำให้ความสามารถในการคิดของเราระเบิดออกมา เราก็ไม่มีอำนาจที่จะปรับปรุงสถานการณ์ของเราเอง เริ่มจากตอนนี้ เรามาระบุและขจัดอุปสรรคที่ใหญ่ที่สุด เมื่อเรามีความชัดเจนของจิตใจมากขึ้นเพียงแค่ว่า สิ่งนั้นคืออะไรและจะกำจัดออกไปจากชีวิตได้อย่างไร อุปสรรคที่พบบ่อยที่สุด 9 ประการในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (และวิธีเอาชนะพวกเขา) ขณะที่อ่านรายการนี้ให้เราจดบันทึก เขียนสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาที่ใหญ่ที่สุดสำหรับตนเอง จากนั้นให้เวลาในปฏิทินของเราเพื่อจัดการกับแต่ละอย่าง มั่นใจได้เลย ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง และเมื่อเราทำเช่นนั้น ความสามารถในการคิดอย่างอิสระของเราก็จะระเบิดออกมาดังนี้

1. เอาแต่ใจตัวเองหรือการคิดแบบเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง (Letting The World Revolve Around You) คนเราส่วนใหญ่มักจะคุยกับตนเองภายในใจ และเป็นเรื่องปกติที่จะรวมตัวเองและประสบการณ์ของตนเองไว้ในหัวข้อที่ตนเองคิด แต่ผู้ที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ยอดเยี่ยมจะทราบวิธีปรับ SRIN (Self-referential Inner Narrative) ตามบริบทของตน SRIN คืออะไร บางคนเรียกสิ่งนี้ว่าจิตใจที่วุ่นวาย "บลา บลา บลา" แต่ไม่ว่าเราจะเรียกสิ่งนี้ว่าอะไร หากเราไม่สามารถคิดถึงบริบทที่ใหญ่กว่าตัวเราโดยตรงได้ ก็จะไม่สามารถคิดเชิงวิจารณ์ได้ นี่คือสิ่งที่ต้องทำแทน:

- สังเกตเมื่อเราพูดหรือคิดเช่น "ฉันไม่รู้จักเป็นการส่วนตัวว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นกับใคร"
- หยุดและคิดถึงบริบทที่ใหญ่ขึ้นในระดับพื้นที่ใกล้เคียง เมืองของเรา ภูมิภาคของเรา ประเทศของเราทวีปของทวีป ซีกโลกของเรา และโลก ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงวาทะทั้งหมด
- จินตนาการหัวข้อผ่านสายตาของบุคคลอื่นอย่างน้อยหนึ่งคน โดยการศึกษาความทรงจำเกี่ยวกับอัตชีวประวัติ สิ่งนี้เรียกว่าการเปลี่ยนจากมุมมองภาคสนามไปสู่มุมมองของผู้สังเกตการณ์
- ถามเกี่ยวกับสิ่งที่จะเป็นจริงแม้ว่าจะไม่มีอยู่จริง สำหรับความช่วยเหลือเพิ่มเติม ตัวอย่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณเหล่านี้จะช่วยให้เราคิดผ่านมุมมองอื่นๆ

2. ขาดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Lack of critical thinking skills) หากเราต้องการขจัดอุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เรากำลังประสบอยู่ การศึกษาบางอย่างจะมีส่วนร่วม หนังสือเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีมากมายและคุ้มค่ากับการใช้เวลาไปกับสิ่งที่ดีที่สุด มองหาหนังสือที่มีตัวอย่างและแบบฝึกหัด นักเรียนเดินถือหนังสือ เรายังต้องการคิดถึงเป้าหมายเฉพาะสำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เรา มี ตัวอย่างเช่น เราต้องการที่จะคิดให้ดีขึ้นในฐานะนักเรียนที่เตรียมเข้าโรงเรียนกฎหมายหรือไม่ หรือเราต้องการทักษะการคิดเพื่อที่จะเป็นผู้สนับสนุนที่ดีขึ้นให้กับครอบครัวหรือเพื่อนบ้านของเรา การตั้งเป้าหมายสามารถช่วยแนะนำแหล่งข้อมูลที่เราเลือกและแผนการศึกษาและการปฏิบัติของเรา

3. ไม่รู้จักอคติทางปัญญาของตนเอง (Not knowing your cognitive biases) เราทุกคนถูกรวมอยู่ในความคิดที่ผิดพลาดอย่างร้ายแรง แต่เราไม่ได้ทำคนเดียว โกลจากมัน. ในความเป็นจริง เนื่องจากเราทุกคนทำงานจากการมีสมองของมนุษย์ นักจิตวิทยาจึงได้ระบุรูปแบบ สิ่งเหล่านี้เรียกว่าอคติทางปัญญา สิ่งที่คุณเขียนประสบการณ์ข้างแยะเรียกว่า "ความลำเอียงใหม่" โดยพื้นฐานแล้วมันเป็นเรื่องน่าดึงดูดมากสำหรับผู้เขียนที่จะตัดสินความเป็นจริงจากเหตุการณ์ล่าสุด แทนที่จะดู

ขอบเขตกว้างๆ ของประวัติศาสตร์ ผู้เขียนใช้เคล็ดลับทั้งหมดในหน้านี้เพื่อรับมือและปรับปรุง วิธีหนึ่งที่เป็นประโยชน์มากที่สุดคือการมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างต่อเนื่องกับเพื่อนๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในขณะที่ผู้เขียนอ่านประวัติศาสตร์ต่อไป ปราสาทที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ยิ่งเรารู้และถกเถียงกันมากเท่าไร เราก็ยิ่งนึกถึงอคติเช่นนี้โดยอัตโนมัติ อคติทางปัญญาใดที่แข็งแกร่งที่สุดในชีวิตของเรา

4. ความรีบเร่ง (Being in a hurry) เราทุกคนต่างก็เร่งรีบเป็นบางครั้ง ความรีบเร่งก็เป็นหนึ่งในความท้าทายในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ยิ่งใหญ่ที่สุดเช่นเดียวกัน หากเราไม่หยุดและคิดความผิดพลาดนั้นง่ายกว่ามากที่จะทำ หนึ่งในเครื่องมือที่ผู้เขียนโปรดปราน เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เขียนไม่รีบร้อนตัดสินใจโดยไม่คิดถึงเรื่องนั้นเรียกว่า W.R.A.P.

- ขยายตัวเลือกของคุณ (Widen Your Options)
- การทดสอบความเป็นจริง (Reality Test)
- บรรลุระยะทาง (Attain Distance)
- เตรียมที่จะล้มเหลว (Prepare To Fail)

อย่างที่เห็น ยังมีเครื่องมือที่จะช่วยให้เราช้าลง นอกจากนี้ยังเป็นทางเลือกที่เหนือกว่าในการ "เชื่อมั่นในสัญชาตญาณของตนเอง" ในความเป็นจริง Chip และ Dan Heath ผู้คิดเรื่องนี้ในหนังสือของพวกเขา ได้ทำการค้นคว้ามากมายเกี่ยวกับหนังสือเล่มนี้ พวกเขาแสดงให้เห็นว่าการพึ่งพาสัญชาตญาณมักจะเป็นอันตรายมาก (และมักเป็นอคติทางความคิดที่ผลักดันให้เราต้องพึ่งพามันอยู่ดี) เราจะจำวิธีใช้ W.R.A.P. ได้อย่างไร เทคนิคคือ เราต้องคิดลึกเข้าไปในทุกขั้นตอนของหน่วยความจำของเรา

5. ขาดความเข้าใจในวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Lack Of Scientific Literacy) น่าเสียดายที่ผู้คนจำนวนมากออกจากโรงเรียนโดยไม่รู้ว่าจะประเมินงานวิจัยอย่างไร พวกเขามักมีทักษะการคิดเลขจำกัด นอกจากนี้ พวกเขายังแทบไม่เข้าใจหลักการสำคัญบางประการของวิทยาศาสตร์ เช่น:

- การสุ่มตัวอย่างและความสามารถทั่วไป
- ความน่าจะเป็นและความบังเอิญ
- ความสัมพันธ์และสาเหตุ
- แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น
- เหตุผลเชิงตรรกะ

เพื่อขจัดอุปสรรคเหล่านี้ออกไปจากชีวิตของเรา อย่าลืมเรียนรู้ว่าวิทยาศาสตร์นั้นเกี่ยวข้องกับอะไร นี่คือการเข้าใจที่สามารถช่วยชีวิตเราตามที่เราคิดได้ดีขึ้น

6. ความอ่อนล้า (Exhaustion) ในบรรดาอุปสรรคทั่วไปในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การไม่ได้พักผ่อนอย่างเพียงพอจะทำให้ลายความสามารถในการตัดสินใจของเรา การนอนหลับและความจำเป็นของคู่กัน เราต้องจำไว้ว่าให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตั้งแต่แรก โปรดอย่าลืมหิวพิเศษในการพักผ่อนของตนเอง

7. ขาดทักษะในการสื่อสาร (Lack Of Communication Skills) การคิดเป็นมากกว่าถนนสองทาง เป็นเครือข่ายที่ซับซ้อนของทางด่วน ทางหลวง ถนน และทางตันมากมาย เราต้อง

สื่อสารกับผู้คนมากมายและต้องทำให้ดี บางคนมีคำศัพท์ไม่มากพอจึงต้องเรียนรู้วิธีจำคำศัพท์เพิ่มเติม บางคนขาดทักษะในการเขียน แต่หลายๆคนยังไม่สามารถอ่านได้เร็วพอที่จะพูดและเขียนได้มากพอที่จะสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีหนึ่งในการปรับปรุงในด้านเหล่านี้คือการสร้างเป้าหมายการวิจัยและการสื่อสาร 90 วัน ตัวอย่างเช่น “ฉันใช้เวลา 90 วันในการเรียนรู้ศิลปะแห่งความทรงจำในศตวรรษที่ 16 ในการฝึกสร้างทักษะการสื่อสาร ฉันได้พูดคุยกับผู้คนมากมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ เขียนบ่อยๆ และอ่านคำแนะนำที่ได้รับจากผู้อื่น หากต้องการจัดอุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ให้ใช้เวลา 90 วันข้างหน้าอ่านเรื่องนี้” ลองค้นหากลุ่มสนทนา เริ่มบล็อกหรือบันทึกส่วนตัวเกี่ยวกับสิ่งที่เรากำลังเรียนรู้จะช่วยให้เราได้อย่างมาก

8. กลัวความล้มเหลว (Fear Of Failure) หลายคนกลัวที่จะทำผิดพลาดจนไม่เคยลงมือทำการคิดอย่างมีวิจารณญาณก็คือการกระทำ หากเราไม่เคยเริ่มต้น เราจะไม่สามารถเรียนรู้จากความผิดพลาดที่เราจะทำได้ขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อุปสรรคนั้นวนเรากลับไปปัญหาของ อัดตา และ SRIN เราอาจจะปกป้องตัวเองมากเกินไปเพราะเราติดอยู่ในวงจรอ้างอิงตัวเอง วิธีที่จะผ่านพ้นสิ่งนี้ได้คือ:

- การรับรู้ปัญหา
- มุ่งมั่นที่จะผ่านพ้นมันไปให้ได้
- วางแผนว่าจะเริ่มเสี่ยงเมื่อไหร่

ชัยชนะอย่างรวดเร็วอย่างหนึ่งคือการเข้าร่วมชมรมได้ทันที สิ่งนี้จะให้กำหนดเวลาการประชุมและหัวข้อเฉพาะที่เราต้องเตรียม เราจะขจัดสิ่งกีดขวางทั่วไปนี้ออกไปได้ในเวลาไม่นาน

9. การนำเสนอกระทันหัน (Inability To Improvise) ในบรรดากลยุทธ์การคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้งหมดนั้น เราต้องสามารถคิดได้ด้วยตัวของเราเอง เหตุผลหนึ่งที่ผู้คนกลัวความล้มเหลวมากก็คือพวกเขาไม่ชินกับการอ้าปากพูด กลัวผิดพลาด ทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ การเรียนรู้จากการการกล่าวสุนทรพจน์จำนวนมากการนำเสนอประเภทต่างๆทำให้เราได้เรียนรู้และจดจำเกี่ยวกับตรรกศาสตร์และปรัชญามากมาย ใช้เวลาเรียนรู้ภาษาเพื่อก้าวข้ามอุปสรรคนี้ การฝึกพูดในภาษาใหม่จะทำให้เรามีความคล่องแคล่วทางวาจา ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการพูด โดยไม่ต้องเตรียมตัวมาก่อน ในภาษาของเราเอง

Eggcellent Work (2022) เป็นเว็บไซต์ เพื่อพัฒนาให้ผู้ที่มีความเป็นมืออาชีพด้านการทำงานมีทิศทางที่ต้องการ เพื่อยกระดับในอาชีพการงาน (และชีวิต) ได้เขียนบทความชื่อ 12 อุปสรรคทั่วไปในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (และวิธีเอาชนะ) (12 Common Barriers To Critical Thinking (And How To Overcome Them)) ได้ให้ทัศนะด้วยสำนวนภาษาแบบสนทนาว่า อย่างที่เราทราบการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นต่อความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน น่าเสียดายที่อุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถขัดขวางความสามารถของบุคคลได้ งานชิ้นนี้จะกล่าวถึงอุปสรรคภายในและภายนอกที่พบได้บ่อยที่สุดในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสิ่งที่เราควรทำหากมีสิ่งกีดขวางขัดขวางความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเรา

ความท้าทายในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เรารู้อยู่แล้วว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณคือกระบวนการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์หรือบุคคล เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง โดยปกติคนเราใช้วิจารณญาณที่ได้รับจากกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการตัดสินใจที่สำคัญ และตัวเลือกที่เราเลือกจะส่งผลกระทบต่อเราใน

ที่ทำงาน ความสัมพันธ์ ตลอดจนเป้าหมายและความสำเร็จในชีวิต อุปสรรคมากมายในการคิดอย่างมี
วิจรรย์ญาณ อาจทำให้เราใช้วิจรรย์ญาณผิดเพี้ยนไป สิ่งนี้อาจเกิดขึ้นได้แม้ว่าเราจะมีข้อมูลและ
ข้อมูลมีจำนวนมากก็ตาม ผลที่ได้คือ เราตัดสินใจได้ไม่ดีหรือไม่ได้ผล แทนที่จะเลือกตัวเลือกที่สามารถ
ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของเราได้ สิ่งเหล่านี้คืออุปสรรคอันดับต้นๆ ที่ขัดขวางและบิดเบือน
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1. ใช้อารมณ์แทนตรรกะ (Using Emotions Instead of Logic) การไม่สามารถจัด
อารมณ์ของตนเองออกจากการวิเคราะห์ความคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณเป็นหนึ่งในอุปสรรคที่ใหญ่ที่สุด
ของกระบวนการ ผู้คนทำผิดพลาดเหล่านี้โดยส่วนใหญ่ในขอบเขตของความสัมพันธ์เมื่อเลือกคู่โดย
พิจารณาจากวิธีที่พวกเขา "ทำให้พวกเขา รู้สึก" แทนที่จะเป็นข้อมูลที่รวบรวม วิธีที่ถูกต้องในการ
ตัดสินใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์คือการใช้ข้อเท็จจริง ข้อมูล ความคิดเห็น และสถานการณ์ทั้งหมดเพื่อ
ทำการตัดสินใจขั้นสุดท้าย หลายครั้งที่ผู้คนใช้หัวใจแทนความคิดของตน อารมณ์สามารถขัดขวางการคิด
อย่างมีวิจรรย์ญาณในแวดวงการทำงานได้เช่นกัน ตัวอย่างหนึ่งคือพนักงานที่ตอบสนองในทางลบต่อ
การตัดสินใจทางธุรกิจ การเปลี่ยนแปลง หรือกระบวนการโดยไม่รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลนั้นก็บ่งชี้ว่าอาจถูกตัดขาดจากการขาดความคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณของคนเหล่านั้น
แทนที่จะถูกกอบกู้ด้วยการสืบสวนเพิ่มเติมและปฏิกิริยาที่มีเหตุผล

2. อคติส่วนตัว (Personal Biases) อคติส่วนตัวอาจมาจากประสบการณ์ด้านลบในอดีต
คำสอนที่บิดเบือน และแรงกดดันจากคนรอบข้าง พวกเขาสร้างอุปสรรคใหญ่ในการคิดอย่างมี
วิจรรย์ญาณเพราะบดบังความใจกว้างและความยุติธรรม ตัวอย่างหนึ่งคือความกลัวในการจ้างคน
เพราะเชื้อชาติ อายุ ความชอบทางศาสนา หรือทัศนคติที่เฉพาะเจาะจง ผู้จ้างงานที่หลีกเลี่ยงการใช้
ความคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณโดยยอมรับว่าอคติของตนเป็นความจริง ดังนั้น กระบวนการทั้งหมดของ
การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ที่วัตถุประสงค์จึงหายไปในขณะที่ตัดสินใจ

3. ความดื้อรั้น (Obstinance) ความดื้อรั้นมักจะทำลายกระบวนการคิดอย่างมี
วิจรรย์ญาณ บางครั้งผู้คนมักหมกมุ่นอยู่กับความถูกต้องจนมองไม่เห็นภาพรวม การคิดภาพใหญ่เป็น
ส่วนใหญ่ของการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ หากไม่มีสิ่งนี้ การตัดสินใจและการเลือกทั้งหมดจะผลิผล
และไม่สมบูรณ์

4. ความไม่เชื่อ (Unbelief) เป็นเรื่องยากที่คนๆ หนึ่งจะทำสิ่งที่เขาหรือเธอไม่เชื่อ
นอกจากนี้ยังท้าทายที่จะมีส่วนร่วมในสิ่งที่ดูเหมือนซับซ้อน หลายคนไม่คิดวิพากษ์เพราะพวกเขาเชื่อ
ว่าพวกเขาต้องเป็นนักวิชาการจึงจะทำเช่นนั้นได้ ความจริงก็คือทุกคนสามารถคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ
ได้ ได้โดยปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้:

1. รวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด
2. มีความคิดเห็น แต่เปิดใจที่จะเปลี่ยนแปลง
3. เข้าใจว่าสมมติฐานไม่ใช่ความจริง และความคิดเห็นไม่ใช่ข้อเท็จจริง
4. คิดเกี่ยวกับสถานการณ์ บุคคล หรือปัญหาจากมุมมองต่างๆ
5. ประเมินข้อมูลทั้งหมดอย่างละเอียด
6. ถามคำถามง่ายๆ แม่นยำ และมากมาย
7. ใช้เวลาในการสังเกต

8. อย่างกลัวที่จะใช้เวลากับปัญหา
9. ขอข้อมูลหรือข้อมูลเพิ่มเติม
10. ทำให้มันสมเหตุสมผล

5. กลัวความล้มเหลวหรือการเปลี่ยนแปลง (Fear of Failure or Change) ความกลัวการเปลี่ยนแปลงและความล้มเหลวมักจะขัดขวางกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของคุณ เพราะสิ่งเหล่านี้ไม่อนุญาตให้มีการคิดนอกกรอบ บางครั้ง วิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการแก้ปัญหา ก็คือการเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงบางอย่าง การเปลี่ยนแปลงนั้นอาจเป็นวิธีอื่นในการทำบางสิ่ง การยุติความสัมพันธ์ หรือการเปลี่ยนตำแหน่งในที่ทำงาน ความกลัวสามารถปิดกั้นสถานการณ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมดในวงจรการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลที่ตามมามักจะเป็นความคิดแบบมิติเดียว

6. การคิดแบบเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric Thinking) การคิดแบบเอาตัวเองเป็นศูนย์กลางยังเป็นอุปสรรคหลักอย่างหนึ่งในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มันเกิดขึ้นเมื่อคน ๆ หนึ่งตรวจสอบทุกสิ่งผ่านเลนส์ "ฉัน" การประเมินบางสิ่งบางอย่างอย่างเหมาะสมจำเป็นต้องให้แต่ละคนเข้าใจและพิจารณามุมมอง ชะตากรรม เป้าหมาย ข้อมูลป้อนเข้า ฯลฯ ของผู้อื่น

7. ข้อสันนิษฐาน (Assumptions) สมมติฐานเป็นปัจจัยลบอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สิ่งเหล่านี้เป็นอันตรายต่อกระบวนการเพราะทำให้เกิดการบิดเบือนและการตัดสินใจผิดพลาด เมื่อใช้สมมติฐาน บุคคลอาจแทรกอคติที่ไม่ถูกต้องเข้าไปในขั้นตอนของกระบวนการคิดโดยไม่รู้ตัวและส่งผลกระทบต่อตัดสินใจขั้นสุดท้าย ไม่ควรสันนิษฐานใดๆ เกี่ยวกับบุคคล ตัวตน หรือสถานการณ์ เพราะอาจผิดพลาดได้ 100 เปอร์เซ็นต์ วิธีที่ถูกต้องในการจัดการกับข้อสันนิษฐานคือการจัดเก็บไว้ในหมวดหมู่ความคิดที่แยกจากกันของความเป็นไปได้ จากนั้นใช้ข้อมูลและหลักฐานอื่นๆ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องหรือทำให้เป็นโมฆะ XYZ อาจเป็นสาเหตุที่ ABC เกิดขึ้น แต่ไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลเพียงพอที่จะสรุปได้ แนวคิดเดียวกันนี้เป็นจริงสำหรับความเป็นไปได้ที่เหลือ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงก่อนที่จะยอมรับว่าเป็นความจริง

8. การคิดตามกลุ่ม (Group Thinking) การคิดตามกลุ่มเป็นอีกหนึ่งอุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่สามารถปิดกั้นการตัดสินใจที่ถูกต้องและการตัดสินใจที่คลุ้มเคลือ คล้ายกับการกดดันจากเพื่อนโดยที่คนๆ นั้นจะมีมุมมองต่อคนรอบข้างเพื่อหลีกเลี่ยงการมองว่า "แตกต่าง" สิ่งกีดขวางนี้เป็นอันตรายเพราะมันส่งผลต่อความคิดของคนบางคนเกี่ยวกับสิ่งที่ถูกและผิด พบได้บ่อยที่สุดในหมู่วัยรุ่น ตัวอย่างหนึ่งคือความคิด "ใครๆ ก็ทำกัน (เสพยา กลั่นแกล้ง) ฉันทงก็ควรทำ" น่าเสียดายที่บางครั้งสิ่งกีดขวางนี้อาจทะลักเข้ามาในที่ทำงานและทำให้สภาพแวดล้อมมีตมเม เมื่อพนักงานไม่สามารถคิดด้วยตนเองได้ พนักงานอาจลงเอยด้วยการทำลายนโยบาย มีส่วนร่วมในพฤติกรรมเชิงลบหรือคุกคามพนักงานที่ไม่ปฏิบัติตาม การคิดแบบกลุ่มยังสามารถบิดเบือนความคิดเห็นของใครบางคนเกี่ยวกับบุคคลอื่น ก่อนที่บุคคลนั้นจะได้รับโอกาสในการรวบรวมข้อเท็จจริงและประเมินบุคคลนั้นด้วยตัวเอง เราเคยได้ยินเรื่องแคมเปญป้ายสี พวกเขาทำงานได้ดีกับเป้าหมายเพราะฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ได้ใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเลย

9. ความหุนหันพลันแล่น (Impulsivity) ความหุนหันพลันแล่นคือแนวโน้มที่จะทำสิ่งต่างๆ โดยไม่ต้องคิด มันข้ามไปทุกขั้นตอนในกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและตรงไปยังสิ่งที่รู้สึกดีในขณะนั้น การลดนิสัยต้องอาศัยการฝึกฝนและการอุทิศตน ขั้นตอนแรกคือจัดสรรเวลาเมื่อความ

หุ่นหันพลันแล่นมาคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ทุกด้าน คนหุ่นหันพลันแล่นอาจใช้เวลาสักครู่ในการพัฒนา กลยุทธ์การคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดี แต่อาจใช้เวลา

10. ไม่รู้ว่าข้อเท็จจริงและความคิดเห็นคืออะไร (Not Knowing What's Fact and Opinion) การคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องการให้นักคิดรู้ความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ความคิดเห็นคือข้อความที่อ้างอิงจากกระบวนการประเมินของผู้อื่น และกระบวนการเหล่านั้น อาจไม่มีความสำคัญหรือการวิเคราะห์ ข้อเท็จจริงเป็นข้อมูลที่ปราศจากอารมณ์และเป็นกลางซึ่งเราสามารถตรวจสอบได้ ตัวอย่างสถิติและตำราวิชาการ

11. มุ่งเน้นไปที่เป้าหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมตนเองมากกว่าเป้าหมายที่เกี่ยวกับการเอาชนะผู้อื่น (Having a Highly Competitive Nature) ความคิดแบบ "การชนะ" สามารถบดบัง การประเมินปัญหา งาน หรือบุคคลอย่างยุติธรรมและเป็นกลาง และบั่นทอนความคิดอย่างมี วิจารณญาณ คนที่คิดแข่งขันอาจมองไม่เห็นว่าจะไร้อะไรจะไร้อะไรเพื่อบรรลุเป้าหมายที่เห็นแก่ตัวด้วยวิธี นั้น

12. ยอมรับตามคำกล่าวของคนที่มีชื่อเสียง (Basing Statements on Popularity) ปัญหานี้แพร่หลายในโลกปัจจุบัน คนจำนวนมากจะยอมรับอะไรก็ตามที่คนดัง บุคคลสำคัญทาง การเมือง หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงกล่าวว่าเป็นข่าวประเสริฐ แต่เป็นการดิศเครดิตหรือลดคุณค่าความ คิดเห็นของผู้อื่น นักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ชำนาญวิธีแยกสิ่งที่กำลังพูดออกจากผู้ที่พูด และ ดำเนินการตามขั้นตอนการตรวจสอบที่จำเป็น

วิธีเอาชนะอุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

หากเราสามารถระบุอุปสรรคใด ๆ ที่กล่าวถึงข้างต้นได้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณของเรา อาจมีข้อบกพร่อง นี่คือการเคล็ดลับบางประการในการเอาชนะอุปสรรคดังกล่าว:

1. รู้ข้อบกพร่องของตนเอง (Know your flaws) ขั้นตอนแรกในการปรับปรุงทุกสิ่งคือการ รู้และยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง หากเราทำได้ แสดงว่าเราใช้กลยุทธ์การคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ ดีขึ้นแล้วครั้งหนึ่ง

2. ไม่ใช้อารมณ์ของตนเอง (Park your emotions) ใช้ตรรกะ ไม่ใช่อารมณ์ เมื่อเรา ประเมินบางสิ่งเพื่อตัดสินใจ ไม่ใช่เวลาที่จะคิดด้วยหัวใจของตนเอง

3. นึกถึงผู้อื่น (Be mindful of others) พยายามเอาตัวเองเข้าไปอยู่ในจุดยืนของคนอื่น เพื่อทำความเข้าใจจุดยืนของพวกเขา ความเห็นอกเห็นใจเล็ก ๆ น้อย ๆ

4. หลีกเลี่ยงการคิดขาวดำ (Avoid black-and-white thinking) ให้เข้าใจว่ามีวิธีการ แก้ปัญหาหรือบรรลุเป้าหมายมากกว่าหนึ่งวิธีเสมอ นอกจากนี้ ให้พิจารณาว่าไม่ใช่ทุกคนจะเลว ทั้งหมดหรือดีทั้งหมด

5. กล้าที่จะไม่เป็นที่ยอมรับ (Dare to be unpopular) หลีกเลี่ยงการตัดสินใจเพื่อเอาใจคน อื่น ให้ประเมินข้อมูลทั้งหมดและทำการตัดสินใจที่เราารู้สึกว่าดีที่สุด

6. ไม่ยอมรับโดยขาดการใช้วิจารณญาณประเมิน (Don't assign unjustified merit) อย่าถือว่าใครบางคนกำลังพูดความจริงหรือให้ข้อมูลที่ถูกต้องมากกว่าแก่เรา เพราะชื่อหรือสถานะ ของเขาหรือเธอ ควรประเมินความคิดเห็นของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

7. หลีกเลี่ยงการตัดสินผู้อื่น (Avoid judging others) พยายามขจัดอคติออกจากกระบวนการตัดสินใจของตนเอง นั่นจะทำให้พวกเขายุติธรรมและเที่ยงธรรม

8. อดทนกับตัวเอง (Be patient with yourself) ใช้เวลาทั้งวันเพื่อแยกแยะสถานการณ์หรือปัญหาและแก้ไขปัญหานั้น อย่าด่วนตัดสินใจอย่างเร่งรีบ

9. ยอมรับมุมมองที่แตกต่าง (accept different perspectives) ไม่ใช่ทุกคนที่จะเห็นด้วยกับเราหรือบอกเราในสิ่งที่เราต้องการได้ยิน

10. ยอมรับการเปลี่ยนแปลง (Accept different points of view) อย่างลัวที่จะเปลี่ยนแปลงบางสิ่งหรือลองทำอะไรใหม่ๆ การคิดนอกกรอบเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตอนนี้เรารู้คำตอบสำหรับคำถามที่ว่า "อะไรคือความท้าทายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ" ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับอุปสรรคในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อปรับปรุงกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของตนเอง และทำการตัดสินใจที่ดีต่อสุขภาพและเป็นประโยชน์มากขึ้นสำหรับทุกคน

สรุป จากทัศนะของ Talent Lens (2020), Health Stream (2021), Crockett (2021), Metivier (2022), และ Eggcellent Work (2022) ดังกล่าวข้างต้น สรุปปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้ดังนี้

1. ความเข้าใจผิด (Misunderstanding)
2. ไม่เต็มใจที่จะวิจารณ์/เป็นกลาง (Unwillingness to critique/ be objective)
3. ความรู้ไม่เพียงพอ (Insufficient knowledge)
4. ตั้งสมมติฐานที่ไม่จำเป็น (Unnecessary assumptions)
5. ความลำเอียงและอารมณ์ส่วนบุคคล (Personal bias and emotions)
6. ความจำกัดของพื้นที่คลินิก (Limited Clinical Space)
7. มีแนวโน้มที่จะส่งผลให้เกิดความล้มเหลว อันตราย หรือการบาดเจ็บ (High Risk)
8. มีประสบการณ์จำกัด (Limited Experience)
9. ขาดมาตรฐานการติดตามและการวัดผล (Monitoring and Measuring)
10. การคิดตามกลุ่ม (Groupthink)
11. ความคิดแบบฟุ้งซ่านไร้การควบคุม (Drone Mentality)
12. กระบวนการที่บุคคลในสังคมใดสังคมหนึ่งได้รับการฝึกฝนให้คิด เชื่อ รู้สึก ต้องการ และตอบสนองในลักษณะที่ได้รับความคิดเห็นชอบจากสังคมหรือหมู่คณะภายในนั้น (Social Conditioning)
13. ประสบการณ์ที่มีอคติ (Biased Experiences)
14. ความต้องการที่ชักนำให้บุคคลหรือกลุ่มงานรับรู้เพื่อปฏิบัติงานภายในกรอบเวลาที่กำหนด (Schedule Pressures)
15. ความเย่อหยิ่งและการไม่ยอมรับ (Arrogance and Intolerance)
16. เอาแต่ใจตัวเองหรือการคิดแบบเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง (Letting The World Revolve Around You / Egocentric Thinking)
17. ขาดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Lack of critical thinking skills)

18. 'ไม่รู้จักอคติทางปัญญาของตนเอง (Not knowing your cognitive biases)
19. ความรีบเร่ง (Being in a hurry)
20. ขาดความเข้าใจในวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Lack Of Scientific Literacy)
21. ความอ่อนล้า (Exhaustion)
22. ขาดทักษะในการสื่อสาร (Lack Of Communication Skills)
23. กลัวความล้มเหลว (Fear Of Failure)
24. การนำเสนอกระทันหัน (Inability To Improvise)
25. ใช้อารมณ์แทนตรรกะ (Using Emotions Instead of Logic)
26. อคติส่วนตัว (Personal Biases)
27. ความดื้อรั้น (Obstinance)
28. ความไม่เชื่อ (Unbelief)
29. กลัวความล้มเหลวหรือการเปลี่ยนแปลง (Fear of Failure or Change)
30. ความหุนหันพลันแล่น (Impulsivity)
31. 'ไม่รู้ที่ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นคืออะไร (Not Knowing What's Fact and Opinion)
32. มุ่งเน้นไปที่เป้าหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมตนเองมากกว่าเป้าหมายเกี่ยวกับการเอาชนะผู้อื่น (Having a Highly Competitive Nature)
33. ยอมรับตามคำกล่าวของคนที่มีชื่อเสียง (Basing Statements on Popularity)

การประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Stapleton (2011) เป็นนักการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยฮ่องกง ได้เขียนบทความวิจัยเรื่องการสำรวจทัศนคติต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของครูโรงเรียนมัธยมฮ่องกง: ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบาย (A survey of attitudes towards critical thinking among Hong Kong secondary school teachers: Implications for policy change) ได้อธิบายว่า คำว่า "การคิดอย่างมีวิจารณญาณ" (CT) มักพบในเอกสารนโยบายการศึกษาในส่วนที่สรุปเป้าหมายของหลักสูตร แม้จะมีความถี่ในชื่อนี้ แต่ความเข้าใจที่ชัดเจนในหมู่ครูเกี่ยวกับความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (CT) นั้นยังขาดอยู่ ในการศึกษาครั้งนี้ ครูโรงเรียนมัธยมจำนวน 72 คนในฮ่องกงได้รับการสำรวจและสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเชื่อของพวกเขาเกี่ยวกับความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (CT) ผลการวิจัยพบว่าแม้ว่าครูจะมีความคิดเกี่ยวกับคำศัพท์อยู่บ้าง แต่ก็มีแนวโน้มที่จะแคลง นอกจากนี้ พวกเขายังแสดงการสนับสนุนอย่างมากสำหรับการรวม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (CT) ไว้ในหลักสูตร ในขณะที่เดียวกันก็แสดงความปรารถนาที่จะฝึกอบรมวิธีการสอน การค้นพบนี้ชี้ให้เห็นถึงคำจำกัดความที่แม่นยำยิ่งขึ้นของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (CT) ในเอกสารทางการศึกษา ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) ดังนี้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง (strongly agree) ; 5 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (strongly disagree)

1. ฉันมีความคิดที่ชัดเจนว่าคำว่า "การคิดอย่างมีวิจารณญาณ" หมายถึงอะไร

2. การสอนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นส่วนสำคัญในงานของฉันในฐานะครู
3. ฉันสร้างคำอธิบายการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแบบฝึกหัดในบทเรียนส่วนใหญ่ของฉัน
4. โดยทั่วไปแล้วนักเรียนฮองกงเก่งเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
5. ไม่จำเป็นต้องเพิ่มบทบาทของการคิดอย่างมีวิจารณญาณเข้าไปในหลักสูตร
6. ไม่ใช่หน้าที่ของครูที่จะสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในห้องเรียน
7. การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องที่ฉันสอน
8. ครูต้องการการฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีสอนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Sarigoz (2012) เป็นอาจารย์ที่ Hatay Mustafa Kemal University ได้สร้างแบบประเมินเพื่อทำการศึกษารื่อง การประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Assessment of the High School Students' Critical Thinking Skills) มีข้อความถามในแบบประเมินดังนี้

1. เมื่อฉันเจอเรื่องใดก็พิจารณาด้วยอคติโดยไม่ยั้งคิด
2. เมื่อฉันเจอเรื่องใด ฉันรู้ว่าเรื่องนั้นมาจากมือหนึ่งหรือมือสอง
3. ฉันสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบายและฉันสามารถประเมินเหตุผลของการหักเงินเหล่านี้ได้
4. ฉันสามารถเข้าใจความไม่ชัดในเรื่องนี้และความคลุมเครือจากคำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้
5. ฉันสามารถตรวจพบปัญหาในเรื่องๆ หนึ่ง อธิบายและให้คำจำกัดความได้
6. เมื่อฉันพบปัญหา ฉันสามารถแก้ไขและทำการหักเงินได้
7. ในขณะที่มีการอธิบายเรื่องๆ หนึ่ง ฉันสามารถวิเคราะห์ได้โดยการคิดข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้น
8. ด้วยความคิดของฉันเกี่ยวกับเรื่องใด ฉันสามารถปรับปรุงสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้
9. ฉันสามารถให้การตัดสินที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องนี้ และสามารถสรุปได้ด้วยความคิดของฉัน
10. เมื่อฉันอ่านเรื่อง ฉันสามารถเข้าใจแนวคิดหลักและความตั้งใจของผู้เขียน
11. ด้วยความคิดของฉัน ฉันสามารถแสดงความคิดเห็นและตัดสินเรื่องต่างๆ ได้
12. เมื่อฉันพบเรื่อง ฉันสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้นและฉันสามารถปกป้องความคิดเห็นของฉันได้
13. ฉันสามารถอธิบายความคิดของฉันเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้อย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ
14. ด้วยคำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ฉันสามารถทำนายความคิดที่อธิบายไม่ได้
15. จากคำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ฉันสามารถพบความขัดแย้งระหว่างเหตุและผล
16. ในขณะที่มีการอธิบายประเด็น ฉันสามารถจดจ่อกับเรื่องนั้นพร้อมกับความคิดของฉัน
17. ด้วยคำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ฉันสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่โดดเด่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้
18. เมื่อพบเรื่องใด ๆ ฉันสามารถวิเคราะห์ มีเหตุผล และวิเคราะห์ได้
19. เมื่อฉันพบเจอเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฉันนึกภาพออกและรู้สึกได้ว่าเป็นตัวละครหลักของเรื่อง
20. เมื่อฉันเจอปัญหา ฉันสามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ด้วยความคิดของฉัน
21. เมื่อฉันเจอเรื่องหรือการกระทำ ความคิดของฉันไม่หลงกลวงฉัน

Wanjari, Vagha and Mahakalkar (2020) ได้เขียนบทความวิจัย ชื่อ การประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยใช้คลังการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการตรวจทางคลินิก (Assessment of Critical Thinking Skills of Postgraduate Students by Using the Critical Self-Thinking Inventory for Clinical Examination) และได้อธิบายว่า เป็นคลังการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยตนเองสำหรับการตรวจทางคลินิก ใช้สำหรับการประเมินตนเองของนักเรียนในการทดสอบสามครั้ง หนึ่งครั้งหลังจากการทดสอบที่ยาวนาน โดยเริ่มหลังจากนักศึกษาผ่านการประเมินความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการทางคลินิกครั้งแรกและครั้งที่สองของการประเมินความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการทางคลินิก (OSLER) นักเรียนได้รับอนุญาตให้ทำงาน 15 นาทีและส่งกระดาษ ของพวกเขาหลังจากการเผชิญหน้าแต่ละครั้ง คลังการคิดอย่างมีวิจารณญาณนี้ประกอบด้วย 20 รายการที่เกี่ยวข้องกับความคิดในการวินิจฉัยของผู้ป่วย แต่ละรายการมีต้นกำเนิดและมาตราส่วนการให้คะแนน คลังการคิดอย่างมีวิจารณญาณนี้มี 20 รายการรวม 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

การซักประวัติ (History Taking)

1. ฉันทำให้ผู้ป่วยสบายใจและแนะนำตัวเอง
2. ข้าพเจ้าพูดคุยรายละเอียดทุกอาการโดยให้ผู้ป่วยให้ความสำคัญทุกอาการ
3. ฉันรู้สึกว่าฉันเริ่มต้นอย่างเป็นระบบและตามลำดับเวลา
4. ฉันวิเคราะห์แต่ละอาการและเชื่อมโยงกับเงื่อนไขเฉพาะอย่างมีเหตุผล

การตัดสินใจทางคลินิก

5. อาการที่ผู้ป่วยอธิบายและคำถามนำที่ฉันถามนำประวัติไป
6. การวินิจฉัยชั่วคราวที่แน่นอน
7. การวินิจฉัยที่ฉันทำเป็นเรื่องธรรมดาและไม่ใช่ว่าสิ่งที่หายากและฉันจำได้
8. อาการของโรค
9. ฉันวิเคราะห์สิ่งที่ฉันค้นพบในแต่ละขั้นตอนเพื่อปรับการวินิจฉัยและเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาการนั้น

10. ฉันสามารถให้เหตุผลกับการวินิจฉัยชั่วคราวของฉันได้ และฉันก็มั่นใจในการวินิจฉัย

การตรวจสอบ

11. จากการวินิจฉัยชั่วคราวของฉัน ฉันสามารถระบุระบบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการของโรคได้

12. การตรวจร่างกายที่ฉันทำไม่ใช่เรื่องทำท่ายสำหรับฉัน
13. ฉันรู้สึกว่าประวัติและผลการตรวจสอบเป็นสิ่งที่เกื้อกูลกันและไม่ขัดแย้งกัน
14. ฉันคิดว่าฉันตรวจคนไข้อย่างละเอียดและครบถ้วนเพื่อประกอบการวินิจฉัยของฉัน

ป้ายบอกทาง

15. ฉันเดาได้อย่างน้อยสองสัญญาณที่ฉันคิดว่าจะมีขึ้นในผู้ป่วยรายนี้หลังจากนั้น
16. การซักประวัติ
17. ฉันปฏิบัติตามแต่ละขั้นตอนอย่างถูกต้องในการตั้งสัญญาณ
18. ฉันสามารถตีความสัญญาณที่สนับสนุนการวินิจฉัยของฉันและความเกี่ยวข้องในกรณีนี้

19. ฉันคิดว่าไม่มีสัญญาณใดที่ทำให้ฉันสับสนหรือทำทนายการวินิจฉัยของฉัน
- การสะท้อนที่สำคัญ**
20. ฉันระบุดจุดแข็งและจุดอ่อนของฉันในกรณีนี้
 21. จากจุดอ่อน ฉันสามารถระบุดจุดที่ต้องปรับปรุงได้
 22. ฉันตระหนักดีว่าทุกกรณีมีเอกลักษณ์และแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องได้รับการตรวจสอบ
 23. แสงแห่งความรู้และประสบการณ์เดิม
 24. ฉันได้วิเคราะห์กรณีนี้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

Cambridge University (n.d.) มหาวิทยาลัยเคมเบริด ได้จัดทำแบบประเมิน ชื่อว่าแบบสอบถามการคิดอย่างมีวิจารณญาณการประเมินตนเองของนักเรียน (Student Self-Assessment Critical Thinking Questionnaire) และได้อธิบายว่า แบบสอบถามการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การประเมินตนเองของนักเรียน เป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการประเมินประสิทธิภาพของตนเองในฐานะนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ใช้หลังจากการทำกิจกรรมหรือโครงการเสร็จสิ้น และสามารถใช้เป็นเครื่องมือสะท้อนตนเองหรือเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการอภิปรายในชั้นเรียน คำถามเป็นไปตามกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในระหว่างกิจกรรมหรือโครงการที่กำหนด แบบสอบถามจะทำเป็นรายบุคคล ครูจะไม่ตรวจคำตอบแต่อาจขอให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบสอบถามการคิดอย่างมีวิจารณญาณการประเมินตนเองของนักเรียนไม่ใช่แบบทดสอบ ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ไม่มีการผ่านหรือล้มเหลว

ทำความเข้าใจและวิเคราะห์ความคิดและข้อโต้แย้ง

1. ฉันได้ระบุข้อมูลหรือไม่?
2. ฉันมีข้อมูลลับหรือไม่?
3. ฉันรู้จักรูปแบบและ/หรือความสัมพันธ์กับปัญหา/ปัญหาที่ฉันเคยเผชิญในอดีตหรือไม่?
4. ฉันสามารถตีความข้อโต้แย้งได้หรือไม่?

การประเมินความคิดและข้อโต้แย้ง

5. ฉันได้ประเมินข้อมูลและ/หรือคะแนนแล้วหรือยัง?
6. ฉันได้ประเมินข้อโต้แย้งแล้วหรือยัง?

การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

7. ฉันได้ระบุและเข้าใจปัญหาหรือไม่?
8. ฉันได้ระบุ รวบรวม และจัดระเบียบข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือไม่?
9. ฉันได้ประเมินตัวเลือกเพื่อตัดสินใจหรือไม่?
10. ฉันสามารถให้เหตุผลในการตัดสินใจและวิธีแก้ปัญหาของฉันได้หรือไม่?
11. ฉันสามารถประเมินว่าโซลูชันของฉันมีประสิทธิภาพเพียงใด?
12. ฉันสามารถสรุปผลได้ด้วยข้อมูลที่ฉันมีหรือไม่?

Student Questionnaire Critical Thinking (n.d.) เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (rating scale) ดังนี้ 1 = ไม่เคยเลย (Never) 2 = เป็นบางครั้ง (Sometimes) 3 = บ่อยครั้ง (Often) 4 = เสมอๆ (Always) และมีข้อคำถามดังนี้

1. ครูของฉันถามคำถามที่ต้องการให้ฉันจำข้อเท็จจริงบางอย่าง
2. ครูถามคำถามที่ช่วยให้ฉันคาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้
3. ครูของฉันถามคำถามที่ตรวจสอบว่าฉันเข้าใจวิธีการทำบางสิ่ง
4. ครูของฉันถามคำถามที่ท้าทายให้ฉันคิดในรูปแบบใหม่ๆ
5. ครูถามคำถามที่ต้องการให้ฉันแสดงความคิดเห็น
6. ครูของฉันถามคำถามที่ต้องการให้ฉันพิสูจน์ความคิดเห็นของฉัน
7. ครูของฉันถามคำถามที่ช่วยให้ฉันไตร่ตรองเกี่ยวกับการเรียนรู้ของฉัน
8. ครูของฉันถามคำถามที่ช่วยให้ฉันเชื่อมโยงสิ่งที่ฉันรู้แล้วกับสิ่งที่ฉันกำลังเรียนรู้อยู่ตอนนี้
9. ครูของฉันถามคำถามที่ช่วยให้ฉันเชื่อมโยงความเข้าใจของฉันกับโลกแห่งความจริง
10. ครูถามคำถามที่ช่วยให้ฉันใช้การเรียนรู้ในหัวข้อและวิชาอื่นๆ ได้
11. ครูของฉันมีเวลาเพียงพอให้ฉันคิดเพื่อตอบคำถาม
12. ครูเปิดโอกาสให้ฉันซักถาม
13. ครูของฉันเตรียมวิธีต่างๆ ให้ฉันในการตอบคำถาม (ลายลักษณ์อักษร วาจา ภาพ และ กายภาพ)
14. ครูของฉันถามคำถามเพื่อให้เราสามารถพูดคุยและแบ่งปันว่าเราจะทำงานอย่างไรให้สำเร็จ
15. ครูของฉันถามคำถามเพื่อให้เราสามารถอภิปรายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ
16. ครูของฉันถามคำถามเพื่อให้เราสามารถอภิปรายและพิสูจน์ความคิดของเราได้
17. ครูของฉันถามคำถามหลายประเภทเพื่อให้เราทุกคนมีส่วนร่วมได้
18. ครูของฉันเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนตอบคำถาม

SurveyMonkey Enterprise (n.d.) เป็นเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นเพื่อธุรกิจ ออกแบบแพลตฟอร์มการสำรวจชั้นนำสำหรับบริษัทต่างๆ ทั่วโลก ได้สร้างแบบประเมินชื่อ การประเมินสมรรถนะหลักด้วยตนเอง: การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Core Competency Self-Assessment: Critical Thinking) และอธิบายว่า ความสามารถในการคิดครอบคลุมความรู้ ทักษะ และกระบวนการที่เราเชื่อมโยงกับการพัฒนาทางปัญญา โดยผ่านความสามารถของพวกเขาในฐานะนักคิดที่นักเรียนจะนำแนวคิดและเนื้อหาเฉพาะเรื่องมาแปลงให้เป็นความเข้าใจใหม่ ความสามารถในการคิดรวมถึงทักษะการคิดเฉพาะเช่นเดียวกับนิสัยของจิตใจ และความตระหนักในอภิปัญญา

คุณเป็นนักคิดที่สำคัญแค่ไหน?

1. ฉันสามารถสำรวจ
2. ฉันสามารถใช้หลักฐานในการตัดสินใจง่ายๆ
3. ฉันสามารถถามคำถามและพิจารณาทางเลือกต่างๆ ฉันสามารถใช้การสังเกตประสบการณ์ และจินตนาการเพื่อสรุปผลและตัดสินใจได้
4. ฉันสามารถรวบรวมและรวมหลักฐานใหม่กับสิ่งที่ฉันรู้แล้วเพื่อพัฒนาข้อสรุป การตัดสินใจหรือแผนอย่างมีเหตุผล

5. ฉันสามารถประเมินและใช้หลักฐานที่ได้รับการคัดเลือกมาอย่างดีในการพัฒนาการตีความได้หรือไม่? ระบุทางเลือก มุมมอง และความหมาย; และทำการตัดสินใจ ฉันสามารถตรวจสอบและปรับความคิดของฉันได้

6. ฉันสามารถตรวจสอบหลักฐานจากมุมมองต่างๆ เพื่อวิเคราะห์และทำการตัดสินใจและตีความที่ได้รับการสนับสนุนอย่างดีเกี่ยวกับประเด็นที่ซับซ้อน

7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

คุณตั้งคำถามและตรวจสอบความคิดและมุมมองได้ดีแค่ไหน?

1. ฉันสามารถสำรวจเนื้อหาและการกระทำได้

2. ฉันสามารถถามคำถาม คาดการณ์ และใช้ประสาทสัมผัสเพื่อรวบรวมข้อมูล ฉันสามารถสำรวจโดยมีจุดประสงค์ในใจและใช้สิ่งที่ฉันเรียนรู้ ฉันสามารถบอกหรือแสดงบางอย่างเกี่ยวกับความคิดของฉัน

3. ฉันสามารถถามคำถามปลายเปิด สำรวจ รวบรวมข้อมูล และทดลองอย่างมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทางเลือกต่างๆ

4. ฉันสามารถใช้สิ่งที่ฉันรู้และสังเกตเพื่อระบุปัญหาและถามคำถาม ฉันสามารถสำรวจและมีส่วนร่วมกับวัสดุและแหล่งข้อมูล ฉันสามารถพิจารณาได้มากกว่าหนึ่งวิธีในการดำเนินการและตัดสินใจเลือกตามเหตุผลของฉันและสิ่งที่ฉันพยายามทำ

5. ฉันสามารถถามคำถามและเสนอการตัดสินใจ ข้อสรุป และการตีความที่สนับสนุนโดยหลักฐานที่ฉันหรือผู้อื่นรวบรวมได้ ฉันมีความยืดหยุ่นและใจกว้าง? ฉันสามารถอธิบายได้มากกว่าหนึ่งมุมมองและพิจารณาความหมายโดยนัย ฉันสามารถรวบรวม คัดเลือก ประเมิน และสังเคราะห์ข้อมูล

6. ฉันสามารถกำหนดกรอบการทำงานและเกณฑ์สำหรับงานที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ ฉันสามารถรวบรวมหลักฐานและสรุปผลอย่างมีเหตุผลได้ ฉันสามารถพิจารณามุมมองที่ไม่สอดคล้องกับความเชื่อของฉัน ฉันเป็นคนใจกว้างและอดทน ใช้เวลาในการสำรวจ ค้นพบ และทำความเข้าใจ

7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

คุณใช้เกณฑ์และหลักฐานเพื่อสนับสนุนการคิดและการวิเคราะห์ของคุณได้ดีเพียงใด?

1. ฉันสามารถแสดงได้ว่าฉันชอบอะไรหรือไม่

2. ฉันสามารถมีส่วนร่วมและใช้เกณฑ์ง่ายๆ ฉันสามารถหาหลักฐานและตัดสินใจได้

3. ฉันสามารถมีส่วนร่วมและใช้เกณฑ์ ฉันสามารถใช้การสังเกต ประสบการณ์ และจินตนาการเพื่อสรุปผล ตัดสิน และถามคำถามใหม่ๆ ฉันสามารถอธิบายความคิดของฉันและวิธีที่มันเปลี่ยนแปลงได้

4. ฉันสามารถพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนเกณฑ์ ตรวจสอบข้อมูล ประเมินความคิดของฉัน และพัฒนาข้อสรุป การตัดสินใจ หรือแผนอย่างมีเหตุผล

5. ฉันสามารถพิจารณาแนวทางอื่นและตัดสินใจเลือกเชิงกลยุทธ์ได้ ฉันรับความเสี่ยงได้และรู้ว่าฉันอาจไม่ประสบความสำเร็จในทันที ฉันสามารถตรวจสอบความคิดของฉัน ขอคำติชม ประเมินผลงานของฉันใหม่ และปรับเปลี่ยนได้

6. ฉันสามารถเลือกที่จะช่วยฉันสร้างผลกระทบที่ตั้งใจไว้ต่อผู้ชมหรือสถานการณ์หนึ่งๆ ฉันสามารถวางแผนของฉันและงานของผู้อื่นในบริบทที่กว้างขึ้น ฉันสามารถเชื่อมโยงผลการสอบถามและการวิเคราะห์ของฉันเข้ากับการปฏิบัติได้

The University of Louisville (n.d.) The University of Louisville ได้ออบแบบแบบประเมินชื่อ คลังความคิดอย่างมีวิจารณญาณ-A (LCTI-A) สำหรับนักเรียน (Critical Thinking Inventories-A (LCTI-A)) for student และได้อธิบายว่า โปรดสละเวลาสามถึงห้านาทีเพื่อกรอกคลังความคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับผู้เรียน (LCTI) (Critical Thinking Inventory for Learners (LCTI)) ที่ไม่ระบุตัวตน เครื่องมือนี้ออกแบบโดยคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของ UofL เพื่อวัดการรับรู้ของคุณว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณถูกรวมเข้ากับการเรียนรู้และประสบการณ์ในห้องเรียนของคุณอย่างไรตามที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนี้ นี่ไม่ใช่การประเมินผู้สอน คำตอบแต่ละรายการของคุณจะไม่เปิดเผยตัวตนและจะถูกรายงานในรูปแบบรวม ผู้สอนของคุณอาจใช้ผลลัพธ์จากคลังนี้เพื่อช่วยแจ้งการสอนของเขา/เธอเกี่ยวกับหลักสูตรนี้และโดยมหาวิทยาลัยในความพยายามที่จะประเมินและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาระดับปริญญาตรี

(โปรดให้คะแนนคำถามต่อไปนี้โดยใช้สเกลด้านล่าง)

ไม่ได้ช่วยฉันเลย

ช่วยฉันอย่างมาก

1

2

3

4

5

ผู้สอนของหลักสูตรช่วยฉัน:

1. ____ คิดถึงความคิดของฉัน
2. ____ รู้ว่าคำถามที่ชัดเจนคืออะไรเมื่อฉันเรียนรู้
3. ____ ระบุตัวอย่างเฉพาะเพื่ออธิบายเหตุผลของฉัน
4. ____ พิจารณาหลายๆ มุมมองในเรื่องของฉัน
5. ____ สร้างความสัมพันธ์เชิงตรรกะเมื่อศึกษาเนื้อหาสาระ
6. ____ เข้าใจว่าอคติหรืออคติของฉันมีอิทธิพลต่อความคิดของฉัน
7. ____ ก้าวผ่านความซับซ้อนในประเด็นโดยไม่ยอมแพ้

(โปรดให้คะแนนคำถามต่อไปนี้โดยใช้สเกลด้านล่าง)

ไม่เลย

บ่อย

มาก

1

2

3

4

5

ผู้สอนทำบ่อยแค่ไหน:

8. ____ สนับสนุนเราเมื่อเราพยายามแสดงความคิดที่ดี?
9. ____ ถามคำถามที่ช่วยให้เราคิดอย่างรอบคอบมากขึ้น?
10. ____ สนับสนุนให้เราใช้ข้อมูลเชิงลึกกับสถานการณ์ใหม่หรือสถานการณ์อื่นๆ?
11. ____ ทำให้ฉันรู้สึกมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและการเรียนรู้

UCEN Manchester (n.d.) เป็นสถาบันการศึกษาแห่งเมืองแมนเชสเตอร์ ได้ออกแบบประเมิน เรื่อง การประเมินตนเองอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking self-assessment) มีข้อคำถามในแบบประเมินดังนี้

1. ฉันมองหาหลักฐานก่อนที่จะเชื่อคำกล่าวอ้าง
2. ฉันพิจารณาปัญหาจากมุมมองที่แตกต่างกัน
3. ฉันรู้สึกมั่นใจที่จะเสนอข้อโต้แย้งของตัวเอง แม้ว่ามันจะทำทลายความคิดเห็นของผู้อื่นก็ตาม

4. ฉันพยายามค้นหาหลักฐานที่อาจโต้แย้งสิ่งที่ฉันรู้อยู่แล้ว
5. ความคิดเห็นของฉันได้รับอิทธิพลจากหลักฐานมากกว่าประสบการณ์ส่วนตัวและอารมณ์
6. ถ้าฉันไม่แน่ใจเกี่ยวกับบางสิ่ง ฉันจะค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม
7. ฉันรู้วิธีค้นหาข้อมูลที่เชื่อถือได้เพื่อพัฒนาความรู้ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง

สรุป จากทัศนะของ Stapleton (2011), Sarigoz (2012) Wanjari, Vagha and Mahakalkar (2020), Cambridge University (n.d.), Student Questionnaire Critical Thinking (n.d.), SurveyMonkey Enterprise (n.d.), The University of Louisville (n.d.) และ UCEN Manchester (n.d.) ดังกล่าวข้างต้น ขอสรุปแนวคิดสำคัญในการประเมิน **ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ** ได้ดังนี้ การประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนในการประเมินประสิทธิภาพของตนเองในฐานะนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ข้อคำถามมักเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) อาจเป็นแบบประเมินที่มาจาก คลังการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยตนเองสำหรับการตรวจทางคลินิกที่ใช้สำหรับการประเมินตนเองที่ใช้หลังจากการทำกิจกรรมหรือโครงการเสร็จสิ้น ลักษณะแบบสอบถามจะทำเป็นรายบุคคล ไม่ใช่แบบทดสอบ ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ไม่มีการผ่านหรือล้มเหลว ข้อคำถามส่วนใหญ่เน้นเรื่องความสามารถในการคิดครอบคลุมความรู้ ทักษะ และกระบวนการที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทางปัญญา เพื่อวัดการรับรู้ของเราว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณถูกรวมเข้ากับการเรียนรู้และประสบการณ์ในห้องเรียนของเราอย่างไร

กรอบแนวคิดเพื่อการประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาล

จากผลการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนิยามของ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาล ในหัวข้อ 2.3 ได้สรุปนิยามของ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาล ว่า หมายถึงรูปแบบหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ เป็นกระบวนการที่มีระเบียบวินัยทางสติปัญญาในการคิด มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่รวบรวมทั้งจากการสร้างขึ้น จากการสังเกต ประสบการณ์ สถานการณ์ การสะท้อน การให้เหตุผลเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำหรือสิ่งที่ควรเชื่อ รวมถึงความสามารถในการมีส่วนร่วมในการคิดไตร่ตรองและเป็นอิสระ โดยใช้มาตรฐานที่สอดคล้องกันในการประเมินแหล่งที่มา ที่เป็นไปได้สำหรับข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และจากผลการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ (Characteristics) ที่แสดงถึงทักษะ การคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลจากทัศนะของ Patel (2018), Invajy (2021) Singh (2022), Indeed Editorial Team (2022), และ Ho (n.d.) รวมทั้งผลการศึกษาวรรณกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลจากทัศนะของ Stapleton (2011), Sarigoz (2012) Wanjari, Vagha and Mahakalkar (2020), Cambridge University (n.d.), Student Questionnaire Critical Thinking (n.d.), SurveyMonkey Enterprise (n.d.), The University of Louisville (n.d.) และ UCEN Manchester (n.d.) ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็น เพื่อประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาล จำแนกออกเป็น 6 ด้าน โดยแต่ละด้านมีนิยาม ศัพท์เฉพาะดังนี้

2.3.1 ด้านเปิดใจ (Open-minded) หมายถึง ยอมรับและให้เกียรติกับความคิดเห็น ความ เชื่อ มุมมองอื่นๆ รับฟังคำวิจารณ์ที่สร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยปรับปรุงและมีคุณค่า พิจารณา ผลงานและเห็นคุณค่าแม้ว่าบางครั้งไม่เห็นด้วย พัฒนาตนเองจากการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ได้ ไม่ยึดติดกับความเห็นของตนเองฝ่ายเดียว และยอมรับเกี่ยวกับแนวคิดที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเอง

2.3.2 ด้านอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) หมายถึง การเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของนักคิด อย่างมีวิจารณญาณ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้รับความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับปัญหา กระบวนการ และบุคคล รอบตัว การถามคำถามว่าทำไมเป็นการเริ่มค้นหาคำตอบ การยอมรับว่าไม่รู้ทุกสิ่งเป็นสิ่งสำคัญในการ พัฒนาความอยากรู้อยากเห็น นักคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวและ โลก ความอยากรู้อยากเห็นช่วยให้พัฒนาความคิดที่เปิดกว้างได้ พัฒนาความอยากรู้ได้โดยการฝึก ประชญาและถามคำถาม และความอยากรู้อยากเห็นเป็นความสนใจในโลกและคนรอบข้าง

2.3.3 ด้านฟังอย่างตั้งใจ (Active listening) หมายถึง รับฟังมุมมองของผู้อื่นในระหว่าง การสนทนาและมีส่วนร่วมในการสนทนา พุดย้ำประเด็นสำคัญในระหว่างการสนทนา พยายามทำให้ รู้สึกสบายใจเมื่อมีคนพูดเรื่องที่ละเอียดอ่อน เพื่อให้ผู้คนอธิบายเพิ่มเติมจะถามคำถามเปิดเสมอ อยู่ หนึ่งๆ เพื่อไม่ให้เสียสมาธิและพยายามอ่านภาษากายของอีกฝ่ายขณะที่ฟัง และให้คำแนะนำถ้าอีก ฝ่ายมีปัญหาในการอธิบายบางอย่าง

2.3.4 ด้านใส่ใจในรายละเอียด (Attention to detail) หมายถึง ความสามารถในการ วางแผนและจัดระเบียบงาน อธิบายสถานการณ์อย่างแม่นยำในการทำงานให้สำเร็จ สามารถการ ตรวจสอบงานและข้อผิดพลาดที่ไม่ชัดเจนได้ บอกได้ว่าพบข้อผิดพลาดในการทำงานพร้อมทั้งวิธีการ แก้ไข ใส่ใจในรายละเอียดของงานที่ได้รับมอบหมายและมีความรับผิดชอบในการดูแล และการระบุ รายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ในงานที่ได้รับมอบหมายและระบุข้อผิดพลาดได้

2.3.5 ด้านเห็นอกเห็นใจและเข้าใจ (Compassion and empathy) หมายถึง การใช้ความเห็นอกเห็นใจสำหรับพยาบาลเป็นเรื่องที่จำเป็น ความเห็นอกเห็นใจช่วยแก้ปัญหาได้ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเอาใจใส่และการแก้ปัญหาได้ การมีอารมณ์อ่อนไหวอาจทำให้การ รับรู้สถานการณ์ผิดเพี้ยนไปได้ ความเห็นอกเห็นใจเป็นแรงผลักดันที่แข็งแกร่งในการเห็นคุณค่าของ ผู้อื่น และความเห็นอกเห็นใจมีความสำคัญต่อการสร้างสมดุลของอารมณ์กับความเที่ยงธรรม

2.3.6 ด้านมีชุดความคิดแบบพัฒนาได้ (Have growth mindset) หมายถึง การยอมรับ ในความผิดพลาด นำสิ่งที่เรียนรู้จากความผิดพลาดไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เรียนรู้จากความ

ผิดพลาดของผู้อื่น มีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อว่าไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ใดที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทุกรูปแบบ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สะท้อนถึงความพยายามในวันนี้และจะพยายามมากขึ้น ใช้โอกาสหรือความท้าทายเป็นโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เรียนรู้ที่จะปรับปรุงตนเองและไม่ตัดสินคนอื่น เรียนรู้ว่าการวิจารณ์ที่สร้างสรรค์คือคำติชมที่ช่วยพัฒนาหรือปรับปรุงตนเองได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ดังกล่าวในตอนต้นว่า การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาหรือทางการบริหารการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้เกิดผลผลิต (Product) ที่เป็นนวัตกรรม (Innovation) แล้วนำนวัตกรรมนั้นไปพัฒนาคนสู่การพัฒนางาน (Developing People for Job Development) ที่มีปรากฏการณ์หรือข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็น (Need) เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลสืบเนื่องจากการกำหนดความคาดหวังใหม่ที่ท้าทาย (Challenging New Expectations) ของหน่วยงาน หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนทัศน์การทำงานจากเก่าสู่ใหม่ (Changes in The Work Paradigm from Old to New) หรือเกิดจากการปฏิบัติงานที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวัง (Performance That Has Not Achieved The Expected Results) จึงต้องการนวัตกรรมมาใช้ ซึ่งในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 นี้ มีแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Perspectives) ที่ถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาหรือทางการบริหารการศึกษาเกิดขึ้นมากมาย ที่คาดหวังว่าหากบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ (Knowledge) แล้วกระตุ้นให้พวกเขานำความรู้สู่การปฏิบัติ (Action) ก็จะก่อให้เกิดพลัง (Power) ให้การปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามแนวคิด “Knowledge + Action = Power” หรือตามคำกล่าวที่ว่า “Make Them Know What To Do, Then Encourage Them Do What They Know” หรือ “Link To On-The-Job Application”

ในหัวข้อที่ 2.3 ของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่ต้องการพัฒนาทำให้ได้เนื้อหา (Content) ที่เป็นองค์ความรู้เพื่อบรรจุไว้ในโปรแกรมอบรมออนไลน์ด้วยตนเองที่ประกอบด้วย 2 โครงการ โครงการแรก คือ โครงการพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมาย โครงการที่ 2 คือ โครงการบุคลากรทางการศึกษาที่กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมายนำความรู้ที่ได้รับสู่การปฏิบัติหรือการพัฒนา ซึ่งจากความเป็นสังคมดิจิทัล (Digital Society) และความเป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society) ที่องค์ความรู้จากนักวิชาการ นักปฏิบัติ หรือนักวิจัยที่มีชื่อเสียงจากประเทศต่างๆ ทุกมุมโลก ได้มีการนำมาเผยแพร่ได้อย่างหลากหลายทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ได้เนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมที่ต้องการพัฒนาในงานวิจัยนี้ คือ

1) ทักษะเกี่ยวกับนิยามของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจากทักษะของ Niwlikar (2022), Ryan (2022), Wooll (2022), Wigmore, I. (2017). และ Lau (n.d.).

2) ทักษะเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจากทักษะของ Wilson (2021), CircleDNA (2021), Meinke (2021), Carson-Newman (2018). และ CEUfast, Inc. (n.d.)

3) ทักษะเกี่ยวกับลักษณะที่แสดงถึงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจากทักษะของ Patel (2018), Invajy (2021) Singh (2022), Indeed Editorial Team (2022), และ Ho (n.d.)

4) ทักษะเกี่ยวกับแนวการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจากทักษะของ Kluwer (2017), Regis College (2021) Faubion (2022) Findcourses.co.uk (2022), Tomaszewski (2022), Thompson (2022) , Indeed Editorial Team (2022), Morris (2022) และ UniLodge (n.d.)

5) ทักษะเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจากทักษะของ Carla (2020), Martins (2021), Comlekcioglu (2022), Marr (2022), และ Struyk (n.d.)

6) ทักษะเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจากทักษะของ Talent Lens (2020), Health Stream (2021), Crockett (2021) ,Metivier (2022), และ Eggcellent Work (2022)

7) ทักษะเกี่ยวกับการประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจากทักษะของ Stapleton (2011), Sarigoz (2012) Wanjari, Vagha and Mahakalkar (2020), Cambridge University (n.d.), Student Questionnaire Critical Thinking (n.d.), SurveyMonkey Enterprise (n.d.), The University of Louisville (n.d.) และ UCEN Manchester (n.d.)

นอกจากนั้น ยังได้กรอบแนวคิดเพื่อการประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่จำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านเปิดใจ (Open-minded) 2) ด้านอยากรู้อยากเห็น (Curiosity). 3) ด้านฟังอย่างตั้งใจ (active listening) 4) ด้านใส่ใจในรายละเอียด (attention to detail) 5) ด้านเห็นอกเห็นใจและเข้าอกเข้าใจ (Compassion and empathy) และ 6) ด้านมีชุดความคิดแบบพัฒนาได้ (have growth mindset)

จากเนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมที่ต้องการพัฒนาดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำเอาทักษะเกี่ยวกับแนวพัฒนามากำหนดเป็น **ปัจจัยป้อนเข้า (Input)** และนำเอาทักษะเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนามากำหนดเป็น **กระบวนการ (Process)** รวมทั้งนำเอากรอบแนวคิดเพื่อการประเมินทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่จำแนกออกเป็น 6 ด้านมากำหนดเป็น **ผลลัพธ์ (Output)** เพื่อแสดงให้เห็นถึง **แนวคิดเชิงระบบ (System Approach)** ที่ถือเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual Framework for Research) ในงานวิจัยนี้ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กรอบแนวคิดเชิงระบบของข้อเสนอทางเลือกเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลที่ได้จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยป้อนเข้า (Input) แนวทางเพื่อการพัฒนา	กระบวนการ (Process) ขั้นตอนเพื่อการพัฒนา	ผลลัพธ์ (Output) ลักษณะที่คาดหวังให้เกิดขึ้น
<ol style="list-style-type: none"> 1. ถามอาจารย์พี่เลี้ยง (Ask your preceptor) 2. ใช้เครื่องมือ (Use tools) บางอย่าง เช่น แผนผังความคิด 3. จดบันทึก (Write it down) 4. จำลองประสบการณ์การดูแลผู้ป่วย (Simulate a patient care experience) 5. รับทัศนคติ (Get an attitude) 6. สังเกต (Observation) 7. วิเคราะห์ (Analysis) 8. ตีความ (Interpretation) 9. สะท้อนคิด (Reflection) 10. ประเมิน (Evaluation) 11. แก้ปัญหา (Problem-solving) 12. ตัดสินใจ (Decision-making) 13. ใช้แนวทางแบบองค์รวม (Taking a Holistic Approach) โดยการฟังอย่างมีวิจารณญาณ (Critical listening) การเขียนอย่างมีวิจารณญาณ (Critical writing) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading) การพูดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical speaking) 14. แสดงความใจกว้าง (Demonstrate open-mindedness) 	<p>Carla (2020) มี 7 ขั้นตอน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ขั้นตอนที่ 1 ระบุ (Identify) ขั้นตอนที่ 2 อนุมาน (Infer) ขั้นตอนที่ 3 กำหนดความเกี่ยวข้อง (Determine relevance) ขั้นตอนที่ 4 อยากรู้ อยากเห็น (Become curious) ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาความตระหนักรู้ในตนเอง (Develop self-awareness) ขั้นตอนที่ 6 คิดในทางกลับกัน (Think in reverse) ขั้นตอนที่ 7 ฝึกการมองการณ์ไกล (Practice foresight) <p>Martins (2021) มี 7 ขั้นตอน</p> <ol style="list-style-type: none"> ขั้นตอนที่ 1 ระบุปัญหา (Identify the problem) ขั้นตอนที่ 2 ทำวิจัย (Research) ขั้นตอนที่ 3 กำหนดความเกี่ยวข้องของข้อมูล (Determine data relevance) ขั้นตอนที่ 4 ถามคำถาม (Ask questions) ขั้นตอนที่ 5 ระบุวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด (Identify the best solution) ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอวิธีแก้ปัญหของตนเอง (Present your solution) ขั้นตอนที่ 7 วิเคราะห์การตัดสินใจของตนเอง (Analyze your decision) 	<p>ด้านเปิดใจ (Open-minded)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุณยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ มุมมองอื่นๆ และให้เกียรติกับความคิด ความเชื่อ และมุมมองเหล่านั้น 2. คุณพร้อมรับฟังคำวิจารณ์ที่สร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยปรับปรุงและเชื่อว่าทุกความคิดล้วนมีคุณค่า 3. คุณสามารถพิจารณาผลงานของแต่ละคนและเห็นคุณค่าของผลงานนั้นแม้ว่าบางครั้งคุณจะไม่เห็นด้วยก็ตาม 4. คุณสามารถพัฒนาตนเองจากการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ได้ เช่น การสนทนาเชิงบวก 5. คุณไม่ยึดติดกับความเห็นของตนเองเพียงฝ่ายเดียว 6. คุณคิดว่าการมีใจที่เปิดกว้างทำให้คุณสามารถยอมรับเกี่ยวกับแนวคิดที่อาจส่งผลต่อคุณโดยตรง <p>ด้านอยากรู้อยากเห็น (Curiosity)</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. คุณคิดว่าความอยากรู้อยากเห็นคุณสมบัติพื้นฐานของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ 8. คุณคิดว่าความอยากรู้อยากเห็นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้ได้รับความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับปัญหา กระบวนการ และบุคคล สนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา 9. คุณคิดว่า การถามคำถาม การทำความเข้าใจว่า 'ทำไม' เริ่มต้นหาคำตอบ และยอมรับว่าเราไม่รู้ทุกสิ่ง เป็นสิ่ง

ปัจจัยป้อนเข้า (Input) แนวทางเพื่อการพัฒนา	กระบวนการ (Process) ขั้นตอนเพื่อการพัฒนา	ผลลัพธ์ (Output) ลักษณะที่คาดหวังให้เกิดขึ้น
<p>15. ฝึกฝนการตระหนักรู้ในตนเอง (Practice self-awareness)</p> <p>16. หลีกเลี่ยงการตัดสิน (Avoid judgment)</p> <p>17. ขจัดอคติส่วนตัว (Eliminate personal biases)</p> <p>18. อย่ากลัวที่จะถามคำถาม (Do not be afraid to ask questions)</p> <p>19. ค้นหาที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ (Find an experienced mentor)</p> <p>20. เข้าร่วมองค์กรพยาบาลวิชาชีพ (Join professional nursing organizations)</p> <p>21. สร้างการทบทวนตนเองให้เป็นกิจวัตร (Establish a routine of self-reflection)</p> <p>22. ใช้สายการบังคับบัญชา (Utilize the chain of command)</p> <p>23. กำหนดความสำคัญของข้อมูลและตัดสินใจว่าเพียงพอสำหรับการตัดสินใจหรือไม่ (Determine the significance of data and decide if it is sufficient for decision-making)</p> <p>24. อาสาสมัครในตำแหน่งผู้นำหรือโอกาส (Volunteer for leadership positions or opportunities)</p> <p>25. ใช้ข้อเท็จจริงและประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการพยาบาล (Use previous facts and experiences to help develop stronger</p>	<p>Comlekcioglu (2022) มี 7 ขั้นตอน</p> <p>ขั้นตอนที่ 1. ระบุปัญหาหรือคำถาม (Identify the problem or question)</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูล ความคิดเห็น และข้อโต้แย้ง (Gather data, opinions, and arguments)</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และประเมินข้อมูล (Analyze and evaluate the data)</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 ระบุสมมติฐาน (Identify assumptions)</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 สร้างความสำคัญ (Establish the significance)</p> <p>ขั้นตอนที่ 6 ตัดสินใจ/หาข้อสรุป (Make a decision/reach a conclusion)</p> <p>ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอหรือสื่อสาร (Present or communicate)</p> <p>Marr (2022) มี 13 ขั้นตอน</p> <p>ขั้นตอนที่ 1 หมั่นตรวจสอบข้อมูลใหม่ด้วยความระมัดระวัง (Always vet new information with a cautious eye)</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 ดูที่มาของข้อมูล (Look at where the information has come from)</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 พิจารณามากกว่าหนึ่งมุมมอง (Consider more than one point of view)</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 ฝึกการฟังอย่างตั้งใจ (Practice active listening)</p>	<p>สำคัญในการพัฒนาความอยากรู้อยากเห็น</p> <p>10. คุณคิดว่า นักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพต้องอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวและโลก</p> <p>11. คุณคิดว่าความอยากรู้อยากเห็นสามารถช่วยให้คุณพัฒนาความคิดที่เปิดกว้างได้</p> <p>12. คุณสามารถพัฒนาความอยากรู้อยากเห็นได้โดยการฝึกปรัชญาและถามคำถาม</p> <p>13. คุณคิดว่าโดยเนื้อแท้แล้วความอยากรู้อยากเห็นเป็นความสนใจในโลกและคนรอบข้าง</p> <p>ด้านฟังอย่างตั้งใจ (Active listening)</p> <p>14. คุณรับฟังมุมมองของผู้อื่นในระหว่างการสนทนาและพยายามมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างกระตือรือร้น</p> <p>15. คุณพูดย้ำประเด็นสำคัญในระหว่างการสนทนาเพื่อให้ผู้พูดเข้าใจว่าคุณให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งที่อีกฝ่ายพูด</p> <p>16. เมื่อมีคนพูดกับคุณในเรื่องที่ละเอียดอ่อน คุณพยายามทำให้พวกเขารู้สึกสบายใจในการพูดกับคุณ</p> <p>17. เพื่อให้ผู้คนอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นของพวกเขาคุณ จะถามคำถามเปิดเสมอ</p> <p>18. เมื่อมีคนพูดกับคุณ คุณจะอยู่นิ่งๆ เพื่อให้เสียสมาธิและพยายามอ่านภาษากายของอีกฝ่ายขณะที่ฟัง</p> <p>19. ถ้าอีกฝ่ายมีปัญหาในการอธิบายบางอย่างคุณจะให้คำแนะนำของตนเอง</p> <p>ด้านใส่ใจในรายละเอียด (Attention to detail)</p> <p>20. คุณมีความสามารถในการวางแผนและจัดระเบียบ</p>

ปัจจัยป้อนเข้า (Input) แนวทางเพื่อการพัฒนา	กระบวนการ (Process) ขั้นตอนเพื่อการพัฒนา	ผลลัพธ์ (Output) ลักษณะที่คาดหวังให้เกิดขึ้น
<p>critical thinking skills in nursing)</p> <p>26. จัดลำดับความสำคัญ (Establish priorities)</p> <p>27. เชื่อมั่นในความรู้ของตนเองและมั่นใจในความสามารถของตนเอง (Trust your knowledge and be confident in your abilities)</p> <p>28. อยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับทุกสิ่ง (Be curious about everything)</p> <p>29. ปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Practice fair-mindedness)</p> <p>30. เรียนรู้คุณค่าของความอ่อนน้อมถ่อมตน (Learn the value of intellectual humility)</p> <p>31. เรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด (Never stop learning)</p> <p>32. รู้ว่าตนเองต้องการอะไร (Know exactly what you want)</p> <p>33. พิจารณาผลลัพธ์ของตัวเลือกของตนเอง (Consider the consequences of your options)</p> <p>34. ทำวิจัย (Do research)</p> <p>35. ยอมรับความจริงที่ว่าเราไม่ได้ถูกเสมอไป (Accept the fact that you're not always right)</p> <p>36. ทำลายมันลง (Break it down)</p> <p>37. อย่าทำอะไรที่ซับซ้อนเกินไป (Don't overcomplicate things)</p> <p>38. คัดค้าน “สามัญสำนึก” (Oppose “Common Sense”)</p>	<p>ขั้นตอนที่ 5 รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมที่จำเป็น (Gather additional information where needed)</p> <p>ขั้นตอนที่ 6 ถามคำถามปลายเปิด (Ask lots of open-ended questions)</p> <p>ขั้นตอนที่ 7 ค้นหาแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ (Find your own reputable sources of information)</p> <p>ขั้นตอนที่ 8 พยายามระมัดระวังในการรับข่าวสารจากโซเชียลมีเดีย (Try not to get your news from social media)</p> <p>ขั้นตอนที่ 9 เรียนรู้ที่จะตรวจจับข่าวที่เป็นเท็จ (Learn to spot fake news)</p> <p>ขั้นตอนที่ 10 เรียนรู้ที่จะระบุข้อมูลที่มีอคติ (Learn to spot biased information)</p> <p>ขั้นตอนที่ 11 ตั้งคำถามกับอคติของตนเองด้วย (Question your own biases, too)</p> <p>ขั้นตอนที่ 12 สร้างความคิดเห็นของตนเอง (Form your own opinions)</p> <p>ขั้นตอนที่ 13 ฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเราต่อไป (Continue to work on your critical thinking skills)</p> <p>Struyk (n.d.) มี 7 ขั้นตอน</p> <p>ขั้นตอนที่ 1. อย่าทำอะไรตามมูลค่าที่ตราไว้ (Don't Take Anything at Face Value) ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาแรงจูงใจ (Consider Motive)</p>	<p>ตัวเองอย่างมีประสิทธิภาพในการทำงานมาก</p> <p>21. คุณสามารถอธิบายสถานการณ์งานล่าสุดที่ต้องการความแม่นยำอย่างมากในการทำงานให้สำเร็จพร้อมยกตัวอย่างข้อผิดพลาดที่เพื่อนร่วมงานมองข้ามไป</p> <p>22. คุณมีความสามารถในการตรวจสอบงานของคุณและเมื่อพบข้อผิดพลาดที่ไม่ชัดเจนคุณสามารถบอกได้ทันที</p> <p>23. คุณสามารถบอกเพื่อนร่วมงานได้ว่าคุณพบข้อผิดพลาดในการทำงานอะไรบ้างพร้อมทั้งวิธีการแก้ไข</p> <p>24. คุณใส่ใจในรายละเอียดของงานที่ได้รับมอบหมายและคุณแน่ใจว่าคุณมีความรับผิดชอบในการดูแลโครงการของคุณ</p> <p>25. คุณคิดว่าการระบุรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ในงานที่ได้รับมอบหมายและระบุข้อผิดพลาดช่วยให้เกิดการตระหนักถึงข้อผิดพลาดในการคิดร่วมกันได้</p> <p>ด้านเห็นอกเห็นใจและเข้าอกเข้าใจ (Compassion and empathy)</p> <p>26. คุณคิดว่าการใช้ความเห็นอกเห็นใจในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับพยาบาลเป็นเรื่องที่จำเป็น</p> <p>27. คุณสามารถใช้ความเห็นอกเห็นใจในการแก้ปัญหาได้</p> <p>28. คุณสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเอาใจใส่และการแก้ปัญหาได้</p> <p>29. คุณคิดว่าการมีอารมณ์อ่อนไหวอาจทำให้การรับรู้สถานการณ์ของคนเราผิดเพี้ยนไปได้</p> <p>30. คุณคิดว่า การมีความเห็นอกเห็นใจเป็นแรงผลักดันที่</p>

ปัจจัยป้อนเข้า (Input) แนวทางเพื่อการพัฒนา	กระบวนการ (Process) ขั้นตอนเพื่อการพัฒนา	ผลลัพธ์ (Output) ลักษณะที่คาดหวังให้เกิดขึ้น
39. อ่านเยอะๆ (Read a lot) 40. แนวทางตามกรณี (Case-Based Approach) 41. ฝึกทบทวนตนเอง (Practice Self-Reflection) 42. ฝึกฝนการรับรู้ตนเองในช่วงเวลานั้น (Practice Self-Awareness in the Moment) 43. ใช้กระบวนการ (Use a Process) 44. อย่าเชื่อทุกสิ่งที่ตนเองบอก (Don't Believe Everything You're Told) 45. อย่าเชื่อทุกสิ่งที่ตนเองคิด (Don't Believe Everything You Think) 46. ค้นคว้าให้ลึกขึ้น (Research Deeper) 47. ประเมินผลงานของตนเอง (Evaluate Your Work)	ขั้นตอนที่ 3 ทำวิจัยของเรา (Do Your Research) ขั้นตอนที่ 4 ถามคำถาม (Ask Questions) ขั้นตอนที่ 5 อย่าคิดว่าคุณถูก (Don't Assume You're Right) ขั้นตอนที่ 6 ทำลายมันลง (Break It Down) ขั้นตอนที่ 7 ทำให้มันง่าย (Keep It Simple)	แข็งแกร่งสำหรับนักคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเห็นคุณค่าของผู้อื่น 31. คุณคิดว่าความเห็นอกเห็นใจมีความสำคัญต่อนักคิดอย่างมีวิจารณญาณในการสร้างสมดุลของอารมณ์กับความเที่ยงธรรม ด้านมีชุดความคิดแบบพัฒนาได้ (Have growth mindset) 32. ท่านรู้สึกสบายใจที่จะตั้งคำถามกับข้อมูลที่ไม่สมเหตุสมผลคิดว่าการเรียนรู้ของท่านไม่มีวันสิ้นสุด 33. ท่านสามารถเรียนรู้จากความผิดพลาดของผู้อื่นโดยไม่นำตนเองไปเปรียบเทียบกับแต่มองว่าทุกคนมีจุดอ่อนเหมือนกัน 34. คุณมักจะใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อว่าไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ใดที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทุกรูปแบบ 35. คุณเชื่อว่าคุณมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และจะได้รับความรู้ที่จำเป็นในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 36. การยอมรับในความผิดพลาดของตนเองช่วยให้คุณพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้จากความผิดพลาดไปใช้ในการเรียนรู้ในอนาคตได้ 37. คุณสามารถสะท้อนถึงความพยายามในวันนี้และพิจารณาว่าจะพยายามมากขึ้นอย่างไรในวันพรุ่งนี้และคิดว่าวิธีที่ตนเองสามารถใช้ความพยายามได้มากขึ้น 38. คุณสามารถใช้โอกาสหรือความท้าทายเดียวกันนั้นแล้ว

ปัจจัยป้อนเข้า (Input) แนวทางเพื่อการพัฒนา	กระบวนการ (Process) ขั้นตอนเพื่อการพัฒนา	ผลลัพธ์ (Output) ลักษณะที่คาดหวังให้เกิดขึ้น
		<p>เปลี่ยนเป็นโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ</p> <p>39. เมื่อคุณตกอยู่ในสถานการณ์ที่รู้สึกสูญเสียความเฉลียวฉลาดในการพัฒนากรอบความคิดของตนเอง คุณเรียนรู้ที่จะปรับปรุงตนเองและไม่ตัดสินคนอื่น</p> <p>40. คุณเรียนรู้ว่าคำวิจารณ์ที่สร้างสรรค์คือคำติชมที่ช่วยให้คุณได้พัฒนาหรือปรับปรุงถึงแม้ว่าคุณจะเชื่อว่าคุณได้ทำดีที่สุดแล้ว</p> <p>หมายเหตุ ด้านและประเด็นในแต่ละด้าน มาจากกรอบแนวคิดเพื่อการประเมินที่กำหนดได้ในหัวข้อ2.4</p>

เอกสารอ้างอิง

- วิโรจน์ สารรัตน์. (2561). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิด แนวปฏิบัติ และกรณีศึกษา*. (e-Book). พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธี.
- 1Nurse.Com PTE. Ltd. (2022, February 09). *Top 5 important skills every nursing student should master*. Retrieved August 28, 2022 from <https://www.1nurse.com/story/2022/02/01/top-5-important-skills-every-nursing-student-should-master/#>
2022 from <https://www.entrepreneur.com/article/321660>
2022 from <https://www.lifehack.org/865691/characteristics-of-a-critical-thinker>
- Bonsall, L. (2021). *Essential skills for nurses: Skills that are anything but “soft”*. Retrieved August 26, 2022 from <https://www.nursingcenter.com/ncblog/january-2021/essential-skills-for-nurse>
- Cambridge University. (n.d.). *Student self-assessment critical thinking questionnaire*. Retrieved October 28, 2022 from <https://www.cambridge.org/elt/blog/wp-content/uploads/2021/02/Critical-Thinking-Questionnaire-by-Palmina-Rosa.pdf>
- Carla (2020, October 22). *How to improve critical thinking (in 7steps.)*. Retrieved September 23, 2022 from <https://www.carlajohnson.co/how-to-improve-critical-thinking-in-7-steps/>
- CEUfast, Inc. (n.d.). *The importance of critical thinking in nursing*. Retrieved September 02, 2022 from <https://ceufast.com/blog/the-importance-of-critical-thinking-in-nursing>
- CircleDNA, T. (2021, November 22). *What is critical thinking and why is it important?* Retrieved September, 02 2022 from. <https://magazine.circledna.com/what-is-critical-thinking-and-why-is-it-important/>
- Comlekcioglu, U. (2022, March 20). *How to improve your critical thinking skills in 7 steps*. Retrieved September 23, 2022 from <https://thinkerbug.medium.com/how-to-improve-your-critical-thinking-skills-in-7-steps-5e82c336c988>
- Crockett, L (2021, September 19). *7 Critical thinking barriers and how to overcome them*. Retrieved September 24, 2022 from <https://blog.futurefocusedlearning.net/critical-thinking-barriers>
- Eggcellent Work. (2022, July 06). *12 common barriers to critical thinking (and how to overcome them)*. Retrieved September 27, 2022 from <https://eggcellentwork.com/barriers-to-critical-thinking/>

- Faubion, D. (2022) *18 simple tips to improve critical thinking in nursing*. Retrieved September 13, 2022 from <https://www.nursingprocess.org/critical-thinking-in-nursing.html>
- Findcourses.co.uk (2022, January 24). *How to improve your critical thinking skills*. Retrieved September 13, 2022 from <https://www.findcourses.co.uk/inspiration/articles/how-to-improve-critical-thinking-9900>
- Health Stream. (2021, April 01). *The challenges of developing nurses' critical thinking*. Retrieved September 24, 2022 from <https://www.healthstream.com/resource/blog/the-challenges-of-developing-nurses-critical-thinking>
- Ho, L. (n.d.). *11 characteristics of a critical thinker*. Retrieved September 05, 2022 from <https://in.indeed.com/career-advice/career-development/critical-thinker-characteristics>
- Indeed Editorial Team. (2022, April 30). *14 essential critical thinker characteristics and traits*. Retrieved September 05, 2022 from <https://in.indeed.com/career-advice/career-development/critical-thinker-characteristics>
- Indeed Editorial Team. (2022, May 26). *10 top critical thinking skills (and how to improve them.)*. Retrieved September 13, 2022 from <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/critical-thinking-skills>
- Invajy. (2021, September 21). *Critical thinkers' characteristics or critical thinking skills*. Retrieved September 05, 2022 from <https://www.invajy.com/critical-thinkers-characteristics-critical-thinking-skills/>
- Kluwer, W. (2022). *Top 10 skills nursing students need to succeed*. Retrieved August 26, 2022 from <https://www.wolterskluwer.com/en/expert-insights/top-10-skills-nursing-students-need-to-succeed-today>
- Lau, J. (n.d.). *What is critical thinking?* Retrieved August 31, 2022 from <https://philosophy.hku.hk/think/critical/ct.php>
- Marr, B. (2022, August 5). *13 easy steps to improve your critical thinking skills*. Retrieved September 20, 2022 from <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2022/08/05/13-easy-steps-to-improve-your-critical-thinking-skills/?sh=63c4e17c5ecd>
- Martins, J. (2021, September 29). *How to build your critical thinking skills in 7 steps (with examples)*. Retrieved September 21, 2022 from <https://asana.com/resources/critical-thinking-skills>
- Meinke, H. (2021, May 5). *Why critical thinking skills in nursing matter (And what you can do to develop them)*. Retrieved September 02, 2022 from

- <https://www.rasmussen.edu/degrees/nursing/blog/understanding-why-nurses-need-critical-thinking-skills/>
- Metivier, A. (2022, February 08). *9 deadly critical thinking barriers (And how to eliminate them)*. Retrieved September 24, 2022
<https://www.magneticmemorymethod.com/barriers-to-critical-thinking/>
- Mir, A. (2020). *8 essential nursing skills needed to become a nurse* Retrieved August 28, 2022 from <https://www.medical-locums.co.uk/news/2020/12/8-essential-nursing-skills-needed-to-become-a-nurse>
- Morris, G. (2022, August 29). *The value of critical thinking in nursing*. Retrieved September 13, 2022 from <https://nursejournal.org/articles/the-value-of-critical-thinking-in-nursing/>
- Niwlikar, B. (2022, June 22). *Critical thinking: Definition and nature*. Retrieved August 31, 2022 from <https://www.careershodh.com/critical-thinking-definition-and-nature/>
- Patel, D. (2018, October 24). *16 characteristics of critical thinkers*. Retrieved September 05,
- Regis College. (2021, October 29). *How to leverage critical thinking in nursing practice*. Retrieved September 13, 2022 from <https://online.regiscollege.edu/blog/how-to-leverage-critical-thinking-in-nursing-practice/>
- Ryan, E. (2022, May 30). *What is critical thinking? | Definition & examples*. Retrieved September 1, 2022 from <https://www.scribbr.com/working-with-sources/critical-thinking/>
- Sarigoz, O. (2012, December). Assessment of the high school students' critical thinking skills. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46(7), 5315-5319. Retrieved October 30, 2022 from https://www.researchgate.net/publication/271880888_Assessment_of_the_High_School_Students%27_Critical_Thinking_Skills
- Singh, M. (2022, February 4). *8 characteristics of critical thinking*. Retrieved September
- Stapleton, P. (2011, April). A survey of attitudes towards critical thinking among Hong Kong secondary school teachers: Implications for policy change. *Thinking Skills and Creativity*, 6(1), 14-23. DOI:10.1016/j.tsc.2010.11.002
- Struyk, T. (n.d.). *7 steps to improving your critical thinking*. Retrieved September 23, 2022 from <https://www.wisebread.com/7-steps-to-improving-your-critical-thinking>

- Student Questionnaire Critical Thinking. (n.d.) *Student questionnaire critical thinking*. Retrieved October 28, 2022 from https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeDzgBCKitaePTTrFfXQO6m_xrQzCrTw6SNFVArZS4QX5fr7uw/viewform?fbzx=-1215416982858712438
- SurveyMonkey Enterprise (n.d.). *Core competency self-assessment: Critical thinking*. Retrieved October 30, 2022 from <https://www.surveymonkey.com/r/X8DJWPO>
- Talent Lens. (2020, October 18). *5 barriers to critical thinking (and how to challenge them!)*. Retrieved September 24, 2022 from <https://www.talenthens.com/Insights/blog/2020/10/5-barriers-to-critical-thinking--and-how-to-challenge-them--.html>
- The University of Louisville. (n.d.). *Critical thinking inventories-A (LCTI-A) for student*. Retrieved October 28, 2022 from [Learning_Critical_Thinking_Inventory.pdf](#) (louisville.edu)
- Thompson, S. (2022, April 19). *Ways to strengthen your critical thinking in the nursing profession*. Retrieved September 13, 2022 from <https://work.chron.com/ways-strengthen-critical-thinking-nursing-profession-4785.html>
- Tomaszewski, M. (2022, Mach 8). *Top 8 critical thinking skills and ways to improve them*. Retrieved September 13, 2022 from <https://zety.com/blog/critical-thinking-skills>
- UCEN Manchester. (n.d.). *Critical thinking self-assessment*. Retrieved October 30, 2022 from https://www.ucenmanchester.ac.uk/media/filer_public/5e/0e/5e0ebb4e-9c1b-4e08-bc2f-1aacac4fb757/selfevaluation-critical-thinking.pdf
- UniLodge (n.d.). *How to develop critical thinking*. Retrieved September 13, 2022 from <https://www.unilodge.com.au/blog/how-to-develop-critical-thinking>
- University, C. N. (2018, November 19) *The importance of critical thinking in nursing nurse using critical thinking at work*. Retrieved September, 02 2022 from. <https://onlinenursing.cn.edu/news/value-critical-thinking-nursing>
- Wanjari, S. Vagha, S. and Mahakalkar, C. (2020). Assessment of critical thinking skills of postgraduate students by using the critical self-thinking inventory for clinical examination. *Global Journal of Medical Research: E Gynecology and Obstetrics*, 20(2), 33-40. Retrieved October 28, 2022 from <file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/AssessmentofCriticalThinkingSkillsofPostgraduateStudents.pdf>
- Wigmore, I. (2017, February). *Critical thinking*. Retrieved August 31, 2022 from <https://www.techtarget.com/whatis/definition/critical-thinking>

Wilson, B. (December 21, 2021). *Why critical thinking is important in nursing.*

Retrieved September 02, 2022 from <https://thenerdynurse.com/why-critical-thinking-is-important-in-nursing/#why-are-critical-thinking-skills-in-nursing-important>

Wolters Kluwer (2019, January 9). *Five tips for honing nursing critical thinking.*

Retrieved September 13, 2022 from <https://www.wolterskluwer.com/en/expert-insights/five-tips-for-honing-nursing-critical-thinking>

Wool, M. (2022, March 14). *Critical thinking is the one skillset you can't afford not to master.* Retrieved August 31, 2022 from

<https://www.betterup.com/blog/critical-thinking-skills>